

372

๘๗๖๙๑

ร.๕

ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์
ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และ
การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุดาวดี ไยวัฒน

12 พ.ย. 2533

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

กุมภาพันธ์ 2533

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ ๕๕๘๖

170956

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการ

.....ประธาน
(ผศ.ดร.ภาณี คุรุวัฒนะ)

.....กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์)

คณะกรรมการ

.....ประธาน
(ผศ.ดร.ภาณี คุรุวัฒนะ)

.....กรรมการ
(รศ.อัจฉรา สุขารมณ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์วิไล อัมสมบุญ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๙...เดือน...มิถุนายน...๒๕๓๓

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ภรณ์ ศุภรัตน์ รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์ และอาจารย์วิไล อัมสมบูรณ์
ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอื้อใจอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พัฒนา ชัยพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา ภาคบังกข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ อาจารย์ทิพย์สุตา สุเมธเสริย์ อาจารย์
จิระประภา บุญนิคย์ อาจารย์วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์เกื้อกูล เดชะเสน และอาจารย์
ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การทดลองและเก็บข้อมูลครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เรวดี อากิลา อาจารย์พิศลักษณ์ ตั้งคนารักษ์กุล และ
คุณวันดี จันทร์แสง ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกและให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการศึกษา
ทดลองและเก็บข้อมูลครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ พันตรีทศพร รื่นเรืองใจ คุณสมปอง
ภูวรางกูร และเพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา
มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณของผู้วิจัยทุกท่าน

สุดาวดี ใบพิมพ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และจริยธรรม	8
การเรียนรู้	8
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	10
ความหมายของจริยธรรม	16
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	18
จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์	21
งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางจริยธรรม	24
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนิทาน	26
ความหมายของนิทาน	26
คุณค่าของนิทาน	27
รูปแบบการเล่านิทานและการเลือกนิทาน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน	32
เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเล่านิทาน	33

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	33
ความหมายของหุ่น	33
ประเภทของหุ่น	34
คุณค่าและประโยชน์ของหุ่นในด้านการเรียนการสอน	35
การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ	37
ความหมายของบทบาทสมมติ	37
จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมติ	38
หลักในการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ	43
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	47
แบบแผนการทดลอง	53
การดำเนินการทดลอง	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	57

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	60
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	60
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	60
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	63
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	68
 บรรณานุกรม	 70
 ภาคผนวก	 78
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 185

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคล เบอร์ก.....	20
2 กำหนดการทดสอบก่อนการทดลอง.....	54
3 กำหนดการดำเนินการทดลอง.....	54
4 เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่าง ก่อนการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และ การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ.....	58
5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการจำแนก พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ระหว่าง กลุ่มที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาท สมมติประกอบ.....	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ขบวนการตอบสนองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การเรียนรู้.....	12
2 องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ของแบนดูรา.....	15

ภูมิหลัง

ปัญหาทางด้านจริยธรรมเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกที ในสภาพสังคมปัจจุบัน การปล้นฆ่า การข่มขืน และการมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น เพราะสังคมปัจจุบันมุ่งพัฒนาเฉพาะทางด้านวัตถุ ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจ จึงทำให้เกิดปัญหาทางด้านจริยธรรม (อุทัย เพชรช่วย. 2528 : 24). รัฐบาลเห็นความสำคัญในเรื่องจริยธรรมและส่งเสริมจริยศึกษา โดยมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมจริยธรรมในระดับปฐมวัย ทั้งกำหนดในการวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ให้จัดและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชน และประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย และมีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 2) เด็กปฐมวัยถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญมาก เพราะสามารถพัฒนาทุกด้านได้อย่างรวดเร็ว เด็กวัยนี้จึงเปรียบเสมือนผ้าขาวที่บุคคลรอบข้างจะนำกฎเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติมาปลูกฝังให้ ซึ่งกฎเกณฑ์และแนวทางประพฤติปฏิบัติจะเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาจริยธรรมของเด็กในวัยนี้ให้สูงขึ้น (จิระพร อุวรรณโณ. 2526 : 3) หากได้มีการพัฒนาจิตใจของเด็กในวัยนี้ จะส่งผลต่อไปยังวัยผู้ใหญ่ นับว่าเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาจริยธรรมแก่เด็กที่จะเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคม รวมทั้งกฎเกณฑ์ทางจริยธรรม

จริยธรรมที่ควรจะต้องปลูกฝังแก่เด็กปฐมวัยที่สำคัญด้านหนึ่งในหลายด้าน คือความซื่อสัตย์ ซึ่งนักทฤษฎีส่วนมากยอมรับว่า ความซื่อสัตย์ควรได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก แต่สังคมและสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมของคนเรา เด็กซึ่งเรารู้จักจากสังคมจะรับเอาลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน บางครั้งอาจเกิดการ

เรียนรู้โดยบังเอิญ หรือเกิดจากการเลียนแบบบุคคลอื่นในสังคมนั้น ความเชื่อสัตย์ในตนเองเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมจากบิดา มารดา ครู อาจารย์ หรือจากเพื่อน ทำให้แสดงพฤติกรรมจนกลายเป็นนิสัยประจำตัวได้ หรือถ้าเด็กมีประสบการณ์ทางอย่างกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมของความเชื่อสัตย์หรือไม่เชื่อสัตย์ซ้ำ ๆ กันจนกลายเป็นนิสัยประจำตัวได้เช่นกัน (สพบโชค พูลนวม. 2523 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 27) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการสังเกตจากตัวแบบ ดังมีผู้กล่าวว่า การเรียนรู้ในลักษณะของการลอกเลียนแบบจะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทางศีลธรรมของเด็ก หรืออีกนัยหนึ่งรูปแบบทางสังคมจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิดทางด้านศีลธรรมของบุคคล (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2520 : 195 - 196 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. n.d.) จึงกล่าวได้ว่า การที่เด็กปฐมวัยจะพัฒนาด้านสังคมได้ดีจากการเลียนแบบ ดังนั้นการที่จะสร้างความเชื่อสัตย์ให้กับเด็กได้นั้นต้องมีการอบรมสั่งสอน และทำตัวอย่างให้เห็น ยกย่องคนซื่อตรงให้ปรากฏให้เห็นเหมือนกับคำกล่าวที่ว่า "ทำดีได้ดี" นั่นเอง (สุพัตรา สุภาพ. 2520 : 48) การที่จะสร้างเสริมจริยธรรมให้เด็กปฐมวัยมีความเชื่อสัตย์จึงเป็นสิ่งที่ครูจะต้องหาวิธีกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบที่แสดงออกมา และสามารถบอกหรือจำแนกได้ว่าพฤติกรรมนั้นแสดงถึงความเชื่อสัตย์หรือไม่เชื่อสัตย์

การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กปฐมวัยอาจทำได้หลายวิธี วิธีที่ง่ายและนิยมใช้กันแพร่หลายคือการเล่านิทาน ประโยชน์ของนิทานนอกจากจะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลินและสนุกสนานแล้ว ยังสอดคล้องความคิด คุณธรรมอันดีงามเข้าสู่จิตใจเด็กได้อีกด้วย โดยที่เด็กจะซึมซาบและรับเอาสิ่งเหล่านี้เข้าไปโดยไม่รู้ตัว และที่สำคัญคือ จะช่วยให้จินตนาการของเด็กที่เป็นภาพเลือน ๆ ได้เด่นชัดขึ้น (กิตยวดี บุญชื่อ. 2527 : 60) พฤติกรรมหรือการกระทำของตัวละครในนิทานจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ สามารถจำแนกพฤติกรรมของตัวละครที่ตนมีความชื่นชม และเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครนั้น ดังนั้นนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟังจึงควรเป็นนิทานที่เป็นตัวแบบของความเชื่อสัตย์ แต่วิธีการเล่านิทานนั้น อาจใช้เทคนิคในการ

เล่านิทาน เช่น การใช้รูปภาพ หุ่นต่าง ๆ การแสดงท่าทางประกอบ หรือบทบาทสมมติ การเล่านิทานที่นิยมใช้สำหรับเด็กวัยนี้คือ การเล่านิทานประกอบภาพ และการเล่านิทานประกอบหุ่น

วิธีการเล่านิทานประกอบหุ่นมือสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้มาก เด็กจะฟังด้วยความสนุกสนานและสามารถจดจำได้ง่าย (เกศินี โชติกเสถียร. 2524 : 9) เด็กปฐมวัยจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากของจริงเป็นรูปธรรมตามทฤษฎีของ เพียเจต์ (Piaget. 1969 : 120 - 125) เนื่องจากกระบวนการความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่ เป็นนามธรรมได้ ต้องอาศัยเทคนิคที่จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การเล่านิทาน โดยการแสดงบทบาทสมมติประกอบ เป็นเทคนิคหนึ่งที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเล่านิทานซึ่งสามารถช่วยให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่เบื่อหน่าย และสรวลท้อที่จะปฏิบัติตามอันจะเป็นการสร้างเสริมศีลธรรมและจริยธรรมได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของ ดิวอี้ (Dewey. 1919 : 163 - 178) ที่ว่า "การเรียนรู้โดยการกระทำ" (Learning by doing) เด็กเกิดการเรียนรู้จากการได้ลงมือกระทำด้วยตนเองและการเรียนรู้นี้จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของเด็กที่ได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรม การแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทั้งทางการพูดและการแสดงท่าทาง (ผกา สัตยธรรม. 2524 : 49) การแสดงบทบาทสมมติเป็นการแสดงที่ไม่มีการเตรียมตัวก่อนแสดง ในการกำหนดนิสัยของตัวละคร การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการช่วยฝึกให้ผู้แสดงเรียนรู้พฤติกรรมของตัวละคร ทั้งที่ควรกระทำและไม่ควรกระทำ โดยให้เด็กสังเกตและจำแนกพฤติกรรมของตัวละครที่จะนำมาเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ เพื่อนำมาปรับปรุงพฤติกรรมของตน บทบาทสมมตินับว่าเป็นเครื่องมือและเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยครูผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติขึ้นมาให้เด็กแสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น การแสดงบทบาทสมมติจึงเป็นวิธีการฝึกการแก้ปัญหา และการตัดสินใจที่จะจำแนกพฤติกรรมเมื่อเด็กได้พบสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่ เป็นจริง (ทิตินา แชนมณี. 2519 : 19) ดิกสัน จอห์นสัน และซอลซ์ (Dixon, Johnson and Saltz) ได้ศึกษาพบว่า การเล่านิทานถ้าเด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในเรื่องไปพร้อมด้วยจะพัฒนาจิตลักษณะได้ดี

ที่สิด (Dixon, Johnson and Saltz, 1977 : 367 - 373)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการ
เล่านิทานเพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเป็นผู้ที่มีจริยธรรมในการคิด การจำแนกพฤติกรรม
ที่จะเลือกกระทำการสิ่งที่ถูกต้องได้อย่างเหมาะสม การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติ
 ประกอบจะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าการ
เล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมจริยธรรม
ในระดับปฐมวัยให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม และเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศต่อไปภายหน้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็ก
 ปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ กับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการช่วยกระตุ้นให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
 ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการสร้างเสริมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็ก
 ปฐมวัยโดยนำวิธีการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติ
 ประกอบมาเป็นเทคนิคในการส่งเสริมให้เด็กสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ และ
 จริยธรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนเข้าใจเทคนิคการใช้หุ่นมือและการแสดงบทบาท
 สมมติ ประกอบการเล่านิทานมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร หมายถึง เด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาล
 ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
 กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. นิทานที่นำมาเล่าเป็นนิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง เพื่อเน้นความซื่อสัตย์ 4 ด้านคือ ไม่ทุจริต รักษาความสัตย์ ไม่เอาของของผู้อื่น ทำผิดแล้วยอมรับผิด นิทานทั้งหมด 24 เรื่อง

3. ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้เวลาทดลองกลุ่มละ 24 ครั้ง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 1 เรื่อง เรื่องละ 30 นาที รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง 8 สัปดาห์

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น วิธีการเล่านิทาน ได้แก่

4.1.1 การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

4.1.2 การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

4.2 ตัวแปรตาม - ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถบอกได้ว่าการกระทำของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการกระทำที่แสดงในเรื่องต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ไม่ทุจริต 2) รักษาความสัตย์ 3) ไม่เอาของของผู้อื่น 4) ทำผิดแล้วยอมรับผิด วัดได้โดยใช้แบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบทดสอบความพร้อมด้านจริยธรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของ ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2523)

2. การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ หมายถึง การเล่านิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยมุ่งเน้นความซื่อสัตย์ให้เด็กฟัง พร้อมกับเชิดหุ่นมือให้เด็กดูประกอบการเล่านิทานจนจบ แล้วจึงเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นหุ่นทุกคนตามความคิดและความเข้าใจของเด็ก

3. การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ หมายถึง การเล่านิทานที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น โดยมุ่งเน้นความซื่อสัตย์ให้เด็กฟังจนจบ แล้วจึงเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทในเรื่องนี้เป็นตอน ๆ ตามที่ครูเล่าตามความคิดและความเข้าใจของเด็ก

4. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย หญิง อายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษา
อยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนหิรัญวิทย์ เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และจริยธรรม
 - 1.1 การเรียนรู้
 - 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 1.3 ความหมายของจริยธรรม
 - 1.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจริยธรรม
 - 1.5 จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
 - 1.6 งานวิจัยเกี่ยวกับควรเรียนรู้และจริยธรรม
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 คุณค่าของนิทาน
 - 2.3 รูปแบบการเล่านิทานและการเลือกนิทาน
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเล่านิทาน
 - 3.1 การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
 - 3.1.1 ความหมายของหุ่น
 - 3.1.2 ประเภทของหุ่น
 - 3.1.3 คุณค่าและประโยชน์ของหุ่นในด้านการเรียนการสอน
 - 3.2 การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

3.2.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

3.2.2 จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมติ

3.2.3 หลักในการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติ

ประกอบ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และจริยธรรม

1. การเรียนรู้

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ต้องการเรียนรู้ความจริงในสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว มีความสนใจต่อธรรมชาติและบุคคลที่ใกล้ชิด การเรียนรู้นั้นเมื่ออยู่โดยธรรมชาติในตัวเด็กทุกคน แต่การนำเอาวิธีการที่เหมาะสมมาใช้กับเด็ก จะช่วยพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ได้รับ นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ยอมรับว่า การเรียนรู้จะต้องมีพื้นฐานอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างในตัวผู้เรียน ลักษณะที่เด่นอย่างหนึ่งของมนุษย์คือ มีความสามารถในการสร้างรูปแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ และแสดงการตอบสนองหลายแบบต่อสถานการณ์ที่ประสบอยู่ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ ซึ่งเป็นผลที่นอกเหนือจากเรื่องพฤติกรรม

การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวข้องกับการรับเอานิสัยต่าง ๆ ความรู้และทัศนคติ มีผลทำให้มนุษย์มีการปรับตัวทั้งทางส่วนตัวและทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมเป็นการแสดงถึงการเรียนรู้ที่กำลังเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้ว และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างขบวนการของการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นขบวนการเรียนรู้

นิยามต่าง ๆ ของการเรียนรู้ นักจิตวิทยาได้ให้ไว้อย่างกว้างขวาง การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ซับซ้อน และยากแก่การหาข้อยุติที่แน่นอนในการให้คำอธิบาย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในคำนิยามที่เป็นลักษณะเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับ

การเรียนรู้ Dickinson ได้สรุปเกี่ยวกับข้อตกลงทั่ว ๆ ไป ที่เกี่ยวกับการให้คำนิยามไว้ว่า ถ้ามีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้เกิดขึ้น แสดงว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว คือ

1. การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม
2. การปฏิบัติ
3. การเปลี่ยนแปลงถาวรซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนมีความสัมพันธ์กับตัวผู้เรียน

Cronbach ให้แนวคิด 7 ประการ ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ คือ

1. ความมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ในการเรียน
2. ความพร้อมในการเรียน หมายถึง สภาพของผู้เรียนพร้อมที่จะแสดงออกได้ทั้งในการใช้ภาษา การสังเกต พื้นฐานประสบการณ์เดิม และอื่น ๆ ความพร้อมขึ้นอยู่กับระดับของวุฒิภาวะทางกาย ใจ และสติปัญญา
3. สถานการณ์ หมายถึง สภาพแวดล้อมตัวผู้เรียนอันเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลอื่น ๆ องค์ประกอบของการเรียนรู้ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
4. การแปลความหมาย หมายถึง การที่ผู้เรียนแปลสถานการณ์ที่จะลงมือปฏิบัติโดยอาศัยความเข้าใจ การคาดการณหรือคาดคะเน การทำนายผลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก
5. การปฏิบัติ
6. ผลลัพธ์ที่ได้จากการกระทำหรือตอบสนอง ได้ผลตามที่คาดหวังไว้หรือไม่
7. การแสดงปฏิกิริยาต่อความผิดหวัง หากความผิดหวังเกิดขึ้น ผู้เรียนไม่อาจตอบสนองความต้องการของตน จึงพยายามหาหนทางเพื่อให้สมความมุ่งหวัง (ภรณ์ คุรุวัตะนะ . 2523 : 57 - 59)

เด็กในวัย 5 - 6 ปี เป็นวัยที่เด็กเรียนรู้จากสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว สนใจและอยากรู้อยากเห็น มีการเลียนแบบผู้ใหญ่และสิ่งที่เด็กสนใจ เด็กในวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้ถึงบทบาท

เกี่ยวกับตนเอง จากการเลียนแบบพ่อ แม่ และมีความสังเกต จดจำพฤติกรรมต่าง ๆ ของพ่อแม่หรือผู้ใกล้ชิดและประสบการณ์ในสังคม ทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม ว่าพฤติกรรมใดเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับในสังคม มีผู้ศึกษาค้นคว้าทางด้านทฤษฎีทางสังคมหลาย ทฤษฎีเพื่อนำมาปรับพฤติกรรมของเด็กที่อยู่ในสังคมให้เหมาะสม เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

2.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและการเลียนแบบของ มิลเลอร์ และโดลลาร์ด

มิลเลอร์ และโดลลาร์ด (Miller and Dollard, 1967 : 16 - 36)

ทำการศึกษาถึงการเรียนรู้ทางสังคม และการเลียนแบบในลักษณะของความซับซ้อนแห่งพฤติกรรม ของมนุษย์ อันเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทางจิตวิทยาด้านการเรียนรู้ และเงื่อนไขของสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อสถานการณ์การเรียนรู้เหล่านั้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีองค์ประกอบของการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ คือ

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้อินทรีย์เกิดการตอบสนอง อาจเป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางกาย และแรงขับเหล่านี้จะผลักดันให้มนุษย์เรา แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาได้ ในขบวนการเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์ จึงมีแรงขับประเภท หนึ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก คือแรงขับเพื่อการเลียนแบบ (Drive to Imitate) อันประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1 พฤติกรรมของบุคคลอื่นจะเป็นเสมือนเครื่องชี้นำ (Cue)

1.2 เครื่องชี้นำนี้ก่อให้เกิดการตอบสนองขึ้นภายในตัวบุคคล

(Internal Response)

1.3 การตอบสนองภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดแรงขับเพื่อการ เลียนแบบ (Drive to Imitate)

1.4 แรงขับเพื่อการเลียนแบบก่อให้เกิดการเลียนแบบ (Imitation)

1.5 การเลียนแบบ จะนำไปสู่การได้รับรางวัล (Reward) ใน

รูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถลดแรงขับที่เกิดขึ้น และกระตุ้นให้บุคคลมีการเลียนแบบในพฤติกรรมอื่น ๆ อีก

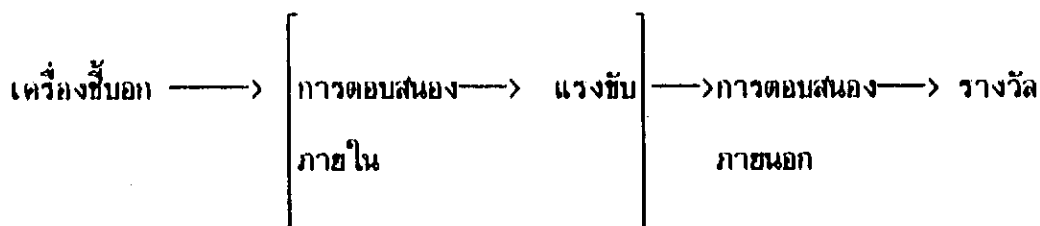
2. เครื่องชี้นำ (Cues) หมายถึง สิ่งเร้าที่ทำหน้าที่กำหนดว่า การตอบสนองที่อินทรีย์จะกระทำนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน และกระทำอย่างไรบ้าง เครื่องชี้นำนี้กำหนดขอบข่ายอันเฉพาะเจาะจงสำหรับขบวนการตอบสนอง สถานที่และเวลา ซึ่งแตกต่างกับลักษณะของแรงขับ เพราะแรงขับนั้นเป็นเพียงสิ่งที่กระตุ้นให้อินทรีย์กระทำในบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น แต่เครื่องชี้นำนั้นมีแนวทางในการตอบสนองที่แน่ชัดและเฉพาะเจาะจงกว่า อย่างไรก็ตามเครื่องชี้นำและแรงขับต่าง ๆ ก็มีหน้าที่เช่นเดียวกันคือ เป็นสิ่งเร้า (Stimuli)

การเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบถือว่า พฤติกรรมของตัวแบบจะเป็นเสมือนเครื่องชี้นำในทุกแง่มุมสำหรับผู้สังเกต เครื่องชี้นำนั้นอาจนำไปสู่การได้รับรางวัลหรือไม่ก็ตาม ผู้สังเกตจะเป็นผู้ประเมินคุณค่าของเครื่องชี้นำตามแนวทางของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ลักษณะที่แตกต่างกันของเครื่องชี้นำแต่ละอย่างมีบทบาทต่อขบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกตในสองแง่ คือ

1. ต่อการตอบสนองของตัวแบบ
2. ต่อคุณลักษณะของเครื่องชี้นำตามแนวทางของพฤติกรรม

คุณค่าของเครื่องชี้นำขึ้นอยู่กับความชัดเจนและความเหมาะสมตามลักษณะของพฤติกรรมของตัวแบบ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบและผู้สังเกตด้วย

3. การตอบสนอง (Responses) หมายถึง การที่บุคคลตอบสนองต่อเครื่องชี้นำอย่างใดอย่างหนึ่ง ขบวนการของการตอบสนองเริ่มจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลอันเป็นการตอบสนองภายในซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องชี้นำนั้นเลยก็ได้ การเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อการตอบสนองที่แสดงออกมาแล้วนั้นได้รับรางวัลตอบแทน ดังนั้นรางวัลมีส่วนกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองขึ้นในตัวผู้เรียนและก่อให้เกิดแบบแผนการตอบสนองใหม่ ๆ ขึ้น

ภาพประกอบ 1 ขบวนการตอบสนองที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เรียนรู้

4. รางวัล (Reward) หมายถึง สิ่งที่ตัดสินว่าการตอบสนองที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นเหมาะสม หรือได้รับผลสำเร็จเพียงไร ซึ่งหากการตอบสนองนั้นไม่ได้รับรางวัลตอบแทน แล้วแนวโน้มของการเกิดการตอบสนองเช่นเดิมต่อสิ่งเร้านั้นก็ลดลง มนุษย์เราพยายามหาวิธีการตอบสนองที่ทำให้ได้รับรางวัลตอบแทน เพราะรางวัลมีบทบาทในการลดความเครียด อันเกิดจากแรงขับ (Drive Reduction) ดังนั้นคุณค่าของรางวัลจึงขึ้นอยู่กับระดับของแรงขับที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลอื่นเป็นผลสืบเนื่องมาจากความต้องการทางสังคมนั่นเอง

การเรียนรู้ทางสังคมพัฒนาขึ้นจากการที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและได้สังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น ผู้สังเกตได้เรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมจากตัวแบบ การเลียนแบบ ทำให้สามารถกำหนดแนวทางการกระทำ และในที่สุดบุคคลก็จะสามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้อง

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977 : 22 - 27) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ มนุษย์มีการเรียนรู้พฤติกรรมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งโดยทางตรง (Direct Experience) คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง และโดยทางอ้อม (Indirect Experience) คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นหรือการเรียนรู้จากตัวแบบ (Learning Throught Modeling) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการสังเกต (Observational Learning Process)

การเรียนรู้ส่วนใหญ่ในชีวิตประจำวันเป็นการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ

สังเกตจากตัวแบบ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการเลือกและรับรู้ลักษณะของพฤติกรรมที่สำคัญของตัวแบบ โดยผู้สังเกตจะต้องให้ความสนใจและรับรู้ลักษณะที่สำคัญให้ถูกต้อง แล้วนำสิ่งที่ได้จากการสังเกตมาสรุปรวบรวมไว้เป็นขั้นตอนเพื่อให้ง่ายต่อการจำ ซึ่งความสนใจนี้จะทำให้สามารถจำแนกพฤติกรรมที่สำคัญออกจากพฤติกรรมอื่นของตัวแบบได้ การรับรู้จะเกิดขึ้นได้มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสนใจจากผู้สังเกต ได้แก่ ความสามารถในการสังเกต การรับรู้ การแปลความ การรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต หรือ จากโครงสร้างและลักษณะของตัวแบบ ได้แก่ ความชัดเจน ความซับซ้อน ความน่าสนใจของตัวแบบ รวมทั้งองค์ประกอบด้านสัมพันธภาพระหว่างตัวแบบกับผู้สังเกต

2. กระบวนการคงไว้ (Retention Process) เป็นกระบวนการของการจำ เป็นการรวบรวมลักษณะพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตไว้ในระบบความจำในรูปของสัญลักษณ์ (Symbolic Forms) อันได้แก่ จินตภาพ (Image) และภาษา (Verbal) เมื่อบุคคลได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบที่ตนสนใจ การรับรู้จะเกิดขึ้นและเมื่อพฤติกรรมสิ้นสุดลง มโนภาพของพฤติกรรมดังกล่าวจะยังคงอยู่ในความจำและจะถูกคิดแปลงเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา ซึ่งสามารถจดจำได้ว่างและนานกว่า

3. กระบวนการแสดงออก (Motor Reproduction Process) เป็นกระบวนการแปลงสัญลักษณ์ในระบบความจำออกมาเป็นพฤติกรรม พฤติกรรมที่เกิดขึ้นนี้จะถูกต้องหรือใกล้เคียงกับตัวแบบหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณการเรียนรู้ที่ได้จากการสังเกต และความสามารถที่มีอยู่ในบุคคลนั้น

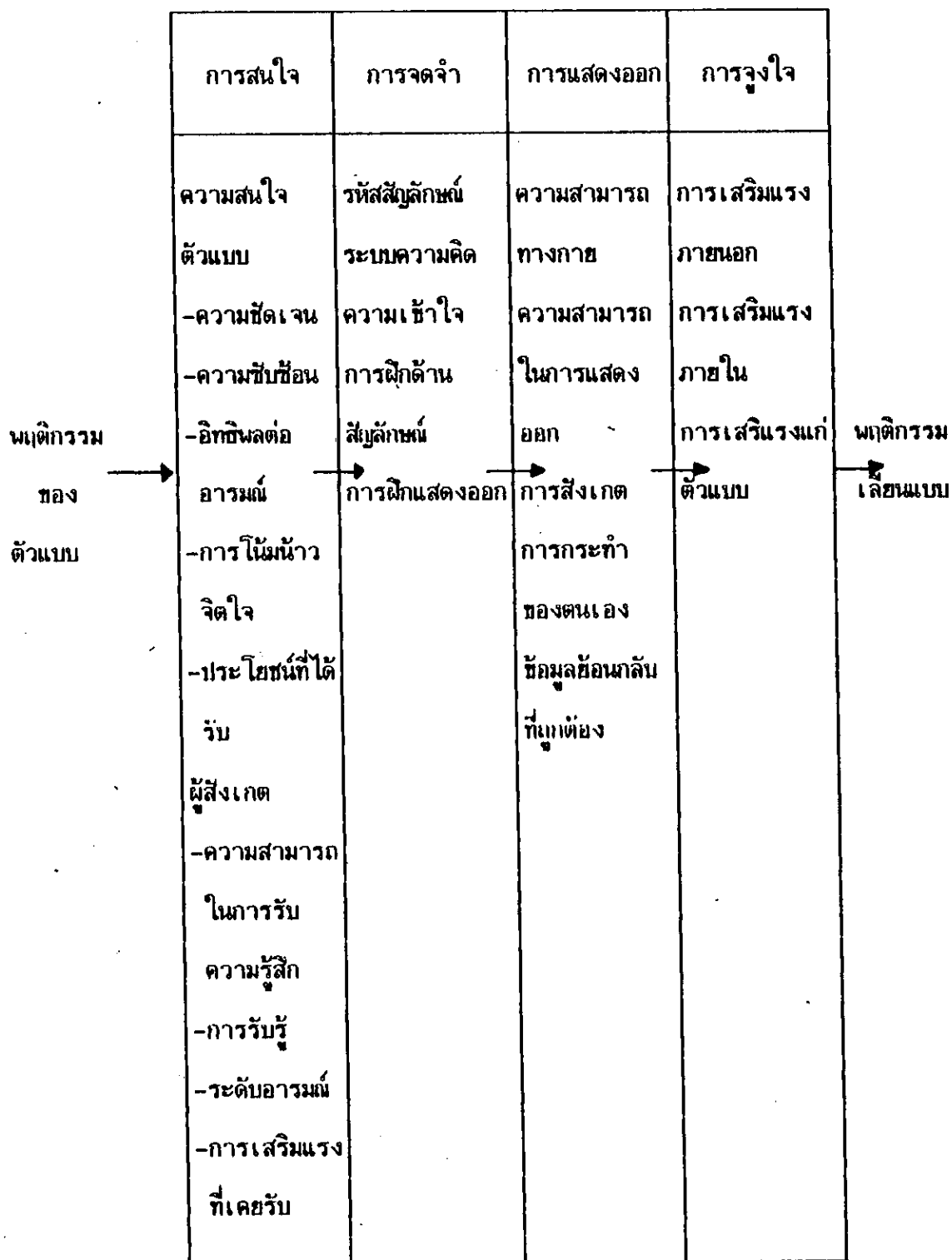
4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) การเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ในสิ่งคนนั้น มนุษย์ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมที่ตนได้รับรู้มาทั้งหมด แต่จะเลือกพฤติกรรมของตัวแบบที่ก่อให้เกิดผลดีตอบแทนมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินพฤติกรรมของตัวแบบจึงเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ทำให้นักพึงพอใจ

และปฏิเสธสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยหรือไม่พึงพอใจ

แบนดูรา (Bandura. 1969 : 120) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของ
ตัวแบบไว้ว่าการเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากตัวแบบ มีผลทำให้ผู้สังเกตเกิดการตอบสนอง 3
ประการ คือ

1. การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ทำให้ผู้สังเกตสามารถ
แสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยแสดงมาก่อนได้
2. พฤติกรรมของตัวแบบอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้สังเกต
ที่มีอยู่ก่อนให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ซึ่งขึ้นอยู่กับผลของพฤติกรรมที่ตัวแบบได้รับ
3. การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ช่วยให้ผู้สังเกตสามารถ
แสดงพฤติกรรมที่ตนมีแนวโน้มจะแสดงออกให้แสดงออกได้ง่ายขึ้น

แบนดูราได้อธิบายถึงองค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมตามแนว
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ดังนี้

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา

(Bandura, A. "Social Learning Theory," N.J. : Prentice - Hall

1977 : 23)

การพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีจริยธรรมจึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยการจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกพฤติกรรมของตัวแบบ โดยผ่านกระบวนการสังเกตและจำแนกพฤติกรรมของตัวแบบได้ว่ามีพฤติกรรมทางจริยธรรมหรือไม่ ควรจะนำพฤติกรรมนั้นมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหรือไม่ อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เด็กมีจริยธรรม

3. ความหมายของจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จติก (2520 : 2) ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม (Morality) หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วยลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่ง คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นสิ่งถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่งคือลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มิอยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษพยายามจำกัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้องและไม่สมควร

ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2523 : 7) ได้ให้ความเห็นว่า จริยธรรมเป็นลักษณะหรือพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออก แล้วเป็นที่ยอมรับของสังคม และเด็กเกิดความพอใจว่าการกระทำนั้นถูกต้องเหมาะสม

วสิน อินทรวะ (2518 : ค - ง) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมเป็นเรื่องของความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างสมบูรณ์ว่าสิ่งที่ควรเว้นกระทำในสิ่งที่ควรกระทำด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล

กูด (Good. 1964 : 314) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง หรือดีงาม

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 5) ได้กล่าวถึงจริยธรรมในลักษณะ

เดียวกันกับเพียเจท์ ว่าเป็นความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดีเป็นเกณฑ์และมาตรฐานของกา⁵ประพฤติในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นมาจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง โดยสังคมจะเป็นตัวตัดสินของการกระทำว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิด

สรุปได้ว่า จริยธรรมเป็นแนวทางความประพฤติปฏิบัติในสังคมที่กำหนดไว้ว่าสิ่งใดเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดีงามและพฤติกรรมใดไม่เหมาะสม ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้เด็กเกิดความนึกคิด และตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับของสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ลักษณะและพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญข ประจักษ์ปัจฉนิก. 2520 : 3 - 6) มี 4 ลักษณะ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมในสังคมว่า ในสังคมของตนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใด ดีหรือเลว ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งปริมาณค่าความรู้เชิงจริยธรรมนี้ขึ้นอยู่กับอายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาด้วย

2. ทศคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมว่าชอบหรือไม่ชอบลักษณะใด เพียงใด ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้เชิงจริยธรรม

3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบเหตุผลจริงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล

4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกมาตามที่สังคมนิยมชมชอบหรือดเว้นการแสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์หรือค่านิยมในสังคมนั้น

ลักษณะและพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทางจริยธรรมนั้น นักทฤษฎีจริยธรรมที่สำคัญคือ เพียเจท์ และโคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ย่อมมีแนวทางและขั้นตอนที่เป็นสากล และสามารถศึกษาได้ในสังคมต่าง ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน .

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์

เพียเจต์ พบว่า กระบวนการที่ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงพัฒนาย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคมนั่นเอง เพียเจต์ ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (The Sensory Motor Period) (แรกเกิด - 2 ขวบ) การรับรู้ทางประสาทสัมผัสในระดับง่าย ๆ .
2. ขั้นความคิดเกิดก่อนปฏิบัติการ (The Period of Preoperation Thought) (อายุ 2 - 7 ปี) เด็กจะเริ่มเข้าใจภาพแทนวัตถุและเหตุการณ์เลียนแบบบุคคลอื่นได้
3. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (The Period of Concrete Operation) (อายุ 7 - 11 ปี) เป็นขั้นที่ได้มีความคิดแบบตรรกศาสตร์ ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุหรือเหตุการณ์ที่สามารถมองเห็น
4. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (The Period of Formal Operations) (อายุ 11 - 15 ปี) เป็นขั้นสูงสุดของพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาและความคิด

จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 4 ขั้น ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาทางจริยธรรม (สุภาวดี สุจริต. 2531 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1962 : 16 - 19)

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (แรกเกิด - 2 ปี) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมและระเบียบกฎเกณฑ์ได้ การประพฤติปฏิบัติจะกระทำเพื่อสนองความต้องการทางร่างกาย
2. ขั้นปฏิบัติตามคำสั่ง (อายุ 2 - 8 ปี) เด็กสามารถรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของคนต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ เห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตาม
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ 8 ปีขึ้นไป) เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการทาง

สติปัญญาคิดตามแบบแผนของตรรกวิทยา ซึ่งเด็กสามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบ การตัดสินใจจะประเมินความถูกต้องผิดโดยดูจากเจตนาผู้กระทำและตั้งเกณฑ์ของตนเองได้

เพียเจท์ ได้อธิบายว่า จริยธรรมมีแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ทุกชนิด และ เขาได้สังเกตการเล่นของเด็ก พบว่า เด็กที่อยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี เป็นระยะที่ผู้ใหญ่มีอิทธิพล ต่อจริยธรรมของเด็ก และยึดถือกฎเกณฑ์ที่ได้จากผู้ใหญ่เป็นกฎเกณฑ์ตายตัว

เพียเจท์ ได้วัดพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก โดยสร้างเรื่องเป็น การกระทำของเด็ก 2 คน ในลักษณะที่คล้ายกัน แต่มีความตั้งใจ และจุดใจต่างกัน และผล ที่เกิดขึ้นมาแตกต่างกัน กฎเกณฑ์ที่เพียเจท์ นำมาพิจารณามี 6 เกณฑ์ ดังนี้ (บุบผา เรืองรอง . 2526 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Piaget . 1962 : 1 - 4)

1. การตัดสินใจจากเจตนากระทำ (Intentionality in Judgement) เด็กเล็กจะตัดสินจากปริมาณที่เกิดขึ้น แต่เด็กโตตัดสินจากเจตนาของการกระทำ
2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ (Relativism in Judgement) เด็กเล็กจะตัดสินจากการนำไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น หากผู้ใหญ่ว่าสิ่งใดถูกผิดก็ยึดตามนั้น แต่ เด็กโตจะตัดสินตามสถานการณ์
3. ความผิดไม่เกี่ยวข้องกับลงโทษ (Independence of Sanction) เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำอย่างหนึ่งว่าไม่ดี เพราะจะถูกลงโทษ ส่วนเด็กโตจะตัดสินว่า การกระทำว่าไม่ดี เพราะสิ่งนั้นได้ไปขัดกับกฎเกณฑ์และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น
4. ใช้ระบบตาต่อตา (Use of Reciprocity) ในเด็กเล็กมัก ไม่ค่อยใช้ระบบตาต่อตาในการพิจารณาตัดสินบุคคล แต่เด็กโตใช้บ่อย
5. ในการลงโทษเพื่อล้างบาป และดัดนิสัย (Use of Punishment as Restitution and Reform) ในเด็กเล็กจะสนับสนุนให้มีการลงโทษอย่างหนักเพื่อ ดัดนิสัยผู้กระทำผิด แต่เด็กโตจะมีนิสัยเช่นนี้น้อยลง
6. การยึดหลักธรรมชาติของโชคร้าย (Naturalist Views of Misfortune) มีความคิดว่าจะถูกพระเจ้าลงโทษ

4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ ไคล เบอร์ก

ไคลเบอร์ก เชื่อว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมมิใช่การรับรู้ ความรู้จากการพร่ำสอนของบุคคลอื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับลักษณะต่าง ๆ ทางสังคมของบุคคลอื่น ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และสัมพันธ์กับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล คือ อายุ ระดับสติปัญญาและลักษณะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ ไคลเบอร์ก แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ในแต่ละระดับแบ่งเป็น 2 ขั้น รวมเป็น 6 ขั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก. 2520 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1964) ตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ระดับการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของไคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2 - 7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามที่ยุ่คนอื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 - 16ปี)	1. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ขั้นที่ 1 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 2 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	1. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)

ดังนั้นการฝึกอบรมเด็กในชั้นอนุบาลซึ่งเป็นผู้มีจริยธรรมอยู่ในขั้นที่หนึ่งเป็นส่วนใหญ่
ควรมุ่งหมายในการเตรียมความพร้อมของเด็กเท่านั้น เคย์ (Kay. 1970) ได้เน้น
ความสำคัญของการฝึกอบรมเด็กอนุบาลว่า ความมีลักษณะเป็นการเตรียมให้เด็กพร้อมที่จะรับ
คำอบรมสั่งสอนทางจริยธรรม เช่น ฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับเรื่องราวทางจริยธรรมที่ง่าย ๆ
มีการเล่นเกมที่แสดงถึงจริยธรรมบางประการ ซึ่งเป็นรากฐานของจริยธรรมขั้นสูงต่อไป เช่น
ความมีระเบียบ ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ
เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520 : 209) จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจท์
และโคลเบอร์ก มีกระบวนการปลูกฝังจริยธรรมคล้าย ๆ กัน ว่าการที่เด็กจะมีพัฒนาทาง
จริยธรรมสูงขึ้นได้นั้น องค์ประกอบที่จำเป็น คือ สติปัญญา และการคิด เพราะสติปัญญา
จะทำให้เด็กสามารถจดจำ หนีจตีเพราะเหตุเข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ
อันเกี่ยวกับจริยธรรมได้ (โกศล มีคุณ. 2524 : 15)

5. จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

ความหมายของความซื่อสัตย์

จากเอกสารวัฒนธรรม ฉบับที่ 2 (กรมการวัฒนธรรม. 2497 : 5 - 6)
ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตว่า หมายถึง ความซื่อตรง ไม่คิดโกง ถ้าแสดงออก
ทางใจจะเป็นน้ำใสใจจริง ไม่มีเงื่อนไข ซ่อนไว้ใจ ทางกายเป็นการกระทำจริง ไม่ใช้
ทำดีเพื่อบริการให้คนอื่นติดกับ ทางวาจา คือพูดจริง พูดคงเส้นคงวา เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้
ทโนส หันนาคินทร์ มีความเห็นว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่าง
เหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง
และผู้อื่น (กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. 2526 : 23)

ประเทิน มหาพันธ์ (2510 : 72) ได้อธิบายลักษณะของบุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต
ว่านอกจากจะไม่หาประโยชน์ใส่ตนเองโดยการโกง การหลอกลวงผู้อื่น ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต
จะต้องเป็นคนกล้ารับผิดในการกระทำของตน ไม่ขัดทอดไปถึงบุคคลอื่น เมื่อให้สัญญาอย่างไร
เขาจะทำตามสัญญานั้นโดยไม่บิดพลิ้ว

จากความหมาย ความซื่อสัตย์ที่กล่าวมาแล้วนี้ จำแนกความซื่อสัตย์ของบุคคล
ออกเป็นประเภท คือ (ทวี บุญยเกตุ. 2515 : 49 - 50)

1. ความซื่อตรงต่อตนเอง จะมีลักษณะของหิริโอตตัปปะ คือละอายตัวเอง
กระดากตัวเอง ไม่กล้าทำในสิ่งที่ได้ชื่อว่าไม่สุจริต แม้ว่าการกระทำนั้น ๆ ไม่มีใครรู้เห็นก็ตาม
เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามที่ตั้งใจ หรือทำตามคำพูดโดยไม่เหลวไหล
 2. ความซื่อตรงต่องานที่ตนทำ ได้แก่ ความซื่อตรง เทียงธรรม ไม่มีการ
เอารัดเอาเปรียบ แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนไปในทางไม่ชอบ อันอาจนำความเสียหายมาสู่
งานในหน้าที่ หรืออาชีพที่ทำอยู่
 3. ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง จะเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งของเพื่อนที่ดี เพราะ
คนที่ทำงานร่วมกัน ควรจะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน ไม่มีการทรยศ ไม่โกงหรือเอารัดเอาเปรียบ
เพื่อน จะต้องมีความรัก ความหวังดี ความสงสาร และความปรารถนาดีต่อเพื่อนด้วย
- ความซื่อสัตย์เป็นจริยธรรมที่สำคัญที่บุคคลจะพึงมีไว้เป็นคุณสมบัติของตน เพราะ
บุคคลที่มีความซื่อสัตย์นอกจากจะเป็นคุณสมบัติส่วนบุคคลแล้ว ความซื่อสัตย์จะมีส่วนช่วยใน
การทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไปได้อย่างรวดเร็ว (อุบลรัตน์ โพธิ์โกสุม. 2523 : 23)
ในการพัฒนาจริยธรรมของคนเราส่วนใหญ่ขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอิทธิพลจาก
ขบวนการเรียนรู้ทางสังคม เช่นที่ ไรท์ (Wright. 1975 : 24 - 30) เชื่อว่า สังคม
มีส่วนในการบ่มนุญให้มิฉะนั้นจะอยู่ในกลุ่มใดในสังคม นักทฤษฎี
ส่วนมากยอมรับว่าความซื่อสัตย์จะถูกปลูกฝังแต่วัยเด็ก สถาบันทางสังคมที่มีส่วนหล่อหลอมลักษณะ
ของความซื่อสัตย์ของบุคคลประกอบด้วยครอบครัว อันได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่
บรรพบุรุษในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและระดับการศึกษาของบิดามารดา (สเปซ
ทูลนาม. 2523 : 14) ส่วนอิทธิพลการเรียนรู้ทางสังคม บุคคลจะเกิดการเรียนรู้จากสังคม
โดยการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นลักษณะของตน ซึ่งบางครั้งจะเกิดการ
เรียนรู้โดยบังเอิญ หรือการเลียนแบบจากบุคคลอื่นในสังคม จริยธรรมที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์
ก็เช่นกัน บุคคลอาจมีความซื่อสัตย์โดยเลียนแบบจากบิดามารดา ครูอาจารย์ หรือเพื่อน ทำ

ให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงซ้ำ ๆ จนกลายเป็นนิสัยประจำตัวของบุคคลนั้น ๆ ได้ ดังนั้น เด็กจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพ่อแม่ ตลอดจนมีการเลียนแบบสิ่งแวดล้อมทางสังคม โดยที่ แบนดูรา (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2520 : 195 - 196 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. n.d.) ได้ทดลองทำการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ในลักษณะของการลอกเลียนแบบเท่านั้น ที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทางศีลธรรมของเด็ก หรืออิทธิพลของรูปแบบทางสังคม (Social Model)

นอกจากนี้ ในการศึกษาของ ชาร์ทเซอร์น และเมย์ (Thompson. 1952 : 515 ; citing Hertshorne and May. n.d.) พบว่า เด็กชายและเด็กหญิงมีความซื่อสัตย์สุจริตไม่แตกต่างกัน แต่การศึกษาของ ละม้ายมาศ สรทนต์ (2510 : 115) พบว่า เด็กหญิงมีความซื่อสัตย์ และจากการศึกษาของ โจนส์ (Jones. 1954 : 781 - 832) กล่าวว่า สังคมมิได้มุ่งให้เด็กหญิงและเด็กชายมีพฤติกรรมเหมือนกัน ดังนั้นการฝึกอบรมเด็กแต่ละเพศจึงแตกต่างกัน เนื่องจากการยอมรับหรือการปฏิเสธจากสังคมที่มีความหมายต่อเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย และสังคมจะเข้มงวดกดขี่ควบคุมประพฤติดของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย เด็กหญิงจะพูดเท็จในสถานการณ์ทางสังคมมากกว่าเด็กชาย ยิ่งกว่านั้นเด็กหญิงยังมีแนวโน้มที่จะพูดเท็จเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่นมากกว่าเด็กชาย แต่ในสถานการณ์อื่น ๆ เด็กชายจะมีการพูดเท็จ และไม่ซื่อสัตย์มากกว่าเด็กหญิง และจากการศึกษาของ สุริยงค์ อัยรักษ์. (2517 : 81 - 82) พบว่า นักเรียนหญิงมีความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาจึงกล่าวได้ว่าเด็กหญิงควรจะมี ความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กชายในสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมที่สำคัญด้านหนึ่งใน 8 ด้าน ที่ควรปลูกฝังตั้งแต่ระดับปฐมวัย เมื่อเด็กได้เข้ามาอยู่ในสังคมทั้งที่บ้านและโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือเลียนแบบบุคคลใกล้ชิด พ่อ แม่ ครู หรือเพื่อน เด็กจะจดจำและลอกเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะจัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาจริยธรรม โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และสามารถจำแนกได้ว่าพฤติกรรมใดควรทำ

6. งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และจริยธรรม

พรณีย์ กันทรากกร (2523) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีระดับอายุต่างกัน มีจริยธรรมแตกต่างกัน แต่เด็กในระดับอายุ 5 - 6 ปี ไม่พบความแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากสาเหตุเดียวกับการศึกษาของ โคลเบอร์ก (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2518 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. n.d.)

จรรยา นาคะรัต (2527) ได้ทำการศึกษาผลของตัวแบบสื่อลักษณะที่มีผลต่อ พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 50 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง ให้อุปกรณ์ตัวแบบจากเทปบันทึกภาพ ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ และพูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ กลุ่มที่สอง ให้อุปกรณ์ตัวแบบจากเทปบันทึกภาพ ที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมไม่เอื้อเฟื้อ แต่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ กลุ่มที่สาม ให้อุปกรณ์ตัวแบบจากเทปบันทึกภาพ ที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ แต่ไม่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ กลุ่มที่สี่ ให้อุปกรณ์ตัวแบบจากเทปบันทึกภาพ ที่ตัวแบบไม่แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ แต่พูดสนับสนุนการเอื้อเฟื้อ กลุ่มที่ห้า ให้อุปกรณ์ตัวแบบใด ๆ ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนในกลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สอง แสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อโดยการบริจาคบัตรรางวัลที่ได้จากการ เล่นเกมส์ต่อภาพปริศนามากกว่านักเรียนในกลุ่มที่สาม กลุ่มที่สี่ และกลุ่มที่ห้า โดยไม่มีความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อระหว่างนักเรียนกลุ่มที่หนึ่งและกลุ่มที่สาม

แมคแมนนิส (McManis. 1974 : 87) ได้ศึกษาอิทธิพลของตัวแบบและรางวัล ที่มีต่อการตัดสินใจจริยธรรมของเด็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล และเด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 คน โดยให้เด็กเหล่านั้นตัดสินใจจริยธรรมจากการฟังเรื่องราวที่เล่า เป็นคู่ ๆ ซึ่งเด็กเหล่านั้นจะตัดสินใจความผิดของผู้อื่นโดยดูที่ประมาณความเสียหายเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลจริงใจให้กระทำ ในการทดลองนี้ แมคแมนนิส ได้แบ่งเด็กออกเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีแม่แบบเป็นเด็กในวัยเดียวกันกับกลุ่มทดลอง กลุ่มที่มีแม่แบบเป็นผู้ใหญ่กว่ากลุ่มทดลอง และกลุ่มที่ไม่มีแม่แบบสำหรับกลุ่มทดลองจะให้เห็นแม่แบบซึ่งตัดสินใจจริยธรรมโดยพิจารณาเหตุที่จริงใจให้กระทำและได้เห็นว่าคุณสมบัติได้รับรางวัลเมื่อมีการตัดสินใจเช่นนั้น จากนั้นจะให้ผู้ถูก

ทดลองตัดสินใจเรื่องดังกล่าว ถ้ากลุ่มทดลองตัดสินใจเรื่องจริยธรรมโดยคำนึงถึงเหตุที่จริงจังให้กระทำ ซึ่งเป็นการเลียนแบบจากแม่แบบนั้น ก็จะได้รับรางวัล แต่ถ้ากลุ่มทดลองตัดสินใจเรื่องจริยธรรมแบบไม่คำนึงถึงเหตุที่จริงจังให้กระทำ ซึ่งไม่ได้เหมือนกับตัวแบบจะไม่ได้รับรางวัล จากการทดลองพบว่า ตัวแบบทั้ง 2 ประเภท และรางวัล มีผลในการฝึกให้เด็กมีการตัดสินใจเรื่องจริยธรรมแบบคำนึงถึงเหตุการณที่จริงจังให้กระทำเพิ่มขึ้น

มิลล์คลาสกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlarsky, Bryan and Brickman, 1973 : 146 - 149) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและรางวัลต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ (Altruistic Behavior) โดยศึกษากับเด็กหญิงในระดับ 6 จำนวน 72 คน โดยให้เห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลาง และตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมส้อย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะจะได้รับรางวัลเป็นสิ่งของและเงิน พฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามที่ต้องการ ผู้ทดลองก็จะให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ผลการทดลอง ปรากฏว่า ตัวแบบและรางวัลเป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เด็กเกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

แวนแวน และแบร์ (Warren and Bear, 1976 : 335 - 354) ได้นำตัวแบบมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการแบ่งปันและยกย่องชมเชยในเด็กอายุเฉลี่ย 3 ปี 2 เดือน ถึง 5 ปี 6 เดือน โดยสร้างสถานการณ์ในห้องทดลองให้เด็กมีกิจกรรมทางศิลปะ การทดลองจะแบ่งเป็นช่วงสั้น ๆ คือช่วงทำงาน กับช่วงรายงาน ตัวแบบเป็นผู้นำกิจกรรมทางศิลปะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงทำงานตัวแบบจะแสดงพฤติกรรมแบ่งปัน เช่น ให้เพื่อนยืมดินสอสี ช่วยส่งอุปกรณ์ให้เพื่อน หรือช่วยวาดรูป เมื่อหมดช่วงทำงานตัวแบบจะรายงานให้ดูเป็นตัวอย่าง ตามพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กดู เมื่อตัวแบบรายงานพฤติกรรมที่ทำ ตัวแบบก็จะได้รับคำชมเชย และรางวัลเป็นขนมหรือผลไม้ทันที ผลปรากฏว่าการให้ดูตัวแบบร่วมกับการเสริมแรง ช่วยเพิ่มพฤติกรรมแบ่งปันให้เด็กได้อย่างชัดเจน

นักทฤษฎีต่างยอมรับว่า การปลูกฝังจริยธรรมเริ่มตั้งแต่วัยทารก สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้การพัฒนจริยธรรมของเด็กเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอิทธิพล

จากขบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทำให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นลักษณะของตน จริยธรรมมีหลายด้าน จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์เป็นด้านหนึ่งที่ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก การพัฒนาจริยธรรมนั้น เพียเจต์ และโคลเบอร์ก เชื่อว่า จริยธรรมของเด็กจะเจริญขึ้น ตามความสามารถทางการเรียนรู้ สถิติปัญญา และอารมณ์ของเด็ก เด็กจะเรียนรู้โดยการเลียนแบบจากบุคคลอื่นในสังคม ตามทฤษฎีของ มิลเลอร์ และโดลาร์ด โดยใช้ตัวแบบเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ ความคิดที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เหตุผลของตนเองในการตัดสินใจ การที่เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมทางจริยธรรมตามตัวแบบหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวแบบและผู้สังเกต หรือตัวเด็กเอง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน

1. ความหมายของนิทาน

วลัย วณิชธำรง (2515 : 22 - 26) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องกันมาเป็นทอด ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นิทานเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องที่อิงความจริง หรือมีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนาน หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้

วิชณี ศรีไพรวรรณ (2516 : 37 - 41) ให้ความหมายของนิทานว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสู่กันมา หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนาน และเนื้อเรื่องในนิทานอาจเป็นเรื่องที่เหลือเชื่อและเป็นเรื่องแสดงอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อความบันเทิงแก่ผู้ฟัง แต่นิทานอาจจะสอดแทรกคติเตือนใจ หรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องที่ควรในการดำรงชีวิตด้วย

ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2526 : 124) กล่าวว่า นิทานนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังให้ความรู้เพื่อเป็นคนดีอยู่ในสังคม

สรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่ได้เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกความคิด คุณธรรมอันดีงามเข้าสู่จิตใจเด็ก และเป็นแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องที่ควรในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

2. คุณค่าของนิทาน

ฉวีวรรณ กีนาวงศ์ (2526 : 125 - 126) ได้กล่าวว่า นิทานมีอิทธิพลและคุณค่าต่อเด็กมากในระดับปฐมวัย การที่ผู้ใหญ่นำและครูได้ใกล้ชิดกับเด็กโดยการเล่านิทานจะเป็นเครื่องมือช่วยให้เข้าใจเด็กยิ่งขึ้น การเล่านิทานมีคุณค่าดังนี้

1. ช่วยชดเชยประสบการณ์แก่เด็กในชนบทให้เท่าเทียมเด็กในเมือง เพราะบิดามารดาของเด็กชนบทไม่มีเวลาหรือไม่เห็นคุณค่าของการเล่านิทานให้เด็กฟัง
2. ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ความคิด และจินตนาการให้กับเด็ก
3. ช่วยฝึกให้เด็กเป็นนักฟังที่ดี เข้าใจวิธีการปฏิบัติตัวขณะฟังนิทาน และสามารถเก็บใจความตามเรื่องราวที่ฟังคนอื่นเล่าได้ตามสมควรแก่วัย
4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิดกับผู้เล่า
5. ช่วยปลูกฝังความรู้สึกชอบฟังนิทาน และความรู้สึกชื่นชอบในหนังสือนิทานก่อนที่จะอ่านได้อย่างเข้าใจ
6. ปลูกฝังให้เด็กเป็นคนใจกว้าง ยอมรับความจริงในชีวิตประจำวัน
7. ช่วยให้ครูและผู้ใหญ่ได้ทราบถึงความรู้สึกที่อยู่ในตัวของเด็กจากการสนทนาซักถามในขณะที่ฟังนิทาน

นอกจากนี้ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2520 : 37 - 39) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานว่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ได้ ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกคนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะขณะที่ฟังนิทานเด็กจะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับพ่อ แม่ พี่น้อง หรือ ครู และเพื่อน ๆ
2. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่าง ๆ หรือเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่าง ๆ
3. ช่วยให้เกิดรู้จักโลกจากแง่มุมเล็ก ๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถ

ตัดสินใจในการแสดงออกและการสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง มองโลกในแง่
เกิดทัศนคติที่ดีต่อโลกและชีวิต

4. เด็กได้พักผ่อน ผ่อนคลายความเครียด ได้รับความเพลิดเพลิน ความ
สดชื่น และความรู้จักเรื่องราวที่ได้ฟัง

นอกจากนี้ วิไล เวียงวิระ (2526 : 69) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานที่มี
ต่อการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย คือ

1. ช่วยพัฒนาภาษา ทั้งการฟังและการพูด
 2. ช่วยปูพื้นฐานทางจิตใจของเด็ก คุณค่าทางสังคม และจริยธรรมต่าง ๆ
ที่เราต้องการปลูกฝังให้แก่เด็ก
 3. เสริมสร้างบุคลิกภาพ นิทานบางเรื่องเมื่อเด็กได้ฟัง จะสามารถกระตุ้น
ให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก
 4. ให้ความรู้ ความสนุกสนานและจินตนาการ
 5. การเลือกนิทานที่ดีเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก จะช่วยปลูกฝัง
ค่านิยมที่ดีในการเลือกฟัง และสามารถเข้าใจภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับวัย
 6. ช่วยฝึกการสำรวจใจให้จดจ่ออยู่กับ เรื่องที่ฟัง เป็นการยืดช่วงความสนใจ
ของเด็กให้มากขึ้น
 7. เป็นการปูพื้นฐานความพร้อมด้านการอ่าน
 8. เนื้อหาสาระของนิทานบางเรื่องอาจช่วยแก้ไขพฤติกรรมที่พึงปรารถนา
 9. ส่งเสริมหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กได้ประพฤติปฏิบัติให้ดีขึ้น
- นิทานนอกจากจะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังคุณค่าในการปูพื้นฐาน
ทางจิตใจของเด็กตลอดจนจริยธรรมต่าง ๆ และเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นจิตใจด้านพฤติกรรมที่
ต้องการให้เด็กประพฤติปฏิบัติ

ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทาน มีวิธีกำหนดต่าง ๆ กันที่นิยมกันมากคือ การแบ่ง

นิทานออกเป็นประเภท ตามรูปแบบของนิทานเป็น 5 ประเภท คือ (จิระประภา บุญนิคย์.
2526 : 15 - 19)

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องลึกลับว่าเกิดขึ้นในที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจ มีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลายุทอง สานวาท และซินเดอเรลลา

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ใจกลาง หรือคตินิยม แต่เชื่อว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริง ๆ มีสถานที่จริงกำหนดแน่นอนว่านิทานปรัมปรา

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มี เทวดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา-รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์ *

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ทั้งคนและสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบ และปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้อาจแบ่งได้ 2 ประเภท

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาติต่าง ๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จบ (Cumulative Tale) เช่น เรื่องยายกะตา

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแกล้งแกล๊ว การแสดงปฏิกิริยาไหวพริบ ตลอดจนการเดินทางและการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปกติในแง่ขบขันต่าง ๆ

วิไล เวียงวิระ (2526 : 68 - 69) ได้แบ่งประเภทของนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ได้ 7 ประเภท

1. เรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวเด็ก

2. เทพนียายต่าง ๆ
3. คำนานที่เล่าสืบต่อกันมา
4. ปัญหาที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น ชาดก
5. นิทานที่แต่งเป็นโคลง กลอน
6. นิทานประเภทส่งเสริมจินตนาการ
7. นิทานที่ให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กจะเรียนรู้

3. รูปแบบการเล่านิทานและการเลือกนิทาน

การเล่านิทานมีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ (ฉวีวรรณ กิมวาท. 2526 : 131 - 132 ; วิไล เวียงวิระ. 2526 : 70 - 71)

1. การอ่านจากหนังสือนิทาน
2. การใส่หน้าฉาก หรือแสดงตัวละครในเรื่อง โดยคาดไว้บนศีรษะ คนเดียวอาจแสดงได้หลาย ๆ บท โดยเปลี่ยนหน้าฉาก และเปลี่ยนเสียงไปตามตัวละครนั้น ๆ
3. การเล่าโดยใช้เสียงประกอบ ผู้เล่าจะใช้เสียงเพลงหรือเสียงดนตรีประกอบ จะช่วยให้เรื่องสนุกสนานหรือน่าตื่นเต้นขึ้น
4. การเล่าโดยใช้เทปนิทานที่ครูอาจจะสร้างขึ้นหรือซื้อมา
5. การเล่าโดยฉายสไลด์ประกอบ
6. การเล่าโดยการเล่นนิ้วมือ ใช้สำหรับนิทานเรื่องสั้น ๆ หรือกลอนสั้น ๆ โดยเด็กได้มีโอกาสร่วม

7. การเล่าโดยการวาดภาพบนกระดาษแข็งแล้วระบายสีติดเป็นตัว ๆ ด้านหลังปิดกระดาษทรายใช้คู่กับแผ่นป้ายสำลี และสามารถเคลื่อนไหวภาพไปมาได้

8. การเล่านิทานประกอบหุ่นต่าง ๆ เช่น หุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นชัก ฯลฯ

รูปแบบการเล่านิทานที่นิยมใช้กันเสมอ ๆ สำหรับเด็กเล็ก คือ การเล่านิทานประกอบหุ่นต่าง ๆ เช่น หุ่นนิ้วมือ หุ่นเชิดมือ หุ่นชัก หุ่นใส่ศีรษะและหุ่นถ้วยกระดาษ ผู้เล่านิทานจะเล่าพร้อมกับเชิดหุ่นประกอบตั้งแต่เริ่มเล่าจนจบ การเล่านิทาน (วาณี ฐานวงษ์สานติ.

2521 : 72) ในวงการศึกษามีการนำการอ่านนิทานโดยใช้หุ่นประกอบอย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอนุบาลศึกษา

การเลือกนิทาน

พรจันทร์ จันทวิมล (2529 : 103 - 105) ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยที่ควรนำมาเล่าให้เด็กฟัง

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่สมบูรณ์ เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง
2. มีการเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนามาก ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี
5. ใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้น การกล่าวคำซ้ำ หรือสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว
6. สร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัวย สัตว์เลี้ยง หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้
8. ความยาวไม่เกิน 15 นาที

ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2523 : 80 - 82) ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ผู้เล่านิทานควรได้ศึกษาและควรคำนึงถึง

1. ความสนใจของเด็ก ดูว่าเด็กในวัยใดชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานควรเหมาะสมกับวัยและช่วงความสนใจของเด็ก
2. เนื้อหาสาระในนิทานสอดแทรกข้อคิดอะไรให้กับเด็ก ปลุกฝังคุณธรรมและมีคุณค่าหรือไม่ มากน้อยเพียงใด
3. ความมีรูปภาพประกอบนิทานที่มีขนาดพอเหมาะ ภาพชัดเจน มีสีสวยงาม

เพื่อดึงดูดความสนใจ ภาพควรจะสื่อความหมายหรือสร้างอารมณ์ได้อย่างชัดเจน เด็กจะชอบ
ภาพหลายเส้นมากกว่าภาพเส้นแบบของจริงหรือภาพเหมือน

นอกจากนี้ รัชนิ ศรีไพรวรรณ (2516 : 37 - 41) กล่าวถึงการปฏิบัติ
ในการเล่านิทานว่า

1. การเริ่มต้นเล่านิทานเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรหาวิธีจูงใจเด็กให้สนใจ เช่น
เอ่ยถึงตัวละครในนิทาน สนทนาเกี่ยวกับเรื่องนิทาน ทายปัญหาหรือให้รูปภาพที่เกี่ยวข้อง
นิทานเพื่อให้เด็กพร้อมที่จะฟัง
2. ให้เด็กนั่งตามสบาย ขณะที่ฟังนิทาน
3. ผู้เล่าต้องรู้สึกสนุกกับเรื่องที่เล่า การเล่าจึงจะออกรส
4. ใช้เสียงดังพอเหมาะ เด็กได้ยินชัดเจน พูดไม่ซ้ำหรือเร็วเกินไป มีจังหวะ
เป็นไปตามบท
5. ทำท่าทางประกอบให้เห็นจริงจัง และสนุกสนานตามท้องเรื่อง ถ้ามี
ภาพประกอบด้วยยิ่งดี เพราะจะทำให้เด็กสนุกและจำเรื่องได้
6. มองสบตาเด็กทุกคนขณะที่เล่า อย่าให้สายตาจับอยู่ที่เด็กคนใดคนหนึ่ง
นานเกินไป
7. ลำดับเรื่องที่เล่าให้เด็กเข้าใจ ใช้ภาษาง่าย ๆ เหมาะสมกับเด็ก
8. แสดงจุดสำคัญของนิทานตามแนวที่ผู้เล่าต้องการ อย่าเน้นหรือสอนเด็ก
จนเด็กหมดสนุก
9. ตอนจบควรทำให้เด็กรู้สึกว่านิทานสนุกและเสียดาย อยากจะมีโอกาสฟังอีก
นิทานเป็นสิ่งที่ได้กระตุ้นปฏิกิริยาชอบและสนใจที่อยากจะฟัง ถึงแม้ว่านิทานเรื่อง
นั้นไม่มีสื่อหรือภาพประกอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่องของนิทานที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และ
เทคนิคของผู้เล่าที่จะดึงดูดความสนใจเด็กได้มากน้อยเพียงใด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวกับนิทาน

สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2521 : 68 - 73) ได้ทำการทดลองกับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษา อายุ 7 - 10 ปี โดยเล่านิทานที่มีเนื้อเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก การเล่านิทานผู้เล่าจะใช้ท่าทางน้ำเสียงประกอบการเล่า นอกจากนี้ยังมีการแสดงรูปภาพและให้เด็กแสดงท่าทางในนิทานแต่ละเรื่อง แล้ววัดพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็กโดยให้เกณฑ์ยาก 3 ชั้น พบว่า เด็กที่ได้ฟังนิทานซึ่งมีตัวแบบในเรื่องมีความเพียรพยายามฝ่าฟันอุปสรรคจนบรรลุผลสำเร็จ จะมีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานที่ไม่มีคุณค่า

ยวทัย จันทวิชานวนษ์ (2523 : 46 52) ได้ศึกษารูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเล่านิทาน 3 รูปแบบ คือนิทานปรัมปรา นิทานเรื่องสัตว์ และนิทานท้องถิ่น ผลการทดลองพบว่า รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของเด็กไม่แตกต่างกัน

พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525 : 57) ได้ศึกษารูปแบบของการเล่านิทานที่ส่งเสริมความสามารถในการฟังและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 80 คน ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการฟังในการเล่านิทานได้แก่ การเล่านิทาน และแสดงท่าทางประกอบ การเล่านิทานและแสดงหุ่นประกอบ การเล่านิทานและแสดงภาพประกอบและการเล่านิทานเพียงอย่างเดียว พบว่า การเล่านิทานและแสดงท่าทางประกอบมีผลทำให้คะแนนความคงทนในการจำของนักเรียนสูงกว่าการเล่านิทานเพียงอย่างเดียว

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นว่า นิทานเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ ตลอดจนพัฒนาจริยธรรมด้านต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรหาวิธีการเล่านิทานที่จะส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ให้แก่เด็กปฐมวัยซึ่งมีหลายวิธีด้วยกัน โดยอาศัยเทคนิคที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก แล้วแต่ผู้เล่าจะเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติประกอบ

1. การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

1.1 ความหมายของหุ่น

จิระประภา บุญนิตย์ (2522 : 7) ได้ให้ความหมายว่า หุ่นคือ สิ่งที่ไม่มีชีวิตเคลื่อนไหวได้ในรูปแบบของละคร โดยมนุษย์เป็นผู้บังคับ หุ่นมีหลายประเภท แต่ต้องไม่ใช่ตุ๊กตาหรือหุ่นยนต์

อรชุนา ยุทธวงศ์ (2527 : 568) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นวัตถุที่คนสร้างขึ้นแล้วนำมาทำให้เคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น หุ่นมีไว้เพื่อสื่อสารและนำความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ แรงบันดาลใจ และความฝันมาทำให้เป็นตัวแทนขึ้นมา

1.2 ประเภทของหุ่น

เกศินี โชติกเสถียร (2524 : 9) ได้กล่าวถึง การสร้างหุ่นมี องค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. ขนาด จะสร้างให้มีขนาดใหญ่น้อยใดเพียงใดก็ได้ แต่สัดส่วนที่ได้ขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ 1/3 ของขนาดมนุษย์ ความได้ส่วนกันระหว่างคนกับสัตว์ ในเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงแต่ก็ไม่เสมอไป ทั้งนี้เพราะการสร้างหุ่นในแต่ละเรื่องผู้สร้างย่อมมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่างกันออกไป
2. ส่วนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษ ในตัวหุ่นแต่ละตัวจะมีลักษณะที่ทำให้ผู้รู้ลักษณะนิสัยของตัวหุ่นได้
3. ศึกษาแหล่งกำเนิดของหุ่นประเภทต่าง ๆ ที่เคยมีมาในโลก เพื่อเรียนรู้ถึงวิธีการทำหัว เครื่องแต่งกาย ลำตัว การเชิดชัก การเขียนหน้าตาที่เน้นความรู้สึกของตัวหุ่น

การใช้หุ่นเพื่อการศึกษาและเพื่อพัฒนาเด็กได้แบ่งหุ่นออกเป็นประเภทต่าง ๆ (จิตรวราภรณ์ เคมียกุล . 2531 : 34) ดังนี้

1. หุ่นเงา หรือหุ่นหนังตะลุง (Shadow Puppet) เป็นหุ่นที่นำมาจากแผ่นหนังหรือกระดาษแข็ง มีไม้เสียบหรือสายใยต่อเข้าส่วนร่างกายให้เคลื่อนไหวประกอบเรื่องที่แสดง การเล่นหุ่นเงาอาจจะเล่นเป็นภาพเงาจำลอง หรือภาพสีต่าง ๆ ได้โดยใช้แสงไฟ

2. หุ่นมือ (Hand Puppet) เป็นหุ่นเชิดโดยใช้นิ้วมือสอดเพื่อขยับให้มือ หัวและปากของหุ่นเคลื่อนไหวได้ตามต้องการ หุ่นมือมีหลายแบบ เช่น หุ่นมือถุงกระดาษ หุ่นมือถุงมือ หุ่นมือถุงเท้า และหุ่นนิ้วมือ

3. หุ่นเชิด (Rod Puppet) เป็นหุ่นเชิดด้วยไม้หรือสายเชือกจากข้างล่างของตัวหุ่นให้เคลื่อนไหวตามต้องการ ทำได้หลายวิธี สามารถประดิษฐ์ตัวหุ่นได้ขนาดต่าง ๆ

4. หุ่นชัก (Marionette) เป็นหุ่นที่ใช้สายโยงเป็นเส้นด้ายหรือลวดติดกับตัวหุ่น เวลาชักหรือโยกไม้ข้างบน พร้อมกับเชือกตามต้องการที่จะให้หัวเี้ยวะส่วนใดเคลื่อนไหวได้ หุ่นประเภทนี้ต้องหัดให้ชำนาญในการชักตัวหุ่น

หุ่นมือเป็นหุ่นที่ง่ายและมีหลายชนิดเหมาะต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะหุ่นมือใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลืองหาได้ในท้องถิ่น การผลิตใช้เวลาน้อยกว่าหุ่นชนิดอื่น และสามารถที่จะเลือกหุ่นมือชนิดต่าง ๆ มาทำการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครในนิทานซึ่งนิยมใช้กันมาก (เกศินี โชติกเสถียร. 2524 : 1)

1.3 คุณค่าและประโยชน์ของหุ่นในด้านการเรียนการสอน

ลัดดา นิละมณี (2522 : 54) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าต่อเด็ก ๆ มาก และมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของเด็ก สร้างบรรยากาศภายในชั้นเรียนได้อย่างดี กระตุ้นให้เด็กได้สนใจบทเรียนตลอดเวลา โดยเฉพาะวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและนามธรรมเกินไปสำหรับเด็กเล็ก

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2522 : 10-12-16) มีความเห็นสอดคล้องในเรื่องคุณค่าของหุ่นว่า เป็นสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษามาก นำไปใช้ในการสอนได้หลาย ๆ เนื้อหา และเป็นสื่อที่เคลื่อนไหวได้ น่าสนใจกว่าภาพธรรมดา ถ้าได้มีการนำหุ่นมาใช้ในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย จะเป็นประโยชน์แก่เด็กอย่างมากทั้งในด้านจิตวิทยา ส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดริเริ่ม จินตนาการ ความเป็นผู้กล้าแสดงออกของเด็ก

นอกจากนี้ อรุณา ยุทธวงศ์ (2527 : 579 - 580) กล่าวว่า

หุ้มีประโยชน์หลายด้านด้วยกัน เช่น

1. ประโยชน์ด้านความบันเทิง มีการใช้หุ่นแสดงในรายการบนเวที รายการโทรทัศน์ และการแสดงหุ่นทั้งเรื่องหรือร่วมกับการแสดงประเภทอื่น ๆ เป็นที่ดึงดูดความสนใจ สำหรับผู้ใหญ่และเด็กตลอดมา เช่น รายการเพลงบัลเลต์ เล่นกล ฯลฯ และบางครั้งก็ใช้หุ่นประชาสัมพันธ์ หรือโฆษณา เป็นการนำผู้ชมไปสู่โลกของความฝันและความสนุกในวัยเด็ก

2. ประโยชน์ในการเรียนรู้ นิยมใช้หุ่นเพื่อการเรียนรู้ และปลูกฝังแนวความคิดต่าง ๆ ให้กับเด็ก เช่น

2.1 สอนท่าหุ่นในการเรียนวิชาศิลปะ โดยเน้นการแสดงออกความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ

2.2 ใช้หุ่นเป็นสื่อการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น วรรณคดี คณิตศาสตร์ สังคม วิทยาศาสตร์ ภาษา ฯลฯ เพราะเป็นการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

2.3 หุ่นช่วยให้เด็ก ๆ ได้รับการชี้แนะแนวทางในการประพฤติปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาด การเสียสละ ฯลฯ รวมทั้งการใช้หุ่นเพื่อเผยแพร่แนวความคิด เช่น ในเรื่องความรู้เรื่องประชาธิปไตย สาธารณสุข

2.4 การแสดงละครหุ่นช่วยให้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.5 หุ่นช่วยแก้ปัญหาเฉพาะตัวของแต่ละคนได้ เช่น เด็กที่ขี้อาย คิดอย่าง ก้าวร้าว หรือมีปัญหาในด้านการสื่อสาร โดยเด็กจะสื่อสารกับผู้อื่นผ่านตัวหุ่น จะง่ายกว่าการสื่อสารด้วยตัวเองโดยตรง

การใช้หุ่นประกอบการสอนให้ผลดี (สาโรจน์ แห่งยัง. 2524 :

21 - 27) คือ

1. สามารถเลียนแบบของจริงได้
2. ทำให้ผู้เรียนสนใจและชักจูงให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการเรียน

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ นับว่าเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดสิ่งที่เป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมได้อย่างดี จึงทำให้เด็กสามารถมองเห็นภาพและเข้าใจเรื่องราวในนิทานได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหุ่นมือนับว่าเป็นตัวแบบที่เลียนแบบของจริง จึงให้ความรู้สึกแก่เด็กได้ดี กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถจำแนกพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องอีกด้วย

2. การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

2.1 ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

ทศนา แชนมณี (2519 : 41) ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติขึ้น ให้ผู้เรียนได้แสดงออกมาตามที่คิดว่าจะเป็น และถือเอาการแสดงออกทั้งทางความรู้ และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายในการเรียนรู้

ประหยัด จีระวรพงศ์ (2522 : 97) ได้กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมติว่าเป็นการแสดงที่ไม่มีการเตรียมก่อน แสดงไปตามลักษณะนิสัยของตัวละครที่ถูกกำหนดโดยผู้แสดง ต้องพยายามหาวิธีแก้ปัญหาให้ได้ การแสดงบทบาทจะส่งผลต่อผู้เรียนในหลายโอกาส เช่น เป็นการเตรียมพร้อมที่จะแก้ปัญหาบางอย่างในอนาคต การถ่ายทอดข้อเท็จจริง การวิเคราะห์สถานการณ์บางอย่าง ความเห็นผู้อื่น การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทโดยอิสระ เว้นไว้แต่กรณีที่จะไม่ไหวแล้ว จึงไม่ปล่อยให้แสดงต่อไป

ผกา สัตยธรรม (2524 : 49) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกได้หลายทาง ทั้งทางการพูดและการแสดงท่าทาง นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติ เช่น เป็นคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ เพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ ในสังคม

ลี (Lee. 1974 : 316) ได้ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การเรียนรู้จากการดูบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติจะแตกต่างจากการแสดงละคร คือผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้อง

คิดคำพูดและแสดงท่าทางโดยทันที ไม่มีการเตรียมบทพูดไว้ล่วงหน้า

เดวิส (Davis, 1962 : 427) ได้กล่าวถึง การเรียนที่ใช้บทบาทสมมติว่าเป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้ผู้แสดงได้มีโอกาสแสดงบุคลิกภาพของเขอย่างมีอิสระในการร่วมกลุ่มสภาพการณ์ที่จะใช้ฝึกการแสดงบทบาทสมมตินั้น ครูจะเป็นผู้เตรียมเอาไว้ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในการแสดง ไม่จำเป็นต้องมีการซ้อมมาก่อน จะมีเพียงให้ผู้แสดงหรือสมาชิกในกลุ่มได้ทราบจุดมุ่งหมายที่จำเป็นบางประการของสถานการณ์ที่กำหนดไว้ั้นระยะเวลาที่ใช้แสดงก็ใช้เวลาเพียงช่วงสั้น ๆ โดยมุ่งให้ผู้แสดงได้เรียนรู้จากการสังเกตหรือการวิเคราะห์บทบาทที่ได้แสดงไป โดยมีการอภิปรายด้วย

แชฟเฟิล และแชฟเฟิล (Shaftel and Shaftel, 1967 : 83) ให้ความหมายบทบาทสมมติว่า เป็นวิธีการที่จะฝึกฝนเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมที่ควรในการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งมีเทคนิคหลายอย่าง เช่น การอภิปราย การนิยาม การวิเคราะห์ปัญหา การแสดงและปฏิบัติการจากผู้ดู

สรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติ เป็นเครื่องมือและเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทั้งทางการพูด และการแสดงท่าทางตามความคิดว่า จะเป็นไปได้อย่างอิสระ โดยไม่มีการข่มล่วงหน้า ช่วยให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน

2.2 จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทิสนา แชนมณี (2519 : 42) กล่าวไว้ว่า บทบาทสมมตินับว่าเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ช่วยในการสอนได้มาก ครูสามารถนำบทบาทสมมติไปช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
3. ช่วยลดความรู้สึกถึงเครียดของผู้เรียน

4. ช่วยให้ผู้ได้เรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน
5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
6. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจค่านิยมของตนและหา

หลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของตน

7. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามัคคีในกลุ่มให้ดีขึ้น
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ
10. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และฝึกการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม

ในหลาย ๆ บทบาท

11. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน "รู้สึก คิด กระทำ"

นอกจากนี้ ศิริกาญจน์ โกสมภ์ (2522 : 10 - 13) กล่าวถึง

ประโยชน์ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติว่า เป็นการฝึกนักเรียนในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงความขัดแย้ง ความเป็นจริงของโลกจากสถานการณ์สมมติที่ครูจัดขึ้น ช่วยให้การสอนของครูมีชีวิตชีวา ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะอภิปรายปัญหา ช่วยฝึกนักเรียนให้แสดงออก ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เช่น พัฒนาการทางกาย ทางสังคม ทางภาษา และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ขั้นตอนในการใช้การแสดงบทบาทสมมติ (ชูศรี สนิทประชากร .

2525 : 16 - 17)

1. การกำหนดขอบเขตหรือทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ ก่อนแสดงบทบาท ทุกคนควรได้ทราบเรื่องราวที่ต้องแสดงร่วมกัน
2. การเตรียมพร้อมก่อนการแสดง ก่อนแสดงผู้แสดงควรเข้าใจบทบาทที่ตนจะแสดง ครูอาจบอกบทบาทเทคนิคให้ผู้แสดงเท่าที่จะทำได้
3. การกำหนดสถานการณ์ในครั้งแรก ๆ ควรกำหนดสถานการณ์ง่าย ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถอภิปรายกันได้ดีทั่วถึง

4. ขึ้นแสดง ขณะแสดงครูก็ควรดูด้วยว่าการแสดงนั้นเป็นไปตาม บทบาทที่กำหนดหรือไม่

5. การจัดการแสดง เมื่อผู้แสดงได้แสดงเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ครูควรตัดบทหรือหยุดการแสดง การตัดบทจะทำให้การฝึกดังต่อไปนี้คือ

5.1 การแสดงนั้นเพียงพอที่กลุ่มจะวิเคราะห์ปัญหาได้แล้ว

5.2 กลุ่มสามารถทำนายขั้นตอนต่อไปของการแสดงได้ว่าจะ เป็นอย่างไร

5.3 ผู้แสดง แสดงผิดไปจากความจริง

5.4 การแสดงจบตามปกติ

6. ขึ้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง จะเน้นเฉพาะสิ่งที่ได้รับ จากการแสดง ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงการแสดงนั้นว่ามีความรู้ ข้อคิด และการนำไปใช้ อย่างไรในสภาพการณ์ต่าง ๆ

การแสดงบทบาทสมมตินั้น ครูจะต้องเป็นผู้กำหนดขอบเขตของเนื้อเรื่อง หรือสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติ ครูอธิบายให้ผู้แสดงเข้าใจบทบาทที่ตนจะต้องแสดงว่า แสดงอย่างไรจึงจะเหมาะสม ส่วนผู้สังเกตการณ์นั้นครูจะต้องช่วยให้รู้จักสังเกตและวิเคราะห์ เหตุการณ์ไปด้วย เพื่อจะได้นำมาอภิปรายหลังการแสดง

หลักในการนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอน

การนำบทบาทสมมติไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522 : 27 - 29) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การแสดงบทบาทสมมติควรใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไม่ควรใช้เพื่อการบันเทิงเพียงอย่างเดียว
2. ในการแสดงบทบาทสมมติไม่ควรกำหนดเวลาแน่นอนตายตัวลงไป
3. เรื่องที่นำมาใช้ ไม่ควรเป็นเรื่องที่ยากเกินไป เป็นเรื่องที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากอภิปรายเมื่อแสดงจบแล้ว

4. การแสดงบทบาทสมมติจะได้ผลเต็มที่เมื่อนำมาใช้ติดต่อกันพอสมควร ไม่ใช่เป็นเพียงการค้นการเรียนรู้เพียงครั้งหรือสองครั้ง เพื่อแก้ความเบื่อหน่ายของผู้เรียนเท่านั้น

5. การใช้การแสดงบทบาทสมมติ เมื่อต้องการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและฝึกหัดทักษะในการปฏิบัติในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์

นอกจากนี้ สุจิตรา บัวคำภา (2525 : 20) ได้กล่าวถึงการนำการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในการเรียนการสอนว่า ส่วนใหญ่มีสองวิธีคือ

1. การใช้บทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อม หมายถึง ผู้สอนได้เตรียมบทไว้ล่วงหน้า ผู้แสดงอาจแสดงตามบทบ้าง คิดบทบาทขึ้นแสดงเองบ้าง แต่ต้องตรงกับเนื้อเรื่องที่กำหนด
2. การใช้บทบาทสมมติแบบไม่มีบทเตรียมไว้ หมายถึง ผู้แสดงไม่ต้องฝึกซ้อมมาก่อน เมื่อเรียนถึงเรื่องใด ตอนใด ก็ออกมาแสดงได้ทันที โดยแสดงไปตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

ทิศนา แวมณี (2525 : 6) ได้กล่าวว่า ข้อดีของการสอนโดยใช้บทบาทสมมติคือ

1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนลึกซึ้งขึ้น
 2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรม รวมทั้งปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างเหมาะสม
 3. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความรู้ในการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
 4. ช่วยให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนและเรียนได้อย่างสนุกสนาน
- การใช้บทบาทสมมติเป็นเครื่องมือในการสอน ทำให้เด็กเกิดประสบการณ์และการเรียนรู้โดยตรง ครูเป็นผู้จัดสถานการณ์หรือเรื่องราวที่ครูต้องการให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จะทำให้เด็กมีโอกาสได้กระทำ แสดงความรู้สึคนึกคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ลึกซึ้ง และยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความกล้าที่แสดงออก และเกิดความสุขสนุกสนานที่ได้ร่วมทำกิจกรรม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525) ได้ทดลองใช้หุ่นมือเป็นแม่แบบพัฒนาจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อ ใจเด็กชั้นประถมปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน ละครหุ่นมือที่ใช้เป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 20 นาที จำนวน 7 เรื่อง หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ วัดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อโดยใช้แบบทดสอบ พบว่า กลุ่มที่ดูตัวแบบนิทาน ประกอบหุ่นมือมีคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูแบบ

กันยา ประสงค์เจริญ (2526) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ จำนวน 7 เรื่อง เป็นตัวแบบในการพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบ นักเรียนชั้น ประถมปีที่ 3 ที่มีความรับผิดชอบต่ำ จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ่นมือประกอบ กับกลุ่มทดลองที่ใช้หุ่นมือ ให้ดูหุ่นมือครั้งละ 1 เรื่อง วันช่วงครั้งละ 1 วัน ภายหลังดูหุ่นมือ พบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้นิทานประกอบหุ่นมือ มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้หุ่นมือประกอบการเล่านิทาน

พิมพ์ไฉ ทองไพบูลย์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรม เอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบนิทานประกอบภาพ กับตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ กลุ่ม ตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มดูตัวแบบนิทานประกอบภาพ และกลุ่มดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ พบว่า กลุ่มที่ดู ตัวแบบนิทานประกอบภาพกับกลุ่มที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ สูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มและมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อไม่แตกต่างกัน

จิตราภรณ์ เตมียบุตร (2531) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟัง นิทานของเด็กปฐมวัย โดยการให้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยการให้รูปภาพประกอบ และกลุ่ม ที่ได้รับการสอนฟังนิทาน โดยใช้หุ่นมือประกอบ พบว่า เด็กที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้ หุ่นมือประกอบมีสมรรถภาพในการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ให้รูปภาพประกอบ

จากผลงานวิจัยข้างต้น จะเห็นว่าหุ่นมือเป็นตัวแบบที่ดีในการพัฒนาจริยธรรม

ด้านต่าง ๆ ได้อย่างดี เพราะเด็กได้เห็นพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวแบบ กระตุ้นจิตใจให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมนั้นและสามารถจำแนกพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบได้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการนำบทบาทสมมติมาประกอบการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยในประเทศไทยยังไม่ปรากฏ ส่วนใหญ่การนำบทบาทสมมติมาใช้ในการสอนและพัฒนาจริยธรรมในระดับประถมศึกษา ได้แก่

วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522 : 66 - 67) ได้ศึกษาการแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการรักษาความสะอาด และความสวยงามของธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติ มีความสนใจและกระตือรือร้นต่อการเรียนมาก กล่าวแสดงออกมากขึ้น สนุกสนานในการเรียน และมีพฤติกรรมที่ดีในการช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณสนามหน้าห้องเรียน

สุจิตรา บัวคำภา (2525 : 51 - 53) ได้ศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 74 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจริยธรรมด้วยการใช้บทบาทสมมติเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนด้วยการไม่ใช้บทบาทสมมติ

ฉลวยศรี มีใจเย็น (2526 : 57 - 59) ได้ศึกษาการทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ มีการพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

บุษผา เรืองรอง (2526) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบภาพ และกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อสอนความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย ความตรงต่อเวลา และความกตัญญูกตเวที กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 80 คน ผลการทดลองพบว่า การเล่านิทานประกอบภาพกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียน

มีความคิดรวบยอดทางจริยธรรมสูงขึ้น โดยที่วิธีการทั้ง 2 อย่างได้ผลไม่แตกต่างกัน

ทราวิสส์ และปีเตอร์ (Traviss and Peter. 1974 : 3581 - A)

ได้ศึกษาการปลูกฝังความยุติธรรมกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเรียน มีการอภิปรายสถานการณ์ทางศีลธรรมและมีการปฏิสัมพันธ์กัน ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาทางศีลธรรมเกี่ยวกับความยุติธรรมของนักเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

ชูดท์ (Shoudt. 1976 : 2754 - A) ได้ใช้บทบาทสมมติในการฝึกทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนอนุบาล จำนวน 75 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้บทบาทสมมติมีนิสัยเอื้อเฟื้อมากขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

ลอนนอตตี (Lonnotti. 1977 : 142) ได้ศึกษาผลการใช้การแสดงบทบาทสมมติที่เน้นการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ทดลองกับนักเรียนอายุ 6 ปี และ 9 ปี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีการฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีพฤติกรรมในการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเพิ่มมากขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

คลอร์ และเบรย์ (Clare and Bray. 1978 : 156) ได้ศึกษาผลของการใช้ขั้นตอนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย ระดับ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่ง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยทำทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้น เมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่าเด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีกหกสัปดาห์ก็ทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ผลปรากฏว่า การวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์ก็เลิกล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษานี้แสดงว่ามีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็กได้ดี

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาให้เด็กเกิดจริยธรรมด้านต่าง ๆ โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติในการเรียนการสอน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้บทบาทสมมติ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะนำวิธีการแสดงบทบาทสมมติใช้

ประกอบการเล่นที่ส่งเสริมจริยธรรมในระดับปฐมวัย

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมทางจริยธรรมควรจะปลูกฝังโดยใช้ นิทานเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านนั้น ๆ เด็กจะสนใจนิทานมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับเทคนิคของผู้เล่าว่าจะเลือกวิธีการเล่านิทานแบบใดที่จะกระตุ้นให้เด็กอยากร่วมกิจกรรม วิธีการเล่านิทานที่นิยมใช้ในโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ เป็นการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ เพราะหุ่นมือสามารถเคลื่อนไหวได้เลียนแบบตัวละครในเรื่องคล้ายกับมีชีวิตจริงกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่ป็นนามธรรมได้ดีขึ้น ส่วนวิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบเป็นวิธีการที่ยังไม่นิยมนำมาใช้ในระดับปฐมวัย จากการศึกษาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำวิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบมาใช้กับเด็กปฐมวัย เพราะเป็นวิธีการที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม หลังจากที่ได้ฟังนิทานแล้ว เด็กสามารถแสดงบทบาทของตัวละครในนิทานตามที่เด็กคิดและเข้าใจ สามารถจำแนกพฤติกรรมทางจริยธรรมที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนได้รับการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. การดำเนินการทดลอง
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัย ทั้งชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี กำลังศึกษาอยู่ใน
ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนหิมาลัย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้วิจัยดำเนินการ
คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร มา 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนหิมาลัย โดยสุ่ม
แบบเจาะจง
2. จับฉลากเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนหิมาลัย มาจำนวน 1 ห้องเรียน

จากจำนวน 8 ห้องเรียน

3. นำรายชื่อเด็กที่ได้ในข้อ 2 มาสุ่มอย่างง่าย เพื่อแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ให้ทั้ง 2 กลุ่ม มีเพศชายและหญิง พอ ๆ กัน
4. จับฉลากจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ให้เป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยให้
 - 4.1 กลุ่มควบคุม ใช้วิธีการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
 - 4.2 กลุ่มทดลอง ใช้วิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ,
2. นิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์
3. แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 3
 - 3.1 การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
 - 3.2 การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

แบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบความพร้อมทางจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนของ ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2523) ซึ่งได้สร้างขึ้นมาจำนวน 35 ข้อ ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบความพร้อมทางจริยธรรม มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non - Verbal Test)

เป็นแบบรูปภาพ โดยสร้างเรื่องที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้เด็กตัดสินใจหาคำตอบจากรูปภาพ 3 รูป ซึ่งเป็นตัวเลือก แสดงถึงการกระทำที่แสดงความซื่อสัตย์

วิธีการในการทดสอบ

กลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ เป็นเด็กอายุ 5 - 6 ปี ใช้การทดสอบเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ผู้ที่ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ได้ 0 คะแนน

ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ

1. ศึกษาความหมายของความซื่อสัตย์ โดยการศึกษาคำถามที่เป็นสถานการณ์ และคำตอบจากตัวเด็ก โดย

1.1 ศึกษาสถานการณ์ที่จะนำมาใช้เป็นคำถาม โดยการสัมภาษณ์พูดคุยกับเด็ก สังเกตการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

1.2 นำผลที่ได้จากข้อ 1.1 มาสร้างแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์โดยแบ่งเนื้อหาความซื่อสัตย์ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.2.1 ไม่พูดปด

1.2.2 รักษาความลับ

1.2.3 ไม่เอาของของผู้อื่น

1.2.4 ทำผิดแล้วยอมรับผิด

2. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 40 ข้อ และคู่มือการทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงในเนื้อหาและความเหมาะสมของการใช้ภาษา รูปภาพ สำหรับนักเรียนระดับอนุบาลปีที่ 3 ประกอบด้วย

ผศ.ดร.ฉันทนา ภาคกงกช อาจารย์ประจำแผนกการศึกษาปฐมวัย ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาจารย์ทิพย์สุตา สุเมธเสนีย์ นักวิชาการ กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน
ประถมศึกษาแห่งชาติ

อาจารย์วัฒนา บุญฤทธิ์ อาจารย์ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลระยอง

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน ของโรงเรียนหิมาลัย

4. นำแบบทดสอบที่ได้จากการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตอบถูกให้คะแนน 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 50% (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 180) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 ขึ้นไป ให้ได้แบบทดสอบ 20 ข้อ ซึ่งวัดความซื่อสัตย์ 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ

5. นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168) มีค่าความเชื่อมั่น .82

นิทานส่งเสริมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

การสร้างนิทานส่งเสริมด้านความซื่อสัตย์

1. ศึกษารูปแบบและวิธีการแต่งนิทาน สำหรับเด็กอายุ 5 - 6 ปี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

2. ศึกษาบทนิทานที่ส่งเสริมจริยธรรมซึ่งมีผู้แต่งไว้แล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการแต่งนิทานส่งเสริมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

3. ศึกษาหน่วยการจัดประสบการณ์ที่มีอยู่ในแผนการจัดประสบการณ์ในระดับอนุบาลปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 8 หน่วย คือ

3.1 หน่วยชุมชนของเรา

3.2 หน่วยแผ่นดินที่รัก

3.3 หน่วยสัตว์บก

3.4 หน่วยสัตว์น้ำ

3.5 หน่วยนกน้อย

3.6 หน่วยงาช้างไทย

3.7 หน่วยอาหารคิมป์

3.8 หน่วยวันเสาร์ไทย

4. ผู้วิจัยตั้งนิทานที่มีเนื้อเรื่องมุ่งเน้นความซื่อสัตย์ 4 ด้าน คือ

4.1 ไม่พูดปด

4.2 รักษาความลับ

4.3 ไม่เอาของของผู้อื่น

4.4 ทำผิดแล้วยอมรับผิด

เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กับหน่วยการจัดประสบการณ์ 8 หน่วย ที่กล่าวแล้วข้างต้น หน่วยละ 3 เรื่อง รวมเป็นนิทาน จำนวน 24 เรื่อง

5. นำนิทานทั้ง 24 เรื่อง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาและภาษาที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย 3 ท่าน ซึ่งได้แก่

อาจารย์วิไล อัมสมบุญ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

อาจารย์จิระประภา บุญนิตย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการอนุบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต

อาจารย์เกื้อกูล เตชะเสน อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลสามเสน

6. นำนิทานที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจแล้วมาแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหา ภาษาที่เหมาะสมตามข้อเสนอแนะ

แผนการจัดประสบการณ์ การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และแสดงบทบาทสมมติประกอบ

1. นำเนื้อหาในนิทานทั้ง 24 เรื่อง ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทำ

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติประกอบ แสดง
ขั้นตอน และมีรูปแบบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้นิทานโดยใช้หุ่นมือ และบทบาทสมมติ
ประกอบ เพื่อให้การดำเนินการสอนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด โดยมีหัวข้อตามรูปแบบแผนการ
จัดประสบการณ์ ดังนี้

วัน เดือน ปี เวลา

จุดประสงค์

การดำเนินการกิจกรรม

ขั้นนำ

ขั้นกิจกรรม

ขั้นสรุป

สื่อ

ประเมินผล

2. การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

2.1 ก่อนทำการทดลองกับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยต้องสร้างความคุ้นเคยกับ
กลุ่มควบคุมก่อน 1 สัปดาห์

2.2 ผู้วิจัยแนะนำให้เด็กรู้จักลักษณะและส่วนต่าง ๆ ของหุ่นมือ ตลอดจน
วิธีการเชิดหุ่นมือ ทำให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับหุ่นมือ และสามารถเล่าเรื่องโดยใช้นิทาน
ประกอบได้

2.3 หลังจากผู้วิจัยเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่าจบแล้ว ให้เด็ก
แบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนตัวละครในเรื่อง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ
ดังนั้นหุ่นมือที่ใช้ในการเล่านิทานจึงต้องเป็นหุ่นมือที่มีลักษณะและขนาดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก
และเป็นหุ่นมือที่เป็นตัวละครในนิทานทั้ง 24 เรื่อง มีจำนวน 2 - 3 ชุด เพื่อให้เด็กจะได้มี
โอกาสเชิดหุ่นมือทุกคน

2.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยจะเป็นเพียงผู้แนะนำ และควบคุมการแสดงบทบาทสมมติ

ของเด็กให้ดำเนินไปตามขั้นตอนเนื้อหาในนิทาน

3. การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

3.1 ก่อนทำการทดลองกับกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยต้องสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มทดลองก่อน 1 สัปดาห์ เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก ไม่ขลาดอาย

3.2 ให้เด็กในกลุ่มทดลองได้เคลื่อนไหวร่างกาย แสดงท่าทางเลียนแบบ คน สัตว์ เลียนเสียงร้องของสัตว์ต่าง ๆ แสดงสีหน้าท่าทางตามเนื้อเรื่องหรือเหตุการณ์ที่สมมติขึ้นตามความคิดหรือจินตนาการของเด็กเอง เช่น นกบิน เด็กสมมติว่าตัวเองเป็นนกบินกางแขนทั้ง 2 ข้างโบกขึ้นลง แสดงท่านกบิน ส่งเสียงร้องจิบ .. จิบ ผู้ที่เห็นก็สามารถเข้าใจได้ว่าผู้นั้นแสดงเป็นนกบิน หรือสมมติเป็นคนแก่ เด็กจะเดินหลังโก่ง ถือไม้เท้า พูดเสียงสั่น ผู้ที่เห็นก็สามารถเข้าใจได้ว่าผู้นั้นแสดงเป็นคนแก่ การแสดงบทบาทของเด็กแต่ละคนอาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกันก็ได้ เพราะเด็กจะแสดงออกตามความเข้าใจในท่าทางหรือบทบาทที่สมมติขึ้น

3.3 การแสดงบทบาทสมมติ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงบทบาทของตัวละครในนิทาน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามจำนวนตัวละครในเรื่อง เพื่อให้เด็กได้แสดงทุกคน

3.4 ผู้วิจัยต้องทำความเข้าใจกับผู้แสดงก่อนว่า ในนิทานมีตัวละครใดบ้าง มีลักษณะนิสัย ท่าทางอย่างไร เพื่อเด็กที่สวมบทบาทนั้นจะได้แสดงให้เหมาะสมกับบทบาทและเนื้อหาในนิทาน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมให้เด็กแต่ละกลุ่มแสดงตามเนื้อหาในนิทานที่เล่า

3.5 ผู้วิจัยและผู้ช่วยจะเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ และควบคุมการแสดงบทบาทสมมติของเด็กให้ดำเนินไปตามขั้นตอนเนื้อหาในนิทาน

4. นำแผนการจัดประสบการณ์ที่แสดงขั้นตอนการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา ภาษา ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ อาจารย์ประจำแผนกการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผศ.ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ อาจารย์ประจำโรงเรียนประถมสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อาจารย์ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ อาจารย์ประจำโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ
คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนดุสิต

6. นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับเด็กอนุบาลชั้น
ปีที่ 3 ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนนำ
ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย แบบ Randomized
Control - Group Pretest - Posttest Design (ลัวัน สายยศ และอังคณา
สายยศ. 2528 : 216)

การดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 เป็นเวลา 8
สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวม 24 ครั้ง

มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงให้ครูประจำชั้นของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบว่า กลุ่ม
ทดลองหรือกลุ่มควบคุม ที่ยังไม่ได้รับการทดลอง ให้ครูประจำชั้นดำเนินการกิจกรรมสร้างสรรค์
และเล่นตามมุม โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้ดูแล ส่วนกลุ่มที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยจะนำไปอีกห้อง
หนึ่ง เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรม ซึ่งมีผู้ช่วยในการวิจัยช่วยดูแลเด็ก 1 คน
2. จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่ใช้ในการทดลองให้เหมาะสม
3. ผู้วิจัยทำการทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม
ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาข้อละไม่เกิน

1 นาฬิกา การทดสอบจะแบ่งเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามตาราง 2

ตาราง 2 กำหนดการทดสอบก่อนการทดลอง

วันที่	8.30 - 8.50 น.	8.50 - 9.10 น.	9.10 - 9.30 น.
1	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
2	กลุ่มที่ 4	กลุ่มที่ 5	กลุ่มที่ 6

4. การดำเนินการทดลองแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 กลุ่มควบคุม ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทาน โดยใช้หุ่นมือ

ประกอบ

4.2 กลุ่มทดลอง ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การเล่านิทาน โดยแสดงบทบาท

สมมติประกอบ

ในการดำเนินกิจกรรมผู้วิจัยจัดกิจกรรมทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยในการ
การทำวิจัย 1 คน แต่ละกลุ่มจะได้รับการจัดกิจกรรมตามวัน และเวลาดังตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดการดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ที่	นิทานเรื่องที่	วัน	เวลา 9.10 - 9.40 น.	เวลา 10.00 - 10.30 น.
1	1	จันทร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	2	พุธ	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	3	ศุกร์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
2	4	จันทร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	5	พุธ	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	6	ศุกร์	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

ตาราง 3 (ต่อ)

สัปดาห์ที่			นิทานเรื่องที่	วัน	เวลา 9.10 - 9.40 น.	เวลา 10.00 - 10.30 น.
3	7	จันทร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	8	พุธ			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	9	ศุกร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
4	10	จันทร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	11	พุธ			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	12	ศุกร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
5	13	จันทร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	14	พุธ			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	15	ศุกร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
6	16	จันทร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	17	พุธ			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	18	ศุกร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
7	19	จันทร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	20	พุธ			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	21	ศุกร์			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
8	22	จันทร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
	23	พุธ			กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
	24	ศุกร์			กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม

5. ผู้วิจัยทำการทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม หลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง ตามตาราง 2
6. นำแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์มาตรวจให้คะแนน
7. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความแปรปรวน
2. เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่าง กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองโดยใช้ $t - test Independent$
3. เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ก่อน การทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ $t - test Dependent$ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 84 - 89)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิจัยครั้งนี้

X	แทน	คะแนนดิบที่ได้จากการทดลอง
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบ
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	อัตราส่วนค่าวิกฤติที่พิจารณาจากค่าตาราง t
กลุ่มควบคุม	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
กลุ่มทดลอง	แทน	กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ผลการวิเคราะห์ แสดงในตาราง 4 และ 5 ตามลำดับดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่าง
ก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ
และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนก่อนการทดลอง		คะแนนหลังการทดลอง		ΣD	t
		X	S^2	X	S^2		
กลุ่มควบคุม	15	14	5.429	18.429	2.495	61	9.211**
กลุ่มทดลอง	15	13.333	3.981	19.067	1.924	89	17.220**

$$p < .01$$

จากตาราง 4 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และ
การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้าน
ความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการจำแนก
พฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้ฟังการเล่า
นิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S ²	t
กลุ่มควบคุม	15	18.067	2.495	1.843
กลุ่มทดลอง	15	19.067	1.924	

จากตาราง 5 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการจำแนกพฤติกรรม
ด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบไม่สูงกว่า
การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรเป็นเด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิง อายุ 5 - 6 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 โรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยทั้งชายและหญิงอายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่

3.3 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้หุ่นมือประกอบ และ
แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นำเนื้อหาทั้ง 24 เรื่อง มาทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ แสดงขั้นตอน และมีรูปแบบแผนการจัดประสบการณ์เพื่อให้คำใบ้การสอนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจ แก้ไข หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวม 24 ครั้ง

มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม ก่อนการทดลองโดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาข้อละไม่เกิน 1 นาที การทำแบบทดสอบจะทำทีละกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

4.2 การดำเนินการทดลอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มควบคุม ใช้วิธีการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยใช้หุ่นมือประกอบ
2. กลุ่มทดลอง ใช้วิธีการเรียนรู้ผ่านการเล่นโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมทั้ง 2 กลุ่มด้วยตนเอง และมีผู้ช่วยในการทำวิจัย 1 คน แต่ละกลุ่มจะได้รับการจัดกิจกรรมตามวัน และเวลา ที่กำหนดไว้

4.3 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ชุดเดิมมาทดสอบอีกครั้ง

4.4 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนทั้ง 2 ครั้งมาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Dependent Samples

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยใช้ t - test แบบ Independent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงให้เห็นว่า หลังจากเด็กได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติประกอบแล้ว ทำให้เด็กพัฒนาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ดีกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเด็กไม่ได้ฟังการเล่านิทานเนื่องจาก

1.1 การที่ผู้วิจัยเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติประกอบ เป็นกิจกรรมใหม่ซึ่งเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่เคยได้ฟังนิทานเล่านี้มาก่อน ย่อมทำให้เด็กเกิดความสนใจ ใคร่อยากจะฟังนิทานและติดตามเรื่องราวจนจบ นอกจากนี้เด็กยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน จากการได้ร่วมทำกิจกรรม ใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติ

เลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องที่แสดงความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์ ทำให้เด็กเกิดความคิดและเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครนั้น สามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ ดีกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเด็กไม่ได้ฟังนิทาน หรือเห็นตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977 : 22 - 27) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ และการเรียนรู้ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ด้วย กระบวนการสังเกตจากตัวแบบซึ่งปรากฏอยู่ในนิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ไม่พูดปด รักษาคำมั่นสัญญา ไม่เอาของของผู้อื่น ทำผิดแล้วยอมรับผิด เมื่อเด็กได้ฟังนิทานซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กปรารถนาจะฟัง นิทานจึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวละครในเรื่อง และความสนใจเรื่องราวนิทานที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ดี ดังนั้นนิทานจึงเป็นตัวอย่างที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น

1.2 ผู้วิจัยนำเทคนิคการใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ซึ่งเทคนิคทั้งสองต่างกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของเด็ก สามารถสะท้อนให้เด็กเห็นถึงคุณ และโทษของการกระทำ โดยส่งผ่านตัวละครของเรื่อง ทำให้เด็กเกิดความคิดความเข้าใจ พฤติกรรมตัวละครในนิทาน และสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ จึงขออภิปราย เทคนิคการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1.2.1 การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ เป็นการเล่านิทานที่มี หุ่นมือเลียนแบบตัวละครในเรื่องคล้ายกับมีชีวิตจริง สามารถเคลื่อนไหวได้ มีสีสรรสวยงาม กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดีขึ้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget, 1969 : 120 - 125) ที่ว่า เด็กระดับอายุ 2 - 7 ปี พัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นความคิดก่อนการปฏิบัติการ (The Period of Preoperation Thought) ระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ นอกจากนี้หุ่นมือสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้มาก เด็กจะฟังนิทานด้วยความสนุกสนาน และสามารถจำได้ง่าย (เกศินี โชติกเสถียร, 2524 : 9)

ผลสำเร็จ จะมีพฤติกรรมที่สัมพันธ์สูงกว่าเด็กที่ฟังนิทานไม่มีคุณค่า จึงกล่าวได้ว่า การเล่านิทานเป็นวิธีปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กปฐมวัยได้วิธีหนึ่ง

การเล่านิทานที่สอดคล้องความคิด และจริยธรรมเข้าสู่จิตใจเด็ก ให้เด็กฟังนิทานอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินนั้นต้องอาศัยเทคนิคของผู้เล่าที่จะกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของเด็ก เพื่อสะท้อนให้เด็กเห็นถึงคุณและโทษของการกระทำ โดยส่งผ่านตัวละครของเรื่องสู่เด็ก (กิตยวดี บุญเชื้อ, 2527 : 26) เทคนิคการเล่านิทานมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะแตกต่างกันแต่สามารถกระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึก และอยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้เด็กเกิดความคิด ความเข้าใจพฤติกรรมตัวละครในนิทาน และสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ จึงขออธิบายเทคนิคการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

1.1 การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ เป็นการเล่านิทานที่มีหุ่นมือเลียนแบบตัวละครในเรื่องคล้ายกับมีชีวิตจริง สามารถเคลื่อนไหวได้ มีสีสรรสวยงาม กระตุ้นให้เด็กเกิดความรู้สึกและเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดีขึ้น ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget, 1969 : 120 - 125) ที่ว่า เด็กระดับอายุ 2 - 7 ปี พัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นความคิดก่อนการปฏิบัติการ (The Period of Preoperation Thought) ระบบความคิดของเด็กในวัยนี้ยังไม่พัฒนาถึงขั้นที่จะเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมต้องอาศัยสื่อที่เป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ นอกจากนี้หุ่นมือสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กได้มาก เด็กจะฟังนิทานด้วยความสนุกสนาน และสามารถจำได้ง่าย (เกศินี โชติกเสถียร, 2524 : 9) และการวิจัยของ จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบมีสมรรถภาพในการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ใช้รูปภาพประกอบ ซึ่งสรุปได้ว่าการใช้เทคนิคการเล่านิทานโดยใช้หุ่นประกอบการเล่นช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความคิดความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละคร และสามารถจำแนกได้ว่าพฤติกรรมใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ

1.2 การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคหนึ่งที่ใช้ตัวเด็กเป็นส่วนหนึ่งในการเล่านิทาน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทั้งการพูด และการแสดงท่าทางเลียนแบบตัวละครในเรื่องตามความคิด ความเข้าใจของตนเอง การแสดงบทบาทสมมติเป็น

การช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเรื่องราวในนิทานได้เป็นอย่างดี และทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม จากผลการวิจัย พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข (2525) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ฟังการเล่านิทานและแสดงท่าทางประกอบทำให้เด็กมีความสามารถในการฟัง และความคงทนในการจำสูงกว่าการเล่านิทานเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของคิวอี้ (Dewey, 1919 : 163 - 178) ที่ว่า เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในนิทาน แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เลียนแบบตัวละคร ทำให้เด็กมีความคิดความเข้าใจในบทบาทหรือการกระทำของตัวละครได้ดีขึ้น

2. ผลจากการเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ พบว่า เด็กที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าเด็กที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นประกอบ จึงกล่าวได้ว่า การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติประกอบมีผลต่อความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้ใกล้เคียงกัน จึงไม่สามารถบอกได้แน่ชัดว่าเทคนิคใดดีกว่ากัน เนื่องจาก

2.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมในแผนการจัดประสบการณ์ของการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมเหมือนกัน แตกต่างกันเพียงเทคนิคที่นำมาใช้ประกอบการเล่านิทาน คือ หุ่นมือ และบทบาทสมมติ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปราย ข้อดีของเทคนิคทั้ง 2 แล้วว่าเหมาะแก่การส่งเสริมให้เด็กเกิดความคงทนในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ได้อย่างไร

2.2 เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้เป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่มีอายุ 5 - 6 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมอยู่ในระดับเดียวกัน คือ อยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre - Conventional Level) และอยู่ในขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Punishment and Obedience) ซึ่งสามารถจะพัฒนาจริยธรรมได้สูงสุดใน

ของเด็กอาจจะแสดงให้เห็นเด่นชัดขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่า นิทานส่งเสริมจริยธรรมที่นำมาเล่าให้เด็กฟังนั้นต้องอาศัยเทคนิคที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจสิ่งที่เรานามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ดีขึ้น ทำให้ทานนั้นมีคุณค่าที่จะช่วยพัฒนาความคิดและความเข้าใจของเด็ก และสามารถจำแนกพฤติกรรมของตัวละครในนิทานได้ว่าพฤติกรรมใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ และเลียนแบบพฤติกรรมนั้นซึ่งเป็นการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการศึกษาครั้งนี้

1. เด็กในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสนุกสนาน และสนใจฟังนิทานที่ครูเล่าโดยใช้หุ่นมือ และแสดงบทบาทสมมติประกอบ ทำให้เด็กสามารถคิดและเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครในนิทาน และเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครที่เด็กชอบและพอใจได้
2. เด็กในกลุ่มทดลองกล้าแสดงออก ทาง การพูดและแสดงท่าทางมากกว่ากลุ่มควบคุม เพราะการให้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครในเรื่องทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นตัวละครนั้น สามารถพูด และแสดงท่าทาง เคลื่อนไหวได้อย่างอิสระมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ต้องใช้หุ่นมือเป็นตัวละคร เด็กเป็นเพียงผู้พูด และใช้หุ่นเท่านั้น
3. การให้เด็กใช้หุ่นมือและแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่นนิทาน เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กพูด หรือเล่นนิทาน เป็นการฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟัง และการพูด ได้เป็นอย่างดี และทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นอยากจะทำกิจกรรม
4. การดำเนินกิจกรรมในสัปดาห์แรก เด็กยังไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ไม่กล้าแสดงออก ทำให้การดำเนินกิจกรรมช้ากว่าปกติ แต่ในสัปดาห์ต่อมาเด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการแสดงบทบาทสมมติเด็กสามารถแสดงเองได้โดยไม่ต้องแนะนำ
5. การเล่นนิทานทั้งสองวิธี ทำให้เด็กสามารถจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ ได้ใกล้เคียงกัน และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์

และจิตใจ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกใช้วิธีใดให้เหมาะสมกับความสนใจของเด็ก
เวลา และสถานที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ หรือจริยธรรม
ด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย ที่มีระดับสติปัญญา การอบรมเลี้ยงดู หรือสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน
2. ควรศึกษาการเตรียมความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ใช้เทคนิคการ
เล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ หรือการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กันยา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบ เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้วยความรู้สึ

รับผิดชอบ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

การวัฒนธรรม, กรม. เอกสารวัฒนธรรมฉบับที่ 2 แนวทางการศึกษาวัฒนธรรมภาคปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กัทธิประเสริฐ, 2497.

✓ กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. "จริยธรรมพื้นฐานที่หล่อหลอมได้ทุกวิชา," นิคมทว. 26(17) :
21 - 23 ; 15 มิถุนายน 2527.

กิตติวดี บุญเชื้อ. "นิทานกับเครื่องประกอบ," กลวิธีสอนจริยศึกษาและการสอดแทรก
คุณธรรม. ม.ป.ท., 2527.

เกศินี โชติกลเสถียร. หุ่นเชิดมือ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2524.

โกศล มิคณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกลบการเข้าเหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวม
บทบาทของนักเรียนประถมศึกษา. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6
(พ.ศ. 2530 - 2534) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 3
เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.

✓ จรรยา นาคะรัต. ผลของคัวแบบสื่อลักษณะที่มีผลต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อ ของนักเรียนชั้นประถม
ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

จิตรราภรณ์ เตมียกุล. การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย
โดยการใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

จิระประภา บุญนิศย์. ทุนการทำและวิธีใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาดยา, 2526.

ฉลวยศรี มีใจเป็น. การทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมค่านิยม

กตัญญูทดแทนของเด็กประถมปีที่ 5. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

ฉวีวรรณ กิมวงศ์. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

_____. การศึกษาเด็ก. โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พญ.โลก, 2526.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2527.

✓ชูศรี สนิทประชากร. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : วัชรการพิมพ์, 2525.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพื่อน. ประจันปัจจุบัน. จริยธรรมของเยาวชนไทย.

รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520.

✓ทวี บุญยเกตุ. ทฤษฎีจิต. กรุงเทพฯ : เพ็ญอักษร, 2515.

ทิพย์สุดา นิลสินธุ. การสร้างแบบทดสอบความพร้อมด้านจริยธรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

_____. "ครูบาหนุ่ยยากพึ่งนิทาน," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ขมรมไทยอิสราเอล, 2523.

_____. ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพฯ. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

ทิศนา แชนฉนิ. "การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน." การศึกษา. 6(2) :

41 - 48; กรกฎาคม - สิงหาคม 2519.

_____. "การสอนโดยการใช้บทบาทสมมติ," เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์วิชาศึกษาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

จิระพร อูวรรณ. "การเสริมสร้างลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านจริยธรรม," การเสริมสร้างลักษณะนิสัยระดับปฐมวัย. หน่วย 8 - 15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

บุบผา เรืองรอง. การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเล่านิทานกับกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

✓ ประเทิน มหาขันธ. คู่มืออบรมนักเรียนโรงเรียนสาธิต "พิบูลบำเพ็ญ". ชลบุรี :

วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน, 2510. อัดสำเนา.

ประหยัด จีระวรพงศ์. เทคโนโลยี 301 : เทคโนโลยีทางการสอน. พิษณุโลก :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.

ผกา สัตยธรรม. เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

พงษ์จันทร์ อยู่เป็นสุข. การศึกษารูปแบบการเล่านิทานที่ส่งผลต่อความสามารถในการฟังและความคงทนในการจำ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

อัดสำเนา.

พรจันทร์ จันทิมล. "การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน," รักลูก. 4(41) :

103 - 105 ; มิถุนายน 2529.

✓ พรณีย์ กันทรากร. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันในจังหวัดสงขลา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

พิมพ์ไฉ่ ทองใหญ่ลย์. การเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบในนิทานประกอบภาพกับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

รัชนี ศรีไพรวรรณ. "การเล่านิทาน และเล่าเรื่อง," สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของครูสภา. 3(3) : 37 - 41 ; เมษายน 2516.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

ลัดดา นิละมณี. "สนุกกับหุ่น," ครูปฏิทัศน์. ฉบับความรู้เกี่ยวกับเด็ก. 54 - 57 ; 2522.

วลัย วลิตธารง. "ส่งเสริมห้องสมุดด้วยการเล่านิทาน," การศึกษาผู้ใหญ่. 9(53) : 22 - 26 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2515.

วสิน อินทสระ. จริยศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรการพิมพ์, 2528.

วาณี ฐาปนวงศ์สานติ. การเลือกและจัดหาวัสดุห้องสมุด. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2520.

วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. การแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

วิไล เวียงวิระ. "นิทานสำหรับเด็ก," เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2. ชมรมไทย อีสราเอล, กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2526.

ศิริกาญจน์ ไกลสมร์. "การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน," วิทยาสาร. 30(7) :
10 - 13 ; เมษายน 2522.

_____. "การเล่านิทานเพื่อเสริมพัฒนาการทางอารมณ์แก่เด็กก่อนวัยเรียน,"
ประชากรศึกษา. 29(3) : 37 - 39 ; พฤศจิกายน 2520.

สวโชค ทูลนาม. ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
อัครสาเนา.

สาโรจน์ แห่งยัง. "การสร้างสื่อการสอนประเภทหุ่น," คหเศรษฐศาสตร์. 25(1) :
21 - 27 ; มีนาคม 2524.

สุขสมร ประพัฒน์ทอง. อิทธิพลของการใช้นิทานสำหรับเด็กและการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อ
พฤติกรรมในสังคมของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อัครสาเนา.

สุขสมร ประพัฒน์ทอง และดวงเดือน พันธุมนาวัน. "การใช้นิทานกระตุ้นพฤติกรรม
ในสังคมของเด็กไทย," การวิจัยทางการศึกษา. 10(1) : 26 , 2523.

สุจิตรา บัวคำภา. การศึกษาการสอนจริยศึกษาด้วยการใช้และไม่ใช้การแสดงบทบาท
สมมติในระดับประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัครสาเนา.

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัครสาเนา.

สุพัทธา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครั้ว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์
ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

- สุภาวดี สุจิต. การศึกษาผลการใช้เพลงประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษาเรื่องจริยธรรมของพลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- สุริยงค์ อัยรักษ์. ความเชื่อตรงต่อหน้าที่ มโนภาพเกี่ยวกับคน ความเกรงใจของเด็กไทยพุทธ และเด็กไทยมุสลิม ในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- อรชุนา ยุทธวงศ์. "การแสดงหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย," วรรณกรรมและลีลาละครระดับปฐมวัย เอกสารและการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8 - 15. หน้า 563 - 612. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- อรทัย จันทวิชานวงษ์. รูปแบบของนิทานที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- อรพินท์ นาคประดิษฐ์. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- อุทัย เพชรช่วย. "การฝึกเด็กให้รู้จักคิดใช้เหตุผล รูปแบบหนึ่งของการสอนจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรม," สารพัฒนาหลักสูตร. 41 : 24 - 27 ; สิงหาคม 2528.
- อุบลรัตน์ โพธิโกสม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความซื่อสัตย์ของเด็กรไทย. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

Bandura, A. Principle of Behavior Modification. New York : Holt, Rinehart and Winston. 1969.

_____. Social Learning Theory. New Jersey : Prentice - Hall, 1977.

Clore, G.L. and Robert M. Bray. "The Effects of Children's Stories on Behavior and Attitudes Modeling and Vicarious Role playing," Resources in Education (ERIC). 13 : 156 ; April, 1978.

Davis, K. Human Relations at Work. 2ed. New York : McGraw - Hill, 1962.

Dewey, J. "Experience and thinking," Democracy and Education. Macmillan, 1916.

Dixon, D., J. James and S. Elisaltz. "Training Disadvantaged Preschoolers on Various Fantasy Activities : Effects on Cognitive Functioning and Impulse Control," Child Development. 2 : 267 - 379 ; June, 1977.

Good C.V. Dictionary of Education. 2ed. New York : McGraw - Hill Book Co., 1964.

✓ Jones, V. "Character Development in Children : An Objective Approach, L. Carmichael," in Manual of Child Psychology. New York : John Willey, 1954.

Kay, W. Moral Development. London : George Allen and Unwin, Ltd., 1970.

Kohlberg, L. Stage and Sequence. "The Cognitive - Developmental Approach to Socialization," in D.A. Goslin (ed.) Handbook of Socialization Theory and Research. Chicago : Rand McNally and Company, 1969.

Lee, J.R. Teaching Social Studies in the Elementary School.
New York : Free Presses, 1974.

Lonnotti, R.J. "A Longitudinal Investigation of Role - Taking,
Altruism, and Empathy," Resources in Education (ERIC).
12 - 142, August. 1977.

McMonis, D.L. "Effects of Peer - Models VS. Adult - Models and
Social Reinforcement on Intentionality of Children's
Moral Judgments," Journal of Psychology. 1974. 87.

Midlarsky, E., Jane H.B. and P. Brickman. "Aversive Approval :
Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on
Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321 - 328;
June, 1973.

Miller, N. E. and J. Dollard. Social Learning and Imitation.
New Haven : Yale University Press, 1967.

Piaget, J. The Moral Judgment of the Child. New York :
Collier Books, 1962.

_____. The Theory of Stages in Cognitive Development. Monterey
Cal : McGraw - Hill Book Co., 1969.

Shaftel, F.R. and G. Shaftel. Role - Playing for Social Value :
Decision Making in the Social Studies. New Jersey : Englewood
Cliffs, Prentice - Hall, 1967.

Shoudt, J.T. "The Effect of varying Levels of Role - Taking Skills
on the Efficacy of Role Playing Training with Kindergarten
Children," Dissertation Abstracts International. 37 :
2754 - A ; November, 1976.

Thompson, G.G. Child Psychology : Growth Trends in Psychological
Adjustment. Boston, Houghton on Mifflin, 1952.

Traviss, O.P. and Sister Mary Perter. "The Growth of Moral Judgment of Fifth Grade Children through Role Playing," Dissertation Abstracts International. 35 : 3581 - A ; December, 1974.

Warren, A.R., and D.M. Bear. "Correspondence Between Saying and Doing : Teaching Children to Share and Praise," Journal of Applied Behavior Analysis. 9 : 335 - 354 : 1976.

Wright, D. The Psychological of Moral Behavior. Middlesex, Penguin Books, Ltd., 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

นิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์

แผนการจัดประสบการณ์

- การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
- การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์

หน่วยชุมชนของเรา

แนวคิด

ชุมชนเป็นสถานที่ที่มีคนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัย
ซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างความเจริญให้แก่ชุมชนที่ตนอาศัย

จุดประสงค์

- รู้จักลักษณะของชุมชน อาชีพของบุคคลในชุมชน
- รู้จักการปฏิบัติตนและการใช้คำพูดที่สุภาพ

เนื้อหา

1. ชื่อและสถานที่ตั้งของชุมชน เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด
ที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. สถานที่สำคัญในชุมชน - วัด โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ
3. - อาชีพในชุมชนของเรา เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ค้าขาย
- รู้ค่าและความหมาย 1 - 7
4. - ประเพณีสำคัญในชุมชน
- การใช้คำพูดที่สุภาพ เช่น ผม ฉัน ครับค่ะ
5. การอยู่ร่วมกันในชุมชนทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยกันสร้าง
ความเจริญ ที่อยู่อาศัย เคมีภัณฑ์ช่วยชุมชน เช่น วิชาความสะอาด
ของชุมชน ไม้ขีดเขียนหรือทำลายสถานที่สำคัญ และพูดจาสุภาพต่อ
บุคคลทั่วไป

สื่อ

นิทานเรื่อง "งานวัด"

นิทานเรื่อง "เอกผดส์ญา"

นิทานเรื่อง "ป่าแสนสุข"

นิทานเรื่อง "งานวัด"

วัดในหมู่บ้านของแกละมีงานทำบุญ เพื่อนำเงินไปสร้างโรงเรียนให้เด็กในหมู่บ้าน ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ แกละเป็นเด็กซุกซน ชอบหนีพ่อแม่มาเที่ยวกับคำเสมอ

เช้าวันหนึ่ง แม่เรียก "แกละ แกละ วันนี้ไปช่วยแม่เก็บส้มโอสวนหน้าหมู่บ้าน แม่จะเอาส้มโอบางขายในงานวัด"

แกละไม่อยากไปสวนกับแม่ เพราะนัดกับคำไว้ว่าจะไปจับปลากัน จึงบอกแม่ว่า

"แม่ครับ แกละไม่ค่อยสบาย ปวดหัวจังเลย คงไปกับแม่ไม่ได้หรอกครับ"

"ถ้าอย่างนั้นแกละนอนพักอยู่ที่บ้านก็แล้วกัน แม่จะไปสวนกับพ่อ"

"ครับแม่"

เมื่อพ่อแม่ออกจากบ้านไปแล้ว แกละจึงรีบไปหาคำพร้อมกับเปิดตกลา

"คำ คำ ฉันมาแล้ว พร้อมหรือยัง" แกละร้องเรียกคำ

"เรารีบไปกันเถอะ ตอนนี้ฝูงใหญ่ไปวัด" คำพูด

ขณะที่เด็กทั้งสองพากันไปจับปลาในบ่อของลุงผู้ใหญ่อย่างพลัดพลัด ก็ได้ยินเสียง

"ใครนะ มาขโมยปลาของฉัน ช่วยกันจับหน่อย"

ลุงผู้ใหญ่ร้องเรียกด้วยความโกรธ

ด้วยความตกใจ แกละกับคำรีบหลบ แต่ไม่ทันเสียแล้ว ลุงผู้ใหญ่เข้ามาถึงตัวเสียแล้ว และพูดว่า "เจ้าแกละ เจ้าคำนี่เอง มาขโมยปลาในบ่อของฉันทำไม"

"ฉันขอโทษจะลุงผู้ใหญ่ ฉันอยากจะเอามันไปขายในงานวัด เอาเงินช่วยทำบุญ สร้างโรงเรียน" คำตอบเสียงไปว่าจะเอาปลาไปทำบุญเพื่อเอาตัวรอด คิดว่าลุงผู้ใหญ่คงไม่โกรธ

"เจ้าทั้งสองทำเช่นนี้คิดหรือว่าจะได้บุญ ที่หลังอย่าทำอย่างนี้อีกนะ ไม่งั้นจะจับส่งตำรวจ"

คำคิดผิดเสียแล้ว ลุงผู้ใหญ่ไม่พอใจที่เด็ก ๆ กระทำตัวเหมือนขโมยเช่นนี้ เพราะเป็นการกระทำที่ไม่ดี เป็นการรังแกสัตว์และเอาของของคนอื่นมาเป็นของตน

แกละและด้ายมือไหว้ขอบคุณผู้ใหญ่ แล้วรีบวิ่งกลับบ้าน

แกละเดินกลับบ้านด้วยความวิตกว่า ถ้าพ่อแม่รู้เรื่องคงจะต้องถูกตีแน่ ๆ พอแกละเดินเข้าบ้าน เห็นพ่อแม่นั่งอยู่หน้าบ้าน แกละทำลับ ๆ ล่อ ๆ ไม่กล้าเข้าบ้าน แม่จึงเรียกแกละเข้าไปหา

"แกละ เข้ามาซิลูก ไปทำอะไรมา"

"ไหนบอกแม่เขาว่า เราไม่สบายไม่ใช่หรือ" พ่อถามด้วยความสงสัย

แกละตัดสินใจเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้พ่อแม่ฟัง

"พ่อกับแม่เสียใจมากนะที่ลูกทำเช่นนี้ แม่เคยสอนแล้วใช่ไหม ว่าไม่ให้เอาของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ถ้าลุงผู้ใหญ่จับตัวส่งตำรวจ ลูกจะทำอย่างไร" แม่พูดด้วยความห่วงใย

"แกละสัญญากับพ่อได้ไหมว่า จะไม่ไปขโมยของของคนอื่น และไม่พูดปด เพราะเป็นสิ่งไม่ดีได้ไหมลูก" พ่อพูด

"ได้ครับพ่อ แกละจะไม่เอาของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่พูดปดอีกแล้วครับ" แกละรีบให้สัญญากับพ่อ

"ดีมากลูก ทำผิดแล้วยอมรับผิด ต่อไปอย่าทำตัวอย่างนี้อีกนะ" พ่อลูบหัวแกละ แล้วชวนไปกินข้าว

"ไปกินข้าวกันเถอะ แม่ทำกับข้าวเสร็จแล้วมานั่งมารอลูก ตอนนี้ออกหิวเสียแล้ว"

นิทานเรื่อง "เอกผดส์ญา"

เอกกลับจากโรงเรียนทุกครั้ง เอกต้องสวัสดีพ่อ แม่

"สวัสดีครับพ่อ สวัสดีครับแม่" เอกกล่าวพร้อมยกมือไหว้อย่างสวยงาม

"สวัสดีลูก เอกไปอาบน้ำก่อนนะลูก เดี๋ยวจะได้ลงมาทานข้าวกัน" แม่บอกเอก

"ครับแม่ ทานข้าวเสร็จแล้ว แม่ต้องอนุญาตให้เอกไปเล่นกับเต้ที่บ้านนะครับ"

"ขออนุญาตพ่อลูก" แม่ยกมือไหว้เป็นผู้ตัดสินใจ

พ่อเมื่อได้ยินลูกขออนุญาตจึงกล่าวว่า "พ่ออนุญาตให้ลูกไปเล่นได้ แต่ลูกต้องให้สัญญากับพ่อก่อนว่าจะไม่เล่นริมถนน รถมันเยอะ เดี๋ยวจะถูกรถชน"

"ครับ ผมให้สัญญา" เอกรีบตอบรับคำสัญญา

เมื่อเอกทานข้าวเสร็จแล้วจึงรีบไปบ้านเต้ เอก และเพื่อนวิ่งเล่นในบ้านจนเบื่อ เดี๋ยวจะจืดชืด เพื่อนออกมาเตะบอลที่ถนนหน้าบ้าน เพราะมีที่กว้าง

เอกบอกเพื่อนว่า "พ่อสั่งว่าอย่าเล่นริมถนน เดี๋ยวถูกรถชน"

"โฮ้ เราเล่นหน้าบ้านบนทางเท้า รถไม่วิ่งมาชนเราหรอก" เต้รีบแก้

เอกใจหนึ่งก็อยากเล่น อีกใจหนึ่งนึกถึงสัญญาที่ให้ไว้กับพ่อ เดี๋ยวจะผิดสัญญา

"เพื่อน ๆ รอเอกอยู่คนเดียวละ ไปเล่นกันเถอะ ถ้าไม่บอกพ่อว่าเราเล่นริมถนน พ่อก็ไม่รู้หรอก เอกจึงเดินตามเต้ไปเล่นลูกบอลกับเพื่อน ๆ ริมถนน จนใกล้มืด เอกจึงขอกลับบ้าน

ครั้งใดที่พ่อถามเอกว่า เอกเล่นริมถนนหรือเปล่า เอกจะตอบว่า

"เอกเล่นในบ้านครับ" เอกตอบเช่นนี้ทุกครั้งหลังกลับจากบ้านเต้

วันต่อมาเอกขออนุญาตไปเล่นกับเต้ที่บ้านอีก โดยที่พ่อแม่ไม่รู้ว่า เอกเล่นลูกบอลบนทางเท้าริมถนนทุกครั้ง วันนี้เอกเล่นลูกบอลโดยไม่ระวังตัว ลูกบอลกระเด็นลงไปในถนน เอกจึงรีบวิ่งไปเก็บลูกบอลโดยไม่ดูว่ามีรถมาหรือไม่ ทันใดนั้นเอง รถสีแดงวิ่งมาด้วยความเร็ว เสียงรถเบรคดังสนั่น ขนร่างของเอกกระเด็น พ่อติเตียนหาเหตุการณ์จึงช่วยพาเอกไปส่งโรงพยาบาล

ตำรวจแจ้งข่าวให้พ่อแม่เอกทราบ ทำให้พ่อแม่ตกใจมาก จึงรีบมาโรงพยาบาล
เห็นเอกกำลังนอนร้องด้วยความเจ็บปวด พ่อได้ซักถามเหตุการณ์จากเพื่อนของเอก จึงทราบว่า
เอกเล่นลูกบอลริมถนน ทำให้พ่อโกรธและเสียใจที่เอกพูดกับพ่อ และไม่ทำตามสัญญา

"พ่อให้เอกสัญญากับพ่อว่าจะไม่เล่นริมถนนใช่ไหม ทำไมลูกไม่ทำตามสัญญา"

"ผมขอโทษครับ ผมคิดว่าคงไม่เป็นอะไร และไม่ได้ระวังตัว"

"ตอนนี้ลูกคงรู้แล้วว่า ผลของการไม่รักษาคำมั่นสัญญาเป็นอย่างไร"

"ครับพ่อ พ่ออย่าโกรธผมนะครับ" เอกกลัวว่าพ่อจะโกรธที่ไม่รักษาสัญญาและ

ปกปิดมาตลอดเวลา

แม่ของเอกเห็นว่า การกระทำของเอกคราวนี้คงเป็นบทเรียนไม่ให้เอกทำตัวเช่นนี้
อีกจึงพูดปลอบใจเอกว่า

"ไม่ต้องคิดมากหรอกลูก คราวหน้าอย่าทำเช่นนี้อีกก็แล้วกันนะจ๊ะ"

"ครับ ต่อไปผมจะเชื่อฟังพ่อ และไม่ทำผิดสัญญาอีก" เอกตอบด้วยความมั่นใจ
ว่าตนเองจะต้องทำได้ ทำให้พ่อแม่อดคิดใจไม่ได้ ที่ลูกมีความเชื่อมั่นเช่นนั้น

นิทานเรื่อง "ป่าสนสุข"

ในป่าชายทุ่งแห่งหนึ่ง อุคมสมบูรณ์ไปด้วยผัก ผลไม้ ต้นไม้เขียวชะอุ่ม บรรดาสัตว์ทั้งหลายในป่านี้อยู่อย่างมีความสุข วันหนึ่งกระต่ายเกิดความโลภ เพราะคิดว่าถ้าป่าทั้งป่านี้เป็นของพวกตน คงจะสบายไม่ต้องไปหากินที่อื่น จึงวางแผนไม่ให้สัตว์ทั้งหลายเก็บผัก ผลไม้ในป่ากิน กระต่ายตัวหนึ่งวางอุบายว่า อาหารในป่ามีพิษ ถ้ากินเข้าไปอาจถึงตายได้

เมื่อกระต่ายเห็นลิงกำลังปีนป่ายจะเก็บกล้วยกิน กระต่ายจึงพูดขึ้นว่า

"ข้าก่อนลิงเพื่อนรัก อย่าเก็บผลไม้ในป่านี้กินเป็นอันขาดนะ เพื่อนของฉันคงตายไปหลายตัวแล้ว เพราะผลไม้เหล่านี้มีพิษ"

ลิงจึงชะงักและพูดว่า "เราไม่เคยได้ยินเรื่องนี้มาก่อนเลย เมื่อวานเราเก็บผลไม้กินไม่เห็นเป็นไร"

กระต่ายเจ้าเล่ห์จึงตอบว่า "ถ้าท่านไม่เชื่อเราก็ตามใจ เราเตือนด้วยความหวังดี" ลิงหยุดคิดและไม่กล้าเสี่ยงที่จะเก็บผลไม้กินอีก

เมื่อกระต่ายเห็นปราชญ์ ช้าง และสัตว์จะเก็บผัก ผลไม้ กระต่ายกล่าวกับสัตว์ทั้งหลายว่า "พวกท่านอย่าเก็บผลไม้ในป่านี้กินเป็นอันขาด เพื่อนของเราตายไปหลายตัวแล้ว เพราะผลไม้เหล่านี้มีพิษ" สัตว์ทั้งหลายจึงเกิดความเดือดร้อนไม่มีผลไม้กิน ต้องออกไปหากินในป่าอีกแห่งหนึ่งที่อยู่ไกลออกไป

เหล่ากระต่ายทั้งหลายแอบเก็บผลไม้มากินอย่างอึดหน้ำสาาราย โดยไม่คำนึงว่าสัตว์อื่นจะเดือดร้อนอย่างไร กระต่ายไม่เคยคิดที่จะรักษาป่านี้ให้อุคมสมบูรณ์ ได้แต่เก็บผลไม้ทั้งเศษอาหารไว้เกลื่อนกลาด นานวันเข้าเศษอาหารมากขึ้น ๆ พวกหมูจึงมาเก็บเศษอาหารกิน เมื่อหมูเห็นว่าป่านี้มีผลไม้มาก จึงชวนพวกมาเก็บกินและทำลายต้นไม้ในป่าจนหมด กระต่ายไม่มีอาหารกิน ได้รับความเดือดร้อน จึงต้องไปหาอาหารในป่าที่ช้าง ปราชญ์ ลิง และสัตว์ทั้งหลายไปอาศัยอยู่

ลิงเห็นพวกกระต่ายมาเก็บผลไม้ในป่าของตน จึงถามว่า "พวกเธอมาทำอะไรที่นี่"

กระต่ายจึงตอบว่า "เรามาหาอาหารกิน เพราะในป่าที่เราอยู่นั้นถูกหมูเก็บผลไม้"

กินหมด ต้นไม้ถูกทำลาย"

ลิ่งจึงแกล้งถามว่า "ไหนท่านบอกพวกเราว่า ผลไม้ในป่านี้ไม่มีพิษกินไม่ได้มาซะหรือ"

กระต่ายเองจึงนึกถึงสิ่งที่ตนได้เคยหลอกลวงสัตว์ทั้งหลายจนได้รับความเดือดร้อน และตอนนี้พวกตนก็มีสภาพเช่นเดียวกับสัตว์เหล่านี้ ทำให้กระต่ายรู้สึกอายใจในการกระทำของตนครั้งก่อน จึงยอมรับผิดกับสัตว์ทั้งหลายว่า

"ฉันต้องขอโทษพวกท่าน ที่ทำให้ท่านเดือดร้อน และตอนนี้พวกเราได้รับผลของการกระทำนั้นแล้ว ขอให้ท่านยกโทษให้พวกเราเถอะ"

ช้างซึ่งเป็นหัวหน้าสัตว์ทั้งหลาย จึงกล่าวว่า

"ถ้าท่านสำนึกผิดจริง เรายินดียกโทษให้ท่าน แต่ท่านต้องให้สัญญาว่า ท่านจะต้องกลับไปดูป่าให้มาอยู่อุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม"

กระต่ายทั้งหลายต่างให้สัญญาตามที่ช้างต้องการ เมื่อได้อาหารเพียงพอแล้ว กระต่ายก็พากันกลับไปยังป่าที่อยู่ของตน และร่วมมือกันเก็บเศษอาหารที่ทิ้งไว้เกลื่อนกลาดจนสะอาด เรียบร้อย ดูแลต้นไม้จนเป็นป่าที่เขียวขจี ผัก ผลไม้อุดมสมบูรณ์ ช้าง ลิ่ง ยีราฟ และสัตว์ทั้งหลายจึงกลับมาอยู่ในป่านี้เหมือนเดิมอย่างมีความสุข

เพลงชุมชนของเรา

(ทำนองโรงเรียนของเรา)

ชุมชนของเราน่าอยู่
เราดูแลรักกัน
ชาวบ้านช่างน่านิยม
พวกเราทุกคนช่วยกันทำงาน
ช่วยกัน ช่วยกัน ทำงาน

หน่วยแผ่นดินที่รัก

แนวคิด

พื้นแผ่นดินที่เราอาศัยอยู่นี้ ประกอบด้วย ดิน หิน และทราย

จุดมุ่งหมาย

- รู้จักลักษณะ และประโยชน์ของดิน หิน ทราย
- รู้จักวิธีการบำรุงรักษาดิน
- รู้จักความหมายมาก - น้อย

เนื้อหา

1. พื้นดินที่เราอาศัยอยู่ทุกวันนี้ ประกอบด้วย ดิน หิน ทราย
2. ลักษณะและประโยชน์ของหิน - ก่อสร้างบ้านเรือน ทำเครื่องใช้ เช่น กระจก โตะ แก้ว
ความหมายมาก - น้อย
3. ลักษณะและประโยชน์ของทราย - ก่อสร้างบ้าน ทำของใช้ต่าง ๆ เช่น แก้ว ฯลฯ
4. ลักษณะและประโยชน์ของดิน - หน่อ โองน้ำ
5. การบำรุงรักษาดิน

สื่อ

นิทานเรื่อง "ก้อนหินกับคำสาป"

นิทานเรื่อง "จั่นผู้รักษาคำพูด"

นิทานเรื่อง "ช่างแกะสลัก"

นิทานเรื่อง "ก๊อนหินกับคำสาป"

ม้าและลิงเป็นเพื่อนรักกันมาก วันหนึ่งม้าถามลิงว่า

"ลิงเธอรู้จักหินไหม"

ลิงตอบว่า "หินที่มันอยู่ตามพื้นดินอย่างไรล่ะ"

ม้าถามต่อว่า "หินมีลักษณะอย่างไร"

"มีลักษณะแตกต่างกัน แต่มีความแข็งมากทีเดียว" ลิงตอบแล้วนึกสงสัย

จึงถามม้าว่า "เอ้ เธออยากรู้ไปทำไม" ม้าจึงเล่าความฝันของตนให้ลิงฟังว่า "ฉันฝันเห็นชายแก่ตาบอด ขาเป่ หน้าตาน่ากลัว เขาขอร้องให้ฉันช่วยยให้พ้นจากคำสาปของพ่อมด โดยไปเอาสมบัติที่ซ่อนอยู่ใต้ก้อนหินในป่าหลังภูเขา ฉันสงสัยจริงจังเลยว่า จะช่วยเหลือเขาให้พ้นจากคำสาปของพ่อมด"

ลิงได้ยินเช่นนั้นก็เกิดความโลภอยากได้สมบัติ จึงแก้งบอกม้าว่า "ฉันเห็นก้อนหินอยู่ทางชายป่าด้านโน้นมากมาย เธอลองไปดูซิ"

ม้าดีใจรีบไปหาก้อนหินบริเวณที่ลิงบอก พยายามขุดหาสมบัติเท่าไรก็ไม่พบ ส่วนลิงรีบเดินทางไปขุดสมบัติใต้ก้อนหินในป่าหลังภูเขาตามที่ชายแก่บอก มันพยายามยกก้อนหินทุกก้อนในบริเวณนั้นจนรู้สึกเหนื่อย หมดแรงที่จะยกก้อนหินจำนวนมาก ซึ่งแต่ละก้อนหนักจนยกไม่ไหว จึงนอนพักใต้ต้นไม้ ม้ายังคงหาก้อนหินที่ซ่อนสมบัติจนกระทั่งมาถึงบริเวณที่ลิงนอนพักอยู่จึงเรียกลิง "เธอมาทำอะไรที่นี่ เนื้อตัวเลอะเทอะไปหมด" ลิงจึงคิดอุบายที่จะหลอกให้ม้าช่วยยกก้อนหินให้ จึงพูดว่า "แม่ฉันป่วย ฉันจึงมาหารากไม้ที่เป็นยาไปต้มให้แม่กิน ฉันเห็นมันอยู่ใต้ก้อนหินนี้ แต่ฉันยกไม่ไหว"

ม้าผู้มีใจเมตตาจึงอาสายกก้อนหินนั้นให้ ขยับเพียง 2 - 3 ที ก้อนหินนั้นก็เคลื่อนออก ลิงเห็นกล่องสมบัติที่อยู่ใต้ก้อนหิน จึงรีบยกออกมา และร้องตะโกนว่า "ฉันพบแล้ว พบแล้วสมบัติของฉัน" พร้อมกับหัวเราะชอบใจ

สักครู่หลังก้อนหินนั้น มีชายหนุ่มรูปร่างงาม ยืนสง่า กล่าวว่า "สมบัตินี้จะเป็นของคนที่ยกก้อนหินได้เท่านั้น"

ลึงคิดจะเก็บสมบัติไว้เป็นของตัวเอง จึงพูดว่า "ฉันเป็นคนเห็นก่อน สมบัติจะต้องเป็นของฉัน"

มักล่าวว่า "สมบัตินั้นฉันไม่อยากได้หรอก ขอเพียงช่วยชายแก่ให้พ้นจากคำสาปได้เท่านั้นฉันก็พอใจแล้ว"

ชายหนุ่มกล่าวว่า "เธอเป็นคนดีมาก รักษาคำมั่นสัญญา ช่วยให้ฉันพ้นจากคำสาปของพ่อมด แต่เพื่อนของเธอจะต้องถูกคำสาปแทนฉัน"

ม้าแปลกใจจึงถามว่า "ทำไมล่ะท่าน"

เพราะเพื่อนของเธอไม่มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อเธอ มีความโลภ อยากได้ของของผู้อื่น เขาจึงถูกสาปให้เป็นหิน"

ลึงยืนแข็งเป็นก้อนหิน ไม่สามารถเคลื่อนไหวตัวเองได้อย่างที่ชายหนุ่มพูด ม้าจึงขอร้องให้ช่วยลึงพ้นจากคำสาป ชายหนุ่มจึงขอให้ลึงสัญญาจะไม่พูดปด และไม่อยากได้ของของผู้อื่นอีก เขาก็จะพ้นคำสาป ลึงให้สัญญาเขาจึงพ้นคำสาป ตั้งแต่นั้นมาลึงเป็นเพื่อนที่ดีของม้าตลอดมา

๗

๑๓. ๕-๖-๖๕ และ ๑๖-๑๗-๖๕

๑๓. ๕-๖-๖๕ และ ๑๖-๑๗-๖๕

นิทานเรื่อง "จ๋อนผู้รักษาคำพูด"

จ๋อนเป็นเด็กขยัน ช่วยพ่อแม่ทำงาน จ๋อนต้องออกไปล่าสัตว์ในป่ามาเป็นอาหาร เพราะฝนไม่ตกมาเป็นเวลาหลายเดือน พื้นดินแห้งแล้งกระแหวง ปลุกพืชผักไม่ได้ผล

เข้าวันหนึ่งขณะที่จ๋อนหลบซ่อนตัวอยู่หลังพุ่มไม้ เพื่อไม่ให้สัตว์เห็นแล้ววิ่งหนีไปนั้น จ๋อนได้ยินเสียงกระต่ายสองตัวแม่ลูกนั่งคุยกันว่า "ป่านี้น้ำแห้งแล้งเสียจริง ๆ จะหาผักผลไม้กินก็แสนยาก แคมป์ก็ต้องหลบซ่อนพวกมนุษย์ใจร้ายจะจับพวกเรากินเป็นอาหาร" แม่กระต่ายพูด

ลูกกระต่ายจึงพูดว่า "ป่าจะแห้งแล้งอย่างไรลูกไม่รู้ รู้แต่ว่าตอนนี้หิวจะแย่แล้ว"

แม่กระต่ายจึงพูดว่า "ลูกนี้ได้แต่กิน ไม่คิดจะชวนขวายหาอาหารบ้างหรือไง"

ทันใดนั้นเอง แม่กระต่ายได้ยินเสียงคนออกมาจากพุ่มไม้ กระต่ายทั้งสองตกใจ รีบวิ่งหาที่ซ่อน จ๋อนรู้ว่ากระต่ายทั้งสองตกใจ จึงพูดว่า "ไม่ต้องกลัวฉันหรอก ฉันสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายพวกเจ้า"

แม่กระต่ายกล่าวว่า "เราไม่เชื่อมนุษย์อย่างเจ้าหรอก ชอบพูดปด เชื่อไม่ได้"

ลูกกระต่ายกล่าวเสริมว่า "ถ้าเราออกไป ท่านก็ยิงเราเอาไปเป็นอาหารของท่านละซิ เราไม่ออกไปหรอก"

จ๋อนรู้ดีว่า สัตว์ทุกตัวย่อมรักชีวิตของตน จ๋อนพูดว่า "ฉันจะไม่จับพวกเจ้ากินเป็นอาหารอีกต่อไป เพราะฉันเองเข้าใจความยากลำบากในการหาอาหารในป่านี้เหมือนเจ้า เจ้าไปเถอะ เจ้าจะอยู่ในป่าได้อย่างปลอดภัย"

แม่กระต่ายกล่าว "ขอบคุณท่านมากที่ไว้ชีวิตพวกเรา เราจะไม่ลืมบุญคุณท่านเลย" พูดจบแม่กระต่ายและลูกก็ได้กระโดดหายเข้าไปในพุ่มไม้

จ๋อนจึงต้องหาสัตว์อื่นมาเป็นอาหารแทนกระต่าย จ๋อนเห็นแม่ไก่ป่ากำลังคุ้ยค้นหาอาหารอย่างเพลิดเพลิน จ๋อนจึงยกปืนขึ้นจ้องไปที่แม่ไก่ป่าตัวนั้น แม่ไก่ป่ารู้ตัวเสียก่อนว่ามีผู้จะทำร้ายมัน มันจึงอ่อนนวลขอชีวิต แม่ไก่ป่าร้อง "อย่า อย่ายิงฉันเลย ขอชีวิตฉันเถิด ฉันต้องหาอาหารไปให้ลูกที่ยังเล็กออกมาหากินเองไม่ได้ ไม่เช่นนั้นเขาจะอดตาย" จ๋อนได้ยินดังนั้น

ก็นิทสสารแล้วพูดว่า "ฉันไม่ยิงเธอหรอก ฉันเองก็มีพ่อแม่ที่แก่แล้ว ต้องหาอาหารให้ท่านกิน เหมือนกัน" แม่ไก่ป่าจึงกล่าวว่า "ขอบคุณท่านมาก เราจะไม่ลืมบุญคุณท่านเลย" จ้อนจึงใจที่ไม่ทำร้ายสัตว์ที่นำสงสารพวกนั้น จ้อนเดินทางอยู่ในป่าเป็นเวลานาน พระอาทิตย์ใกล้จะตกดินแล้ว จ้อนยังจับสัตว์ไม่ได้สักตัว จ้อนเริ่มหิว อยากจะกลับบ้านแต่ยังหาอาหารไม่ได้สักอย่าง จ้อนจึงนั่งชบหน้ากับพื้นดินไม่รู้จะทำอย่างไรดี เพราะจ้อนให้สัญญากับสัตว์ทั้งหลายว่า จะไม่ทำร้ายพวกมัน จ้อนได้ยินเสียงสัตว์เดินมาใกล้ จ้อนจึงหลบอยู่หลังต้นไม้ เห็นกระต่ายแม่ลูกเดินมา จ้อนนึกอยากจะได้กระต่ายนั้นมาเป็นอาหารเสียจะได้กลับบ้าน แต่จ้อนก็คิดถึงคำสัญญาที่ให้ไว้กับกระต่าย จึงไม่ยิง สักครู่กระต่ายสองแม่ลูกก็กลับกลายเป็นเหวตารูปงามพูดกับจ้อนว่า "ท่านผู้ใจดี เราขอมอบถุงน้ำวิเศษให้ท่านไว้หยดลงบนพื้นดิน พื้นดินนั้นจะอุดมสมบูรณ์" จ้อนขอบคุณและรับถุงน้ำวิเศษนั้นไว้ ขณะที่จ้อนเดินทางต่อไป ได้พบหญิงสาวคนหนึ่งพูดว่า "ฉันคือแม่ไก่ที่ท่านไว้ชีวิต ฉันขอมอบถุงเมล็ดพืชให้แก่ท่านเป็นการตอบแทนในความดีของท่าน" จ้อนขอบคุณและรับถุงเมล็ดพืชไว้

เมื่อจ้อนเดินทางไปถึงบ้าน จึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้พ่อแม่ฟัง และนำถุงน้ำเทลงบนพื้นดินที่แห้ง แล้วจึงโปรยเมล็ดพืช สิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น เมล็ดพืชบนานาพันธุ์งอกงามอย่างรวดเร็ว มีทั้งถั่ว พักทอง แดงกวา มะเขือเทศ ออกผลเต็มไปหมด จ้อนจึงพูดว่า "ฉันไม่ต้องล่าสัตว์อีกต่อไปแล้ว" จ้อนและครอบครัวได้นำพืชผักไปขายในเมืองได้เงินมากขึ้น เขาจึงไม่ต้องทำร้ายสัตว์ในป่าตามสัญญาที่เขาให้ไว้กับสัตว์ทั้งหลายไว้

ฉบับแก้ไข ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

ผู้ตรวจทาน: ...

นิทานเรื่อง "ช่างแกะสลัก"

พระราชองค์หนึ่งกำลังมีความทุกข์มาก เพราะพระบิดาของพระองค์ได้แต่ร้องให้
อยากได้ตุ๊กตาที่ทำด้วยหินตามที่พระบิดาเคยเห็น พระราชาจึงให้ทหารออกป่าวประกาศให้
ประชาชนในเมืองว่า "ใครมีตุ๊กตาที่ทำด้วยหิน ให้นำมาถวายพระบิดา พระราชาจะพระราชทาน
รางวัลให้อย่างงาม" ช่างเป่าแก้ว ช่างปั้นหม้อ และช่างแกะสลัก ได้ยินประกาศเช่นนั้นก็
อยากได้รางวัล

ช่างเป่าแก้วจึงรีบนำทรายมาทำเป็นแก้ว แล้วเป่าเป็นรูปตุ๊กตา และตกแต่งให้มี
ลักษณะคล้ายหินมากที่สุด แล้วนำไปถวายพระบิดา พระบิดาทรงพิจารณาตุ๊กตาหินตัวนี้ แล้ว
โยนทิ้ง ตุ๊กตาก็แตกกระจาย พระราชาจึงถามว่า "ทำไมทำเช่นนั้น" พระบิดาตอบว่า "ตุ๊กตา
ตัวนี้ไม่ได้ทำด้วยหินพะยะ" พระราชาจึงถามช่างเป่าแก้ว "จริงหรือ" ช่างเป่าแก้วยังคง
ปฏิเสธ "เป็นตุ๊กตาหินจริง ๆ พะยะค่ะ" "โกหก" พระราชาทรงโกรธมากที่ช่างเป่าแก้ว
บังอาจพูดกับพระองค์ พระราชาจึงสั่งทหารให้เอาตัวช่างเป่าแก้วไปประหารชีวิต

ช่างปั้นหม้อได้พยายามเอาดินมาปั้นเป็นรูปตุ๊กตาให้มีลักษณะคล้ายหินมากที่สุด
นำไปถวายพระบิดา พระบิดาทรงพิจารณาตุ๊กตาหินตัวนี้ แล้วโยนทิ้งไป ตุ๊กตาแตกกระจาย
พระราชาจึงถามว่า "ทำไมทำเช่นนั้น" พระบิดาตอบว่า "ตุ๊กตาตัวนี้ไม่ได้ทำด้วยหินพะยะ"
พระราชาจึงถามช่างปั้นหม้อว่า "จริงหรือ" ช่างปั้นหม้อกลัวว่าพระราชาจะสั่งประหารชีวิต
จึงยอมรับผิด พระราชากล่าวว่า "เราจะไว้ชีวิตเจ้า ที่หลังเจ้าอย่าพูดหลอกลวงผู้อื่นอีก"
ช่างปั้นหม้อจึงทูลลาพระราชา ตั้งแต่นั้นมาเขาไม่หลอกลวงใครอีกเลย

ช่างแกะสลักได้ใช้ความเพียรพยายามแกะสลักหินก้อนใหญ่ให้เป็นรูปตุ๊กตาที่สวยงามที่สุด
เท่าที่เขาเคยแกะสลักมา นำมาถวายพระบิดา พระบิดาทรงพิจารณาแล้วโยนทิ้งไป ตุ๊กตาก็ยัง
คงมีสภาพเหมือนเดิม ไม่แตกหัก พระบิดากล่าวอย่างมีความสุขและดีใจว่า "ฉันได้ตุ๊กตาหินที่
ฉันต้องการแล้ว" พระราชาจึงสั่งให้ทหารนำทองคำมาให้ช่างแกะสลักหนึ่งหีบเป็นรางวัล ใน
ความซื่อสัตย์และความเพียรพยายามที่แกะสลักตุ๊กตาจากก้อนหินได้สวยงาม

หน่วยสัตว์บก

แนวคิด

- สัตว์บก คือ สัตว์ที่อาศัยอยู่บนพื้นดิน ซึ่งมีธรรมชาติ และความเป็นอยู่แตกต่างกัน
- สัตว์บกหลายชนิดมีประโยชน์ต่อเรา จึงควรให้ความเมตตาการุณยต่อสัตว์

จุดมุ่งหมาย

- รู้จัก ชื่อ รูปร่างลักษณะ สี เสียงร้อง และประเภทของสัตว์บก
- รู้จักสภาพความเป็นอยู่ และอาหารของสัตว์บางชนิด
- รู้จักประโยชน์และโทษของสัตว์บกบางประเภท
- รู้จักความเมตตาการุณยสัตว์
- รู้จักความหมาย เล็ก - ใหญ่

เนื้อหา

1. สัตว์บกมีหลายชนิด - ม้า ช้าง วัว ควาย สุนัข กระต่าย ฯลฯ
2. ประโยชน์ของสัตว์เลี้ยงไว้ดูเล่น ใช้งาน เป็นอาหาร
ความหมาย เล็ก - ใหญ่
3. สัตว์หลายชนิดอาศัยอยู่ในป่า เช่น ช้าง เสือ ฯลฯ
สัตว์เลี้ยงไว้ในบ้าน เช่น วัว ควาย ม้า ฯลฯ
4. สิ่งของเครื่องใช้ที่ได้จากสัตว์ - หนังวัวนำมาทำกระเป๋า รองเท้า เข็มขัด
งาช้าง ใช้ทำเครื่องประดับหรือตกแต่งบ้าน
5. การเลี้ยงดูสัตว์

สื่อ

นิทานเรื่อง "กระต่ายจอมไว"

นิทานเรื่อง "หมาจิ้งจอกกับสิงโต"

นิทานเรื่อง "กวางผู้รักษาคำพูด"

นิทานเรื่อง "เจ้ากระต่ายจอมไว"

วันหนึ่งเจ้ากระต่ายจอมไวและขอบโกหกอยู่ประจำ นอนหลับอยู่ที่ใต้ต้นตาลในป่าแห่งหนึ่ง ขณะที่นอนหลับอยู่นั้น ทันใดนั้นลูกตาลถูกลมพัดร่วงหล่นมาบนกอหญ้า เจ้ากระต่ายตกใจตื่นขึ้นมาเห็นลูกตาลตกลงมาในมือย่ำ มันจึงคิดจะโกหกคนอื่นว่าตนเองเป็นต้นไม้ที่สูง ๆ โดยปีนไปเก็บลูกตาล พอตีเจ้าหมีเดินผ่านมา เจ้ากระต่ายจึงถือลูกตาลแล้วพูดว่า "เจ้าหมีเห็นไหมเพื่อน ลูกตาลลูกนี้เราปลิดมากับมือเลยนะ คูชิ ยังสด ๆ อยู่เลย" เจ้าหมีจึงพูดว่า "โฮโฮ เจ้าช่างเก่งเสียจริง ข้ายังปีนไม่ได้เลย ต้นไม้สูง ๆ อย่างต้นตาล ข้าจะบอกคนอื่นว่าเจ้าเป็นต้นไม้สูง ๆ ใด ไปละนะ"

เจ้าหมีเชื่อที่เจ้ากระต่ายจอมโกหกพูด มันจึงไปเล่าเรื่องให้ช้าง จิงโจ้ ลิงโต ฟังว่า เจ้ากระต่ายเป็นต้นไม้ได้เก่งที่สุด สามารถปีนขึ้นไปเก็บลูกตาลสดได้ แต่ช้าง จิงโจ้ ลิงโต ไม่ยอมเชื่อว่าเจ้ากระต่ายเป็นต้นไม้ได้ เพราะมีขาสั้น ช้าง ลิงโต จึงไปหาเจ้ากระต่ายเพื่อให้เจ้ากระต่ายปีนต้นไม้ให้ดูกับตา เจ้ากระต่ายปีนไม่ได้ จึงออกอุบายลงสัตว์ทั้งหลาย เจ้ากระต่ายกลับบอกว่า "โอย วันนี้ข้าเหนื่อยเหลือเกิน อีกเจ็ดวันข้าจะปีนต้นไม้ให้ดู" ลิงโตคำรามว่า "แน่ะ ถ้าเจ้าปีนไม่ได้ละก็ ข้าจะจับเจ้ากินเป็นอาหาร" ช้าง จิงโจ้ ก็พูดพร้อมกันว่า "อีกเจ็ดวัน พวกเราจะมาดูเจ้าที่นี่ละ"

เมื่อสัตว์ทั้งหลายกลับไปแล้ว เจ้ากระต่ายก็ต่อว่าเจ้าหมีที่ไปเล่าเรื่องให้สัตว์ทั้งหลายฟัง เจ้ากระต่ายว่าเจ้าหมี "เพราะเจ้าที่เดียว เวียงมันถึงได้วันวายเป็นนี้" เจ้าหมีก็ถามว่า "ทำไมละ" เจ้ากระต่ายตอบว่า "ก็ข้าโกหกว่าเป็นต้นไม้ได้ละซิ" เจ้าหมีตอบว่า "ถ้าอย่างนั้นเจ้าต้องหัดปีนต้นไม้ให้ได้ ข้าจะคอยคุมให้เจ้าปีนต้นไม้เอง"

ตั้งแต่วันนั้น เจ้ากระต่ายต้องหัดปีนต้นไม้ด้วยความยากลำบาก ปีนขึ้นไปนิดเดียวก็ตกลงมาจนได้รับความเจ็บปวด เจ้ากระต่ายทนไม่ไหวต้องหนีเจ้าหมีลงไปอยู่ในโพรง เจ้าหมีก็คอยเฝ้าไม่ให้กระต่ายหนีไป เจ้ากระต่ายนอนเจ็บเพราะตกลงมาจากต้นไม้อย่างทรมาน

เจ้ากระต่ายร้องออกมาว่า "ข้าไม่ควรพูดโกหกเลย ต้องมานอนเจ็บตัวอยู่อย่างนี้ โอย เจ็บน่าดูเลย โอย ๆ....."

วันรุ่งขึ้นเป็นวันที่ครบกำหนดเจ็ดวันที่ได้โน้ไว้ พวกสัตว์ทั้งหลายก็พากันมาดูเจ้ากระต่ายป็นต้นไม้ เจ้ากระต่ายกลัวเป็นอย่างมาก มันคิดจะบอกความจริงที่ได้พูดไป

สิงโตจึงพูดว่า "เออล่ะ เจ้ากระต่ายถึงเวลาที่เจ้าจะต้องป็นต้นไม้แล้ว"

เจ้ากระต่ายจึงพูดว่า "เพื่อนสัตว์ทั้งหลาย ข้าขอยอมรับว่า ข้าป็นต้นไม้ไม่ได้ ข้าได้โกหกต่อพวกท่าน ความจริงนั้นลูกตาลูกกลมพัดตกลงมา แต่ข้าอยากให้พวกท่านคิดว่า ข้าเก่ง ก็เลยโกหกต่อพวกท่านทั้งหลาย"

สิงโตพูดว่า "เขาเกิด เจ้ากระต่าย พวกเรารู้อยู่แล้วว่า เจ้าพูดปดต่อพวกเรา ในเมื่อเจ้ายอมรับผิดแล้ว พวกเราก็จะยกโทษเจ้าสักครั้งหนึ่ง แต่เจ้าต้องสัญญาว่าจะไม่พูดปดหลอกใครอีก"

เจ้ากระต่ายตอบว่า "ข้าจะไม่พูดปดอีกแล้ว"

สัตว์ทั้งหลายก็ให้อภัยแก่เจ้ากระต่าย ตั้งแต่นั้นมาเจ้ากระต่ายก็ไม่พูดปดเป็นที่รักของเพื่อนสัตว์ เพราะเจ้ากระต่ายพูดแต่ความจริงเสมอมา

(จากนิทานเรื่อง "เจ้ากระต่ายจอมโว" ประชุมพร สุวรรณตรา เรื่อง สมบัติ คิ้วชก ภาพ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.)

นิทานเรื่อง "หมาจิ้งจอกกับสิงโต"

หมาจิ้งจอกกับลาสาบานว่า จะเป็นเพื่อนรักๆ ใจซื่อสัตย์ต่อกัน เมื่อถึงคราวตกทุกข์ได้ยากก็จะร่วมทุกข์ด้วยกัน แม้ชีวิตก็จะสละแทนกันได้ ตั้งแต่สาบานเป็นเพื่อนกันแล้ว จะไปไหนมาไหน สัตว์ทั้งสองก็ไปด้วยกันเสมอ

อยู่มาวันหนึ่ง ลาไม่ค่อยสบาย ไม่สามารถออกไปหาอาหารร่วมกับหมาจิ้งจอกได้ หมาจิ้งจอกจึงไปแต่ลำพังผู้เดียว ขณะที่เดินหาอาหารอยู่นั้น บังเอิญพบสิงโตเข้าอย่างประจัญหน้า ไม่สามารถจะหลบหนีไปได้ สิงโตตรงเข้าไปจะตะครุบหมาจิ้งจอกกินเป็นอาหารเสีย หมาจิ้งจอกมีความกลัวเป็นอันมาก จึงร้องขอชีวิตต่อสิงโตว่า "ข้าแต่ท่านพญาสัตว์ กรุณาไว้ชีวิตข้าพเจ้าเถิด ถ้าท่านปล่อยข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะดวงสัตว์ใหญ่กว่าข้าพเจ้ามาให้ท่านกินเป็นอาหารแทน"

สิงโตฟังดังนั้น จึงว่า "แน่หรือ"

"ข้าพเจ้ารับรอง" หมาจิ้งจอกตอบ

"ดีละ ข้าจะคอยอยู่ที่นี้ เจ้าจงไปตามคำบอกของเจ้า และขอบอกเสียก่อนว่าอย่าได้บังอาจหลอกลวงเราเป็นอันขาด" สิงโตพูด

หมาจิ้งจอกตั้งใจเป็นอันมาก รีบวิ่งกลับไปที่อยู่ของตน ครั้นถึงจึงพูดกับลาว่า "เพื่อนเอ๋ย เมื่อตะกี้ข้าไปพบอาหารที่ชายป่าด้านโน้น เต็มไปด้วยหญ้าเขียวสดและข้าวฟ่างปามาเถอะเพื่อน เราไปกิน อาหารรสโอชาอย่างนั้นจะทำให้เพื่อนเมื่อกำลังแข็งแรงดังเดิม"

ลาได้ฟังดังนั้น ก็พาชื่อ คิดว่าเป็นความจริง จึงไปกับหมาจิ้งจอก หมาจิ้งจอกให้ลาเดินหน้า ล่วงไปจนกระทั่งถึงหลุมแห่งหนึ่ง ลาก็กดล้าตกลงไปในหลุม จะป็นอย่างไรก็ไม่ขึ้น จึงร้องให้หมาจิ้งจอกช่วย "เพื่อนเอ๋ย ช่วยข้าด้วย"

หมาจิ้งจอกหัวเราะ แล้วพูดว่า "ก่อนจะช่วยเจ้า ข้าก็ต้องช่วยตัวข้าก่อน" ว่าแล้ว หมาจิ้งจอกก็หันหลังกลับวิ่งไปหาสิงโตทันที พลาว่า "ข้าแต่พญาสัตว์ บัดนี้ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามสัญญาแล้ว โดยข้าพเจ้าดวงลาเพื่อนของข้าพเจ้าให้ไปตกหลุม ขอเชิญท่านไปกินลาเถิด"

สิงโตได้ฟังดังนั้น ก็รู้สึกอันทรรยศเลวทรามของหมาจิ้งจอก จึงคำรามว่า

"อ้ายสัว่ทวยศ เจ้ารักแต่ชีวิตของเจ้า โดยลวงเพื่อนให้ไปพบความตายเช่นนี้ เจ้าจะมีชีวิต
อยู่ไปทำไมให้หนักแผ่นดิน ข้าจะกินเจ้าเสียเดี๋ยวนี้" ว่าแล้วสิงโตก็จับมาจิ้งจอกกินเสีย
ในทันทีแล้วไปจับลาที่ตกหลุมกินภายหลัง

(นิทานอิสป)

นิทานเรื่อง "กวางผู้รักษาคำพูด"

มีนายพรานคนหนึ่งล่าสัตว์มาเป็นอาหารและเอาเขา หนึ่งสั้ว ที่ล่าได้ไปขายในเมือง วันหนึ่งนายพรานวางห้วงดักสัตว์ไว้ ปรากฏว่ามีกวางแม่ลูกอ่อนเคราะห์ร้ายเดินมาติดห้วงของนายพรานเข้า เมื่อนายพรานเห็นได้พูดขึ้นว่า "เจ้ากวางน้อย ข้าช่างโชคชะตาอะไร เช่นนี้ เขาของเจ้าช่างสวยงามเหลือเกิน คงขายได้ราคาดี ข้าขอชีวิตและเขาของเจ้าเถอะนะ" แม่กวางพยายามค้นเท่าไรก็ไม่หลุด น้ำตาแม่กวางไหลเป็นทาง พยายามขอให้ชีวิตตน แต่นายพรานไม่ยอมปล่อย แม่กวางจึงอ้อนวอนว่า "นายพรานจำ ขอให้ข้ากลับไปให้ลูกกินนมเสียก่อน แล้วข้าจะกลับมาให้ท่านกินเนื้อข้าและตัดเขาของข้าตามท่านปรารถนา"

นายพรานจึงถามว่า "เจ้ามีอะไรเป็นประกันให้ข้าเชื่อถือได้ ว่าเจ้าจะกลับมาหาข้า"

แม่กวางตอบว่า "ข้าไม่มีสิ่งใดเป็นประกัน นอกจากคำพูดจากใจจริงของข้า ถ้าข้าผิดสัญญาแล้ว ขอให้ฟ้าดินลงโทษข้าต้องพลัดพรากจากลูกข้าเกิด"

นายพรานได้ฟังคำนั้นสัญญาเช่นนั้นก็เกิดใจอ่อน จึงกล่าวว่า "ข้าเชื่อคำสัญญา ข้าจะอนุญาตให้เจ้าไปให้นมลูกก่อน แล้วรีบกลับมาหาข้า นายพรานพูดจบก็ปล่อยแม่กวางไป แม่กวางรีบวิ่งตรงไปยังฝูงกวาง

ฝ่ายลูกกวางพอเห็นแม่กลับมาเข้าฝูงก็ดีใจ รีบวิ่งออกมาไปรับแม่และดูดนมทันที เมื่ออิ่มแล้วก็ชวนแม่กลับ แม่กวางได้แต่ยืนนิ่งเงิบ น้ำตาไหล ลูกกวางจึงถามแม่ว่า

"แม่จำ เป็นอะไรไปหรือ กลับที่อยู่ของเราเกิดแม่"

แม่กวางจึงตัดสินใจบอกลูกว่า "แม่กลับไม่ได้คงจะ ขอให้ลูกกลับไปอาศัยอยู่กับบรรดาเพื่อนฝูงทั้งหลายเกิด"

"แม่เป็นอะไรจึงกลับไม่ได้จะแม่" ลูกกวางสงสัยอย่างยิ่ง แม่กวางจึงเล่าเรื่องที่ไปพบนายพรานให้ลูกฟัง ลูกกวางสงสารแม่มาก จึงบอกแม่ว่า "แม่จำ ลูกจะไปให้นายพรานจับลูกไปแทนแม่เอง"

แม่กวางได้ยินเช่นนั้นจึงบอกลูกว่า "ลูกจงกลับไปที่พักเสียเถิด แม่ขอลาก่อน"

พอกล่าวจบ แม่กวางก็หละจากลูก วึ่งไปหานายพรานตามสัญญา

ลูกกวางวึ่งตามแม่ไปติด ๆ พอไปถึง นายพรานก็รีบใช้ห้วงจับแม่กวาง และลูกกวางได้ และพูดว่า "ขอบใจมากะที่พาลูกกวางมาให้เราจับด้วย" แม่กวางรีบบอกนายพรานว่า "ปล่อยลูกของข้าไปเถอะ ข้ามาตามสัญญาแล้ว" นายพรานเห็นว่า แม่กวางรักษาคำพูดและทำตามสัญญาจริง ๆ จึงเกิดความสงสาร ปล่อยแม่กวางและลูกให้กลับไป โดยมีได้เอาชีวิตของแม่กวางให้พลัดพรากจากลูกเลย

เพลง

เพลงเสียงสัตว์

(ในทราบนามผู้แต่ง)

เฮ เฮ ละวา มาเกิดมาช่วยกันส่งเสียงเป็นสำเนียงเสียงสัตว์ร้อง
 ตีจิ้ง ประกอบทำนอง แล้วช่วยกันร้องให้พร้อมกัน ที่ต่างว่าฉันเป็น ลิง
 (ช้าง ม้า วัว เป็ด ไก่ ฯลฯ)
 แล้วลิง...มันร้องอย่างไ
 ลิง...มันร้องเจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก เจี๊ยก

คำคล้องจอง

คำคล้องจองประโยชน์ของสัตว์

(อารี เกษมวิจิ)

สิ่งของเครื่องใช้	ที่ได้จากสัตว์
เครื่องหนังสือพิมพ์	เข็มขัดกระเป๋
สร้อยคอตุ้มหู	สวยหรูไม่เบา
กระดูกและเขา	ของเจ้านั่นเอง

หน่วยสัตว์น้ำ

แนวคิด

1. สัตว์น้ำเป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำ
2. สัตว์น้ำมีประโยชน์ใช้เป็นอาหาร บางชนิดเลี้ยงไว้ดูเล่น บางชนิดเมื่อตายแล้วนำมาเป็นอาหาร

จุดมุ่งหมาย

- รู้จักรูปร่าง ลักษณะ และความเป็นอยู่ของสัตว์น้ำ
- รู้แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ
- รู้จักประโยชน์ และโทษของสัตว์น้ำบางชนิด
- ให้ความหมายเท่ากัน - ไม่เท่ากัน

เนื้อหา

1. สัตว์น้ำ คือ สัตว์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในน้ำ - หอย ปู กุ้ง ปลา ไก่น้ำ ลูกน้ำ ฯลฯ
2. ปลา มีรูปร่างและสีต่าง ๆ กัน มีครีบและหางสำหรับว่ายน้ำ
ปลาบางชนิดเลี้ยงไว้ดูเล่น เช่น ปลาเงิน ปลาทอง
ปลาบางชนิดเลี้ยงไว้เป็นอาหาร เช่น ปลาช่อน ปลาคูท ซึ่งอาศัยอยู่ในแม่น้ำ ลำคลอง เรียกว่าปลาน้ำจืด ปลาที่อาศัยอยู่ในทะเล เรียกว่าปลาน้ำเค็ม
3. ปู เป็นสัตว์น้ำชนิดหนึ่งมีกระดองแข็งหุ้มอยู่ มีก้ามใหญ่ 2 ข้าง มีขาเล็ก ๆ 8 ขา
ปูมีหลายชนิด เช่น ปูม้า ปูนา ปูทะเล ปูอาศัยอยู่ชายน้ำใช้ประกอบอาหาร
4. กุ้ง เป็นสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง มีเปลือกหุ้มตัวเป็นปล้อง ๆ มีก้าม หนวดยาว
กุ้งใช้ประกอบเป็นอาหารรับประทานได้
5. หอย เป็นสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง มีเปลือกแข็งหุ้มตัว หอยบางชนิดอยู่ในทะเล บางชนิดอยู่ในแม่น้ำ ห้วย หนอง คลองบึง ประโยชน์ของหอย - เป็นอาหาร ประดิษฐ์เป็นของใช้เครื่องประดับ

- ชื่อ นิทาน เรื่อง "ปลาน้อย"
 นิทาน เรื่อง "มงกุฎของปลาหมึก"
 นิทาน เรื่อง "ปลาเทศบาล"

นิทานเรื่อง "ปลาน้อย"

ในท้องทะเลสวยงามแห่งหนึ่ง มีฝูงปลา ปู กุ้ง หอย แหวกว่ายไปมาอย่างมีความสุข เข้าวันหนึ่งแม่ปลาให้ลูก ๆ ออกไปหาอาหารกินเอง ลูกปลาตัวหนึ่งชื่อปลาน้อย มันนิสัยขี้เกียจ ไม่ชอบว่ายน้ำไปหาอาหารไกล ๆ มักจะคอยแอบดูว่า ปู กุ้ง หอย ตัวใดเผลอก็จะคาบอาหารของสัตว์เหล่านั้นมากิน

ปลาน้อยเห็นปู กุ้ง หอย คาบอาหารมาเก็บไว้ที่บ้าน ปลาน้อยจะแอบขโมยมากินจนหมด ทำให้ปู กุ้ง หอย เกิดความวุ่นวาย ปูพูดกับกุ้ง หอย ว่า "แย่จริง ๆ ฉันหาอาหารมาเก็บไว้ที่บ้าน ไม่รู้หายไปไหนหมด" กุ้งและหอยรีบพูดสนับสนุนว่า "จริงด้วย อาหารของฉันที่บ้านก็หายเหมือนกัน อยากรู้ใครขโมยอาหารของพวกเราไป" ปู กุ้ง หอย จึงปรึกษาวางวิธีจับตัวขโมยให้ได้ ปูจึงออกความเห็นว่ "เราเอาอาหารเก็บไว้ที่บ้านตามปกติแล้วแอบดูซิว่า ใครเป็นผู้ขโมยไป" สัตว์ทั้งหลายเห็นด้วย จึงทำตามที่ปูบอก

เมื่อปลาน้อยว่ายน้ำมาถึงบ้านของปูก็ซ่อนตัวเสีย ครั้นปูเอาอาหารมาเก็บแล้วว่ายน้ำออกไป ปลาน้อยก็รีบว่ายน้ำเข้าไปกินอาหารนั้น แล้วพูดว่า "แหม ปูนี้ช่างดีจริง ๆ หาอาหารมาให้เรากินน่าอร่อยทั้งนั้น" ปู กุ้ง หอย แอบดูอยู่จึงรู้ว่าปลาน้อยเป็นผู้ขโมยอาหารของพวกตนจึงนำเรื่องไปบอกแม่ของปลาน้อย แต่แม่ปลาน้อยไม่เชื่อว่าลูกของตนจะทำเช่นนั้น จึงเรียกปลาน้อยมาถาม "ปลาน้อย ลูกไปขโมยอาหารของพวก ปู กุ้ง หอย หรือเปล่า" ปลาน้อยจึงรีบตอบว่า "เปล่าค่ะแม่ ฉันออกไปหาอาหารของฉันทเอง พวกนี้ใส่ร้ายฉัน" แม่ปลาได้กินเช่นนั้นก็โกรธแค้น ปู กุ้ง หอย ที่มากล่าวหาลูกของตน จึงไล่ ปู กุ้ง หอย ออกไป ทำให้ปู กุ้ง หอย เกิดความเจ็บแค้น และต้องการหาวิธีคิดนินยชอบพูดปด และลักษณะของปลาน้อย

หอยจึงออกความเห็นว่ "เอาอย่างนั้นะ ฉันจะหลอกให้ปลาน้อยตามฉันไปหาอาหารบริเวณที่มีคนตกปลากัน เมื่อปลาน้อยเห็นเหยื่อที่สนใจเปิดไว้คงจะรีบกินโดยไม่คิดแน่นอน" กุ้งเห็นด้วยกับความคิดของหอย "ฉันเห็นด้วย เป็นความคิดที่ดี" ปูจึงพูดว่า "ถ้าปลาน้อยจับถูกเปิดเข้า คงเจ็บปวดและเช็ดไอนาน"

พอวันรุ่งขึ้น หอยจึงชวนปลาน้อยว่า "ปลาน้อยเราไปหาอาหารแถวโน้นกันเถอะ

มีอาหารชั้นใหญ่ให้เรากินเยอะแยะเลย" ปลาน้อยได้ยืนค้ำงั้นก็ว่ายน้ำตามหอยไป เมื่อ ปลาน้อยเห็นอาหารชั้นใหญ่ลอยอยู่ตรงหน้าก็รีบงับอาหารชั้นนั้นอย่างรวดเร็วด้วยความเคยชิน ที่กลัวว่าจะมีคนมาเห็น ปรากฏว่าปลาน้อยมีความรู้สึกว่ ปากของปลาน้อยเจ็บปวดไปหมด ทั้งปากเหมือนถูกเหล็กแหลมแทง คั้นเท่าไรก็ไม่หลุด จึงร้องให้เพื่อนช่วย "ช่วยด้วย ช่วยด้วย" ปู กุ้ง หอย เห็นปลาน้อยติดเบ็ดบ้างก็เกิดความเวทนาสงสาร บ้างก็สมน้ำหน้าในความตะกละ และขี้ขมยของปลาน้อย ปูจึงกล่าวว่า "ฉันจะช่วยเธอ แต่เธอต้องสัญญาว่าจะไม่ทอดทิ้งและไม่ขโมยอาหารของพวกเราอีก" ปลาน้อยตอบว่า "ฉันให้สัญญา แ่ฉันนั้นก็เปิดจนตาย มันเจ็บปวดเหลือเกิน" ปูและกุ้งจึงช่วยกันกัดสายเบ็ดจนขาด ตั้งแต่นั้นมา ปลาน้อยจะออกหาอาหาร กินเองกับเพื่อน ๆ ปลา ปู กุ้ง หอย และไม่ทอดทิ้งอีกเลย

นิทานเรื่อง "มงกุฎของปลาหมึก"

มีปลาหมึกตัวหนึ่ง มีนิสัยชอบพูดปดให้สัตว์ทั้งหลายในท้องทะเลเกิดความเข้าใจผิดกันเสมอ วันหนึ่งปลาหมึกนึกสนุกอยากหาอะไรเล่น จึงว่ายน้ำไปเอาดอกไม้ทะเลมาร้อยเป็นมงกุฎสวมหัวแล้วว่ายน้ำไปหาปลาฉาว และร้องทักปลาฉาวว่า "ปลาฉาวจำ มงกุฎฉันสวยไหม" ปลาฉาวนึกแปลกใจ วันนั้นปลาหมึกมาทักทายด้วย จึงตอบไปว่า "สวยจ๊ะ" ปลาหมึกพูดต่อไปว่า "ม้าน้ำมอบให้ฉันเพราะฉันเป็นสัตว์ที่สวยงามกว่าปลาฉาว ฉันมีหนวดยาวและสามารถปล่อยหมึกสีดำออกมาป้องกันอันตรายได้" ปลาฉาวจึงถามว่า "เราไม่สวยตรงไหน" ปลาหมึกตอบว่า "ม้าน้ำบอกว่าท่านมีรูปร่างน่าเกลียด ตัวยังเป็นแฉก ๆ อีก" ปลาฉาวโกรธม้าน้ำมากที่ว่าตนจึงว่ายน้ำหนีไป ปลาหมึกรีบว่ายน้ำไปหาม้าน้ำ และร้องทักม้าน้ำว่า "ม้าน้ำจำ มงกุฎฉันสวยไหม" ม้าน้ำแปลกใจ วันนั้นปลาหมึกมาทักทายด้วย จึงตอบไปว่า "สวยจ๊ะ ปลาหมึกพูดต่อไปว่า "ปลาฉาวมอบให้ฉัน เพราะฉันเป็นสัตว์ที่สวยงามกว่าม้าน้ำ ฉันมีหนวดยาวและสามารถปล่อยหมึกสีดำออกมาป้องกันอันตรายได้" ม้าน้ำจึงถามว่า "เราไม่สวยตรงไหน" ปลาหมึกตอบว่า "ปลาฉาวบอกว่าท่านหน้าอวยาวเหมือนม้าน้ำ ตัวก็แข็งมีแค่กระดูก" ม้าน้ำได้ยินเช่นนั้นจึงโกรธปลาฉาวที่ว่าตนแล้วก็ว่ายน้ำหนีไป เมื่อปลาฉาวและม้าน้ำมาพบกันทั้งสองเกิดการทะเลาะกันใหญ่ จนปูดองห้าม "หยุดก่อน ท่านทั้งสองทะเลาะกันเรื่องอะไร ปลาฉาวและม้าน้ำจึงเล่าเรื่องให้ฟัง ฟัง บูกิจเข้าใจเรื่องได้ทันทีว่า เป็นอุบายของปลาหมึก จึงคิดหาวิธีแก้แค้นปลาหมึก เมื่อปลาหมึกว่ายน้ำผ่านมา บูกิจร้องทักปลาหมึกว่า "มงกุฎท่านสวยจริง ๆ " ปลาหมึกตอบว่า "กุ่มมอบให้ฉัน เพราะฉันสวยกว่าปู บูกิจาเยอะแยะ น่าเกลียด" บูกิจแกล้งทำเป็นโกรธว่ายน้ำไปหา กุ้งและเล่าเรื่องให้กุ้งฟัง ปูและกุ้งจึงมาหาปลาหมึก กุ้งถามปลาหมึกว่า "ปลาหมึกท่านพูดว่า ฉันเมอมมงกุฎให้ท่านเพราะท่านสวยกว่าปู เช่นนั้นหรือ" ปลาหมึกจึงรีบปฏิเสธว่า ฉันไม่ได้พูด" บูกิจใช้กำยานแข็งแรงหนีบหนวดของปลาหมึก กุ้งใช้กริ๊บแหลมแทงที่ตัวปลาหมึก ทำให้ปลาหมึกร้องด้วยความเจ็บปวด กุ้งจึงบอกว่า "ท่านอยากพูดปด ทำให้สัตว์ทั้งหลายทะเลาะกัน ท่านควรจะได้รับสิ่งนี้มากกว่ามงกุฎ" ปลาหมึกขอเรื่องให้ปูและกุ้ง "ปล่อยฉันเถอะ ฉันสัญญาว่าจะไม่พูดปดอีกต่อไปแล้ว" ปูและกุ้ง

จึงปล่อยปลาหมึกและพูดว่า "ถ้าท่านไม่ทำตามสัญญา สัตว์ทั้งหลายในท้องทะเลจะไม่ยกโทษให้ท่านแน่นอน" ตั้งแต่นั้นมา ปลาหมึกจึงทำตัวเป็นเพื่อนที่ดีต่อสัตว์ทั้งหลาย ไม่พูดบดอีกต่อไป

นิทานเรื่อง "ปลาเทศบาล"

ปลาทองถูกเลี้ยงไว้ในตู้กระจกเล็ก ๆ ซึ่งถูกตกแต่งให้สวยงาม น้ำใสสะอาด วันหนึ่งปลาหางนกยูงได้มาอาศัยอยู่ร่วมกับปลาทองในตู้ ต่างชวนกันว่าว่ายน้ำเล่นอย่างสนุกสนาน นานวันเข้า น้ำที่เคยใสสะอาดกลับสกปรก น้ำเป็นสีดำ ปลาทองกับปลาหางนกยูงจึงปรึกษากันว่าน้ำในตู้เกิดจากสาเหตุอะไร ปลาทองเริ่มพูดขึ้นว่า

"ฉันสงสัยว่าทำไมน้ำที่เคยใสสะอาดกลับขุ่นดำ เช่นนี้"

ปลาหางนกยูงจึงตอบว่า "อาจเป็นเพราะเศษอาหารที่เรากินเหลือและอุจจาระที่เราถ่ายออกมา สะสมทุกวันจนทำให้น้ำเน่า เราต้องช่วยกันทำความสะอาดน้ำจะได้ใส"

ปลาทองหลักเฉยๆ ไม่อยากทำความสะอาด จึงพูดว่า

"ทำไมเมื่อฉันอยู่คนเดียว น้ำนี้จึงใสสะอาดน่าอยู่ แต่เมื่อเธอเข้ามาอยู่ น้ำกลับขุ่น"

เธอพูดอย่างนี้ไม่ถูกนะ ถึงอย่างไร เราอยู่ร่วมกันจะว่าฉันทำผิดอยู่ได้อย่างไร ถ้าเธอจะให้ฉันทำความสะอาดผู้เดียว ฉันไม่ทำหรอก"

ตั้งแต่นั้นมา ปลาทองและปลาหางนกยูงจึงขัดใจกัน ต่างฝ่ายต่างอยู่และไม่ช่วยกันทำความสะอาดน้ำในบริเวณบ้านของตนเลย จนกระทั่งมีสมาชิกมาอยู่ร่วมใหม่อีก 1 ตัว แต่รูปร่างหน้าตาน่าเกลียด ใจแคบ ๆ เรียกกันว่า "ปลาเทศบาล"

เมื่อปลาทองและปลาหางนกยูงเห็นน้ำบริเวณบ้านปลาเทศบาลขุ่นขึ้น ใสสะอาดกว่าบ้านของตน จึงคิดอุบายที่จะทำให้บ้านปลาเทศบาลขุ่นดำ จึงเอาเศษอาหารและอุจจาระของตนมาทิ้ง แต่ปลาเทศบาลได้ทำความสะอาด โดยการกินเศษอาหาร ตะไคร้และอุจจาระนั้นจนหมด ทำให้น้ำสะอาดเหมือนเดิม แต่บริเวณบ้านของปลาทองและปลาหางนกยูงยังมีแต่กลิ่นเหม็นเน่า จนไม่อาจอาศัยอยู่ได้ จึงพากันว่ายน้ำไปขอปลาเทศบาลอยู่ด้วย

"ปลาเทศบาลแสนสวยขออยู่ด้วยได้ไหม" ปลาทองแสร้งกล่าวชมปลาเทศบาล เพราะกลัวว่าปลาเทศบาลจะไม่ให้อยู่

"เธอไม่ต้องมาพูดชมฉันหรอก ฉันรู้ว่าเธอไม่ต้องการให้ฉันอยู่ร่วมด้วยไม่ใช่หรือ"

ปลาเทศบาลหุคอย่างรู้ทัน

"เปล่า ฉันไม่เคยคิดอย่างนั้น เธอเป็นเพื่อนบ้านที่ดี ทำให้น้ำใสสะอาด ปลาหางนกยูงต่างหากที่เป็นคนวางแผนนี้" เมื่อปลายกยูงได้ยื่นปลาทองโยนความผิดมาให้ตน จึงเกิดปากเสียง ต่างไม่ยอมรับผิดในการกระทำของตน

ปลาเทศบาลจึงพูดว่า "เธอทั้งสองไม่ต้องเถียงกันหรอก ฉันจะให้เธอทั้งสองอยู่ด้วย แต่ต้องช่วยกันทำความสะอาดน้ำ พวกเราจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ปลาทองและปลาหางนกยูงตอบตกลงและขอโทษปลาเทศบาลที่พวกตนเคยกลั่นแกล้ง แต่ปลาเทศบาลไม่โกรธและยอมให้ตนอยู่ด้วย ตั้งแต่นั้นมา ปลาทั้ง 3 จึงช่วยกันทำความสะอาดน้ำจนใสสะอาดน่าอยู่เหมือนเดิม

เพลง

เพลงทะเลแสนงาม

(ศรีนิวล รัตนสุวรรณ)

น้ำทะเลแสนงาม	น้ำเขียวครามสดชื่น	แลเห็นเรือใบ
เล่นอยู่ในทะเล		
หาดทรายงามเห็นปู	คูซึกูหมู่ปลา	กุ้งหอยนานา
อยู่ในท้องทะเล		

เพลงปูม้า

(สุกรี ภารเลิศ)

1 2 3 4 5	จับปูม้ามาได้ 1 ตัว
6 7 8 9 10	ปูมันหนีบฉันต้องสั่นหัว
กลัวฉันกลัวฉันกลัว	ปูหนีบฉันที่หัวแม่มือ
ลา ลัน ลา ลัน ลา	ลา ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ

เพลงปลา

ฉันคือปลาอาศัยอยู่ในน้ำ	ฉันมีครีบและหางต่างแขนขา
ทั้งมีเกล็ดไว้ป้องกันกายา	แหวกว่ายไปมาสำรวจหา

หน่วย นกน้อย

แนวคิด

1. นกเป็นสัตว์ปีก อาศัยอยู่ในรังตามต้นไม้และสถานที่ต่าง ๆ
2. นกบางชนิดสวยงามน่ารัก บางชนิดนำเชื้อโรคสู่คน

จุดมุ่งหมาย

1. รู้จักชื่อ ประโยชน์ และที่อยู่ของนก
2. รู้จักป้องกันตนเองจากโรคที่เกิดจากนก

เนื้อหา

1. ชื่อและรูปร่างลักษณะของนก เช่น นกยูง นกกระจอก นกกระจิบ นกเอี้ยง
นกพิราบ รู้ค่าและความหมายจำนวน 8
2. ลักษณะของนก
นับเรียงลำดับ 1 - 30
3. ที่อยู่อาศัยของนก เรียกว่า รัง - ทำรังบนต้นไม้ เหนือพื้นดิน โพรงไม้ - นกหัวขวาน
4. อาหารของนก - ปู ปลา เช่น นกกระยาง นกนางนวล
- กินเนื้อ เช่น เหยี่ยว
- แมลง หนอน ผัก ผลไม้ เมล็ดพืช เช่น นกเอี้ยง นกเขา
นกกระจอก
5. ความหมายเพิ่ม - ลต
6. ประโยชน์และโทษของนก ขึ้นกเป็นปุ๋ย และจับสัตว์ที่เป็นศัตรูของพืชมากินเป็น
อาหาร บางชนิดมีพิษนำเชื้อโรค - นกกระจอก นกพิราบ

ชื่อ

- นิทานเรื่อง "กาเจ้าเล่ห์"
 นิทานเรื่อง "ตุ้ยสำนักผิด"
 นิทานเรื่อง "นกกระเจิบหารัง"

นิทานเรื่อง "กาเจ้าเล่ห์"

กาบินออกหาอาหารในตอนเช้า ได้กลิ่นอาหารลอยมาตามลม กาจึงบินตามกลิ่นอาหารไปจนถึงบ้านตาบยาย เห็นยายกำลังทำอาหารเตรียมไว้ขายในตลาด มีข้าวหลายอย่าง เจ้ากาอยากลอกชิมรสอาหารนั้น จึงคิดหาทางที่จะเข้าไปอยู่ในบ้านตาบยาย การเห็นตากับยายไปริมเมืงลัดข้าวโพดให้นกพิราบกิน ตากับนกพิราบตัวนี้มาก กาจึงขอเป็นมิตรด้วย และพูดกับนกพิราบว่า "เจ้านกแสนสวย เราขอเป็นเพื่อนอยู่ด้วยจะได้ไหม" นกพิราบจึงถามว่า "ท่านจะอยู่กับเราได้หรือ เพราะเรากินเมล็ดพืช แต่ท่านกินเนื้อสัตว์" กาจึงตอบว่า "ไม่เป็นไรหรอก เราจะได้ไม่แย่งอาหารกันกิน" นกพิราบจึงตกลงให้กาอยู่ด้วย โดยแบ่งรังให้กานอน ตอนเช้านกพิราบชวนกาออกไปหาอาหารด้วยกัน แต่การบอกว่า "เราปวดท้อง ไปไม่ไหวหรอก ท่านไปคนเดียวเถอะ" นกพิราบจึงบินไป กาคิดใจที่หลอกนกพิราบได้ เพราะตนหวังที่จะขโมยอาหารของยายที่วางไว้ในครัว แต่นกพิราบเกิดความสงสัย กاپวดท้องจริงหรือไม่ จึงบินกลับมาบ้าน เห็นกากำลังกินเนื้อในหม้อของยาย นกพิราบจึงต่อว่า กาทักท้วงว่าปวดท้อง แล้วแอบมากินเนื้อของยาย นกพิราบให้กาสัญญาว่าจะไม่ทำเช่นนั้นอีกแล้ว ทั้งสองก็บินออกไป

วันรุ่งขึ้น นกพิราบออกไปหากินแต่เช้าอีก กาคิดไว้ว่าอย่างไรเสียต้องกินเนื้อของยายให้ได้ จึงบินเข้าไปในครัว แต่เพ่อกปิกของกาไปชนขวดล้ม ตากับยายจึงเข้ามาดูในครัว เห็นกากำลังกินเนื้อ จึงช่วยกันจับกา การจับนกพิราบไม่ได้ระวัง บินไปชนกาน้ำร้อนบนเตา ล้มลงมาถูกปากของกา กาได้รับความเจ็บปวด ไม่สามารถบินหนีต่อไป จึงถูกตากับยายจับไปขังไว้ในกรง เมื่อนกพิราบกลับมาเห็นกา เกิดความสงสารและกล่าวว่า "เราขอสัญญาจากท่าน แล้วว่าจะไม่ขโมยอาหารของยายอีก เพราะท่านไม่รักษาสัญญา จึงเป็นเช่นนี้" กาน้ำตาลไหลด้วยความเจ็บปวดและสำนึกผิด นกพิราบอยากจะช่วยกา แต่ไม่สามารถช่วยได้ เพราะกาทำตัวของตัวเอง เมื่อกาสามารถบินได้แล้ว ตากับยายให้กาไปอยู่ที่อื่น ไม่ให้เข้ามาอยู่กับนกพิราบอีก

นิทานเรื่อง "ตุ้ยสำนักผัด"

พ่อของเป้าเลี้ยงนกแก้วไว้ตัวหนึ่ง มันสามารถพูดจาตอบโต้ได้เหมือนคน เพราะพ่อของเป้าจะสอนให้มันแก้วพูดทุกเช้า

วันหนึ่งตุ้ยมาหาเป้า และตะโกนเรียน "เป้า เป้า เป้าอยู่หรือเปล่า"

"ไม่อยู่จ๊ะ" เสียงตอบจากหน้าบ้าน ตุ้ยพยายามมองหาคน แต่ไม่เห็นใคร

"เป้า เป้า ตุ้ยมาหา" ตุ้ยลองตะโกนเรียกอีกครั้ง

"เป้าไม่อยู่ เป้าไปบ้านลุงกับพ่อ" เสียงดังมาจากหน้าบ้านอีก ตุ้ยจึงรวบรวมความกล้ามองหาที่มาของเสียง จึงเห็นเจ้านกแก้วอยู่ในกรง ตุ้ยเดินเข้าไปใกล้ ๆ กรง และพูดว่า

"เจ้านกแก้ว เจ้าพูดได้หรือ" ตุ้ยถามด้วยความสงสัย

"ฉันพูดได้ ฉันพูดได้" นกแก้วตอบ

"เก่งจังเลย ร้องเพลงได้ไหม" ตุ้ยพูดต่อ

เจ้าแก้วเริ่มส่งเสียงร้องเพลงเจื้อยแจ้ว เสียงเหมือนเด็กเพิ่งหัดร้องเพลง ตุ้ยชอบเจ้าแก้วตัวนี้มาก จึงคิดอยากจะได้เจ้าแก้วไปเลี้ยงที่บ้าน ตุ้ยมองซ้ายมองขวาไม่เห็นใคร จึงยกกรงเจ้าแก้วกลับไ้บ้าน แก้วร้องเสียงลั่นว่า "เธอจะพาฉันไปไหน เธอจะพาฉันไปไหน"

"ฉันจะพาเธอไปอยู่บ้านฉัน เคียวก็ถึงบ้านฉันแล้ว"

"ฉันไม่ไป ฉันไม่ไป" แก้วร้องเพลงและบินไปมาภายในกรง คิดถึงเจ้านายของมันว่าถ้ากลับมามีบ้านแล้วไม่เห็นจะทำอย่างไร

เจ้าแก้วพูดอ่อนน้อมให้ตุ้ยพามันกลับบ้าน แต่ตุ้ยก็ไม่ยอมพามันกลับไป ทำให้เจ้าแก้วเสียใจมาก คิดถึงเป้าและพ่อที่เคยคุยกันทุกวัน หาข้าวหาน้ำให้มันกิน ตอนนั้นมันมาอยู่กับคนแปลกหน้า แก้วจึงตั้งใจว่า ถ้าตุ้ยพูดกับมัน มันก็จะไม่พูดด้วย ให้ข้าวมันกินมันก็จะไม่กิน ดังนั้นเมื่อตุ้ยชวนแก้วพูดแก้วก็ไม่พูด ข้าวก็ไม่กิน ทำให้ตุ้ยไม่สบายใจแก้วหงอยเหงา ซึมเศร้า ตุ้ยจึงไปหาเป้าที่บ้านอีกครั้ง

ตุ้ยเห็นเป้านั่งหน้าเศร้าอยู่หน้าบ้าน จึงถามว่า

"เป้า เธอเป็นอะไร หน้าตาไม่สบายเลย"

"ฉันคิดถึงเจ้าแก้ว ไม่รู้ใครจะร้ายมาขโมยแก้วที่ฉันและพ่อรักมากไป"

"เป้ารู้หรือเปล่าว่ใครขโมยไป" ค่อยลงถามเป้าดู

"ฉันไม่รู้ แต่ใครที่ขโมยเจ้าแก้วไป ก็จะต้องทุกข์ทรมานเหมือนกัน เขาจะไม่มีความสุขเลย" เป้าพูดด้วยความโมโห พอดีพ่อของเป้าเดินเข้ามาหา ค่อยจึงถามพ่อว่า

"ถ้าคนที่ขโมยไป เขาเอาเจ้าแก้วมาคืน พ่อจะอย่างไร"

"ขอให้เขาเจ้าแก้วมาคืน ฉันจะไม่เอาผิดหรอก"

"คุณลุงไม่โกรธหรือเอาโทษกับเขาหรือครับ"

"ถ้าคนที่ทำผิดแล้วยอมรับผิด ฉันก็จะยกโทษให้ ดีกว่าคนที่ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด พวกนี้ควรจะถูกลงโทษ"

ค่อยจึงเงิบไปสักระยะ จึงพูดกับเป้าว่า "เป้าถ้าเราบอกเป้าว่า เราเป็นคนขโมยเจ้าแก้วไป เธอจะโกรธฉันไหม"

"ถ้าเธอเอาไปแล้วเอามาคืนฉัน เรื่องอะไรฉันจะโกรธ ฉันเสียใจเสียอีกที่เธอยอมเอามาคืน"

ค่อยรู้สึกซาบซึ้งในน้ำใจของเป้าและพ่อมาก จึงยอมรับสารภาพว่าตนเองเป็นคนขโมยแก้วไป ทั้งเป้าและพ่อต่างดีใจที่ได้เจ้าแก้วคืนมา ส่วนเจ้าแก้วยอมพูดคุยกับทุกคนเหมือนเดิม ทำให้ค่อยรู้สึกเสียใจในการกระทำของตนเองมากที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน และตัวเองก็ไม่มีความสุขเหมือนกัน ค่อยจึงสัญญากับเป้าและพ่อว่า ฉันจะไม่ขโมยของของใครอีกแล้ว

เพลง

เพลงนกเขา

นกเขabinข้ามเขา

ไม่รู้ชื่กูเราเฝ้าแต่แลมอง

จิกที กระโดดที จิกที กระโดดที

เจอเหยื่อดี ๆ ทำหัวสั่นหัวคลอน

นิทานเรื่อง นกกระजิบหารัง

ฝูงนกกระจิบต่างบินร่อนวนเวียนไปมาบริเวณรังของมันอย่างมีความสุข หลังจากออกไปหาอาหารกลับมา ฝูงนกกระจิบจะชวนกันร้องเพลงอย่างสนุกสนาน แล้วจึงแยกย้ายกลับไปนอนพักในรังที่มันสร้างขึ้น

อยู่มาวันหนึ่ง นกกระจิบกำลังบินหารังอยู่ เพราะมันขี้เกียจสร้างรังเอง มันบินผ่านมาเห็นนกกระจิบกำลังนอนหลับอยู่ในรังอย่างมีความสุข จึงคิดอยากจะแกล้งให้นกกระจิบเหล่านั้นบินออกจากรังไป เพื่อมันจะได้มาอยู่ในรังของนกกระจิบแทน มันจึงร้องตะโกนขึ้นว่า

"พวกเราหนีเร็ว หนีเร็ว ข้างโหลงใหญ่กำลังมุ่งหน้ามาทางนี้"

หัวหน้าฝูงนกกระจิบจึงตะโกนถามนกกระจิบว่า "ข้างโหลงใหญ่กำลังมาทางนี้จริงหรือ"

"จริงซิ ถ้าเธอไม่รีบหนี อาจถูกข้างเหยียบได้นะ" นกกระจิบทำตัวเป็นผู้หวังดี

"ถ้าเป็นเช่นนั้นจริง เราจะพาพรรคพวกเราหนีไปก่อน ขอบใจท่านมากนะที่มาส่งข่าว" พูดยกหัวหน้าฝูงนกกระจิบก็ส่งสัญญาณให้พวกของตนบินตามไปหาที่ปลอดภัย เพื่อสร้างรังใหม่ ฝูงนกกระจิบต่างรู้สึกเสียใจที่ต้องจากรังที่เคยให้ความอบอุ่นแก่มันไป

ส่วนนกกระจิบที่ใจที่สามารถหลอกนกกระจิบได้สำเร็จ มันจึงเรียกเพื่อน ๆ มาเลือกรังของนกกระจิบอยู่ตามชอบใจ

วันหนึ่ง ขณะที่ฝูงนกกระจิบกำลังนอนหลับอยู่นั้น ได้ยินเสียงกาบินตะโกนบอกข่าวว่า "มีข้างโหลงใหญ่กำลังตรงมาทางนี้ รีบหนีเร็ว" ฝูงนกกระจิบต่างแตกตื่นบินหนีเอาตัวรอด แต่นกกระจิบฝูงนี้เคยหลอกผู้อื่นด้วยอุบายเช่นนี้มาแล้ว จึงคิดว่าคงใช้อุบายเหมือนตน นกกระจิบยังคงนอนหลับอยู่ในรังอย่างไม่วิตกกังวลอันตรายที่จะมาถึง

ทันใดนั้นเอง มันรู้สึกว่ามันที่มันทำรังอยู่ เริ่มสั่นสะเทือน และรังตกลงมายังพื้นดิน นกกระจิบคิดว่าตัวเองคงเอาชีวิตรอดแน่ และแล้วมันรู้สึกว่ารังของมันกำลังลอยสูงขึ้นสูงขึ้น ลอยขึ้นไปในท้องฟ้าด้วยแรงของฝูงนกกระจิบที่ช่วยกันยกรังของนกกระจิบ ทำให้ นกกระจิบพ้นจากถูกข้างเหยียบตาย

นกกะจิบรู้สึกละอายในการกระทำของตนที่ทำให้ฝูงนกกะจอกต้องละทิ้งรังอันเป็นที่รักของมันไป เพราะความเห็นแก่ตัว อยากได้รังของผู้อื่นโดยไม่นึกถึงว่าผู้อื่นจะได้รับ ความเดือดร้อน นกกะจิบถามหัวหน้าฝูงนกกะจอกว่า "ท่านช่วยชีวิตเราทำไม ทั้ง ๆ ที่เรา เคยหลอกท่าน ทำให้ท่านเดือดร้อน"

"เราถือว่าสิ่งนั้นเป็นบทเรียนของเราที่ไม่ควรเชื่อคำพูดของผู้อื่น โดยไม่ไตร่ตรอง เสียก่อน และชีวิตทุกชีวิตย่อมมีค่า ไม่ควรเบียดเบียนกัน"

เมื่อนกกะจิบได้บินเช่นนั้น ถึงกับร้องไห้ในความเมตตาใจของนกกะจอก และสารภาพ ผิดถึงการกระทำที่ไม่ดีของตน และสัญญาว่าจะไม่พูดปดและหลอกลวงให้ผู้อื่นได้รับความ เดือดร้อนอีก ตั้งแต่นั้นมา นกกะจิบก็ทำตนดีตามที่ให้สัญญาไว้

หน่วย องค์ชาติไทย

แนวคิด

องค์ชาติไทยเป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย องค์ไตรรงค์ มี 3 สี คือ สีแดง ขาว น้ำเงิน เราคนไทยต้องพูดภาษาไทย เขียนตัวหนังสือไทย มีวัฒนธรรมไทย

จุดมุ่งหมาย

- รู้จักสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ลักษณะของธงชาติไทย
- รู้จักการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเมื่อได้ยินเพลงชาติไทย
- รู้จักใช้ เกียรติธงชาติไทย

เนื้อหา

1. เอกลักษณ์ของชาติไทย - ชาติไทยประกอบด้วยแผ่นดินไทย มีคนไทย
พูดภาษาไทย เขียนตัวหนังสือไทย มีธงชาติไทยและมีชาติไทยเป็นเอกลักษณ์
2. ธงชาติไทย เรียกว่า ธงไตรรงค์ มีสามสี
3. การปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการเชิญธงชาติไทยขึ้นในตอนเช้า และเชิญ
ธงชาติลงจากเสาในตอนเย็น ชาวไทยทุกคนยืนตรงแสดงความเคารพ และ
ร่วมร้องเพลงชาติ
4. การประดับธงชาติไทยตามอาคารบ้านเรือนและสถานที่ราชการในวันสำคัญ
เช่น วันเฉลิมฯ วันปิยมหาราช ฯลฯ
5. การเก็บรักษาธงชาติ ควรเก็บไว้ในที่สูง ไม่นำมาเล่นหรือทำลาย

สื่อ

นิทานเรื่อง "จุกหลงทาง"

นิทานเรื่อง "อ้อยไม่สบาย"

นิทานเรื่อง "หนูน้อยเค็กลี"

นิทานเรื่อง "จุกหลงทาง"

วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โรงเรียนหยุด 1 วัน
จุกอยากไปดูไฟและธงชาติไทยที่ประดับตามสถานที่ต่าง ๆ แต่กลัวพ่อแม่ไม่อนุญาต เมื่อจุกเห็นพ่อ
นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ จึงเดินเข้าไปนั่งใกล้ ๆ และบอกพ่อว่า

"พ่อครับ วันนี้โรงเรียนหยุด ผมขอไปเล่นที่บ้านโก่งะครับ"

พ่อเห็นว่าบ้านโก่งอยู่ใกล้ ๆ จึงพูดว่า "จุกทำการบ้านเสร็จหรือยัง"

"เสร็จแล้วครับ" จุกตอบ

"ถ้าอย่างนั้นก็ไปได้ แล้วรีบกลับมารับประทานอาหารนะลูก" พ่อพูด

"ครับพ่อ" จุกตอบรับด้วยความดีใจ จึงรีบวิ่งออกไปที่บ้านของโก่ง และชวนกัน
ออกไปเดินดูขบวนถวายพระพร มีธงชาติปลิวไสว บางบ้านหรือสถานที่ทำงานประดับไฟไว้สวยงาม
บ้างมีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จุกกับโก่งเดินดูไปเรื่อย ๆ จนไม่รู้ว่า
เดินมาถึงที่ไหน จุกจึงคิดจะกลับบ้าน แต่จุกไม่รู้ว่าตอนนี้ตัวเองอยู่ที่ไหน จึงบอกโก่งว่า

"โก่งฉันอยากกลับบ้าน"

โก่งตอบว่า "ฉันก็อยากกลับบ้าน แต่ฉันจำทางกลับบ้านไม่ได้ ฉันกลับไม่ถูก"

โก่งพูดด้วยความกลัวไม่น้อยไปกว่าจุก ซึ่งมีความวิตกเหมือนกันว่า ถ้าพ่อของจุกรู้ว่าจุกออก
มาเดินดูขบวนถวายพระพรจนหลงทาง คงจะต้องถูกพ่อลงโทษแน่ ทั้งจุกและโก่งจับมือกันแน่น
หันหน้าหันหลังไม่รู้ว่าจะไปทางไหนดี เพราะผู้ที่เดินไปมามากมายเหลือเกิน จึงยืน
ร้องไห้ ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร

ตำรวจเห็นเด็กทั้งสองยืนร้องไห้ จึงเดินเข้ามาถามว่า

"หนูทั้งสองมากับใคร ทำไมมายืนร้องไห้"

จุกจึงตอบว่า "เรามาด้วยกัน เราหลงทาง กลับบ้านไม่ถูกครับ"

ตำรวจจึงพาเด็กทั้งสองไปส่งที่บ้าน พ่อและแม่ของจุกตกใจเมื่อเห็นจุกมากับตำรวจ
พ่อจุกถามว่า "เกิดอะไรขึ้นครับคุณตำรวจ"

"ผมพาจุกมาส่งครับ ผมพบจุกที่บริเวณหน้าเขาดิน ยืนร้องไห้อยู่กับเพื่อน บอกว่า

กลับบ้านไม่ถูก ผมจึงพามาส่งครับ" คำรวจพูด

"ผมขอขอบคุณตำรวจมากครับ" พ่อพูดจบ ตำรวจจึงขอลากลับ

พ่อและแม่ถามจุกว่า ไปอยู่แถวนั้นได้อย่างไร จุกกล่าวว่าพ่อจะดู จึงไม่ยอมพูดอะไร ทั้งสิ้น พ่อจึงพูดว่า "จุก ลูกเป็นลูกผู้ชาย ถ้าทำผิดต้องยอมรับผิด และผู้ที่ยอมรับผิดย่อมได้รับการอภัย"

จุกจึงยอมเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้พ่อฟัง แม่จึงพูดว่า

"ถ้าลูกอยากจะไปคูฝ หรือขโมยของพระพรที่เขাপระดပ်ไว้ ลูกควรจะบอกแม่ตรง ๆ พ่อกับแม่จะได้พาลูกไป นีตินะที่พบตำรวจ มิฉะนั้นพ่อกับแม่เป็นห่วงแน่เลย"

จุกขอโทษพ่อและแม่ในการที่ตนพูดปด และจะไม่ทำให้พ่อแม่เป็นห่วงอีกต่อไป

เพลง

เพลงไตรรงค์

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ไตรรงค์ของไทย

ปลิวไสวสวยงามสง่า

สีแดงคือชาติ

สีขาวศาสนา

สีน้ำเงินหมายว่า

พระมหากษัตริย์ไทย (ข้า)

คำขวัญของ

คำขวัญของนักเรียนคนไทย

ฉันเป็นคนไทย

พูดภาษาไทย

เขียนตัวหนังสือไทย

เคารพธงชาติไทย

และร้องเพลงชาติไทยได้

นิทานเรื่อง "อ้อยไม่สบาย"

อ้อยมักไปโรงเรียนสายเสมอ เพราะอ้อยไม่ยอมกินเข้าแถวเคารพธงชาติ
 ห้อยไปถึงโรงเรียนเมื่อเคารพธงชาติเสร็จแล้วทุกวัน คุณครูของอ้อยจึงขอร้องให้คุณแม่ของ
 อ้อยช่วยดูแลให้อ้อยมาโรงเรียนแต่เช้า

วันนี้สายแล้ว อ้อยยังไม่ตื่น คุณแม่ของอ้อยจึงเข้าไปปลุกอ้อย

"อ้อย อ้อย ตื่นเถอะลูก เที่ยงไปโรงเรียนสาย" แม่เรียกอ้อย

"อ้อยไม่สบายค่ะแม่ อ้อยบอกแม่"

"ไม่จริงมั้ง ไหนให้แม่ดูซิ" แม่รู้ว่าอ้อยมักจะบอกว่าไม่สบายเสมอ เมื่ออ้อยไม่
 ยอมไปโรงเรียน แม่จึงถามอ้อยว่า "ลูกไม่ยอมไปโรงเรียนใช่ไหม"

อ้อยจึงแปลกใจที่หลอกแม่ไม่สำเร็จ จึงยอมรับกับแม่ว่า "ใช่ค่ะแม่"

"ทำไมจะ ไหนบอกแม่ซิ" แม่พูดอย่างปลอบโยน

"อ้อยไม่ชอบกินเข้าแถวเคารพธงชาติ กินเมื่อขาก็จะตายไป" อ้อยพูดตามความจริง
 กับแม่

แม่จึงถามอ้อยว่า "อ้อยเป็นคนไทยหรือเปล่า"

"อ้อยเป็นคนไทย พูดภาษาไทย และเขียนหนังสือไทยด้วยค่ะ" อ้อยพูดเสียงยืดยาว

"ดีใจลูก แต่ลูกไม่เคารพธงชาติไทย ก็ไม่ใช่คนไทยซิค่ะ เพราะธงชาติไทยเป็น
 สิ่ง que แสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าเราเป็นคนไทย อยู่ในประเทศไทย" แม่พยายามชี้แจงให้อ้อยเข้าใจ

"มีนาเล่าคุณครูจึงให้นักเรียนทุกคนเคารพธงชาติทุกเช้า" อ้อยเริ่มเข้าใจ

"อย่างนั้นอ้อยก็ต้องเคารพธงชาติไทย และร้องเพลงชาติไทยด้วยใช่ไหมค่ะ แม่"

อ้อยถาม

"ใช่จะลูก แม่ดีใจที่อ้อยเข้าใจ

อ้อยจึงรีบลุกขึ้นอาบน้ำ แต่งตัว เพราะกลัวว่าจะไปโรงเรียนไม่ทันเข้าแถวเคารพ
 ธงชาติ เมื่ออ้อยไปถึงโรงเรียน เป็นเวลาที่เสียงกระดิ่งดังขึ้น เป็นสัญญาณให้เด็ก ๆ ทุกคน
 เข้าแถวเคารพธงชาติ อ้อยจึงรีบวิ่งเอากะเป๋ไปเก็บและเข้าแถว เพื่อนของอ้อยเป็นตัวแทน

เชิดธงชาติ เมื่อชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา ธงชาติไทยสีแดง ขาว น้ำเงิน ปลิวไสวสวยงาม
ทำให้อ้อยร้องเพลงชาติเสียงดัง และมีความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย อ้อยสัญญากับ
ตัวเองว่า ต่อไปนี้อ้อยจะต้องมาโรงเรียนแต่เช้า เพื่อจะได้เข้าแถวเคารพธงชาติทุกวัน
ทั้งแม่ของอ้อยและคุณครูต่างดีใจที่อ้อยปฏิบัติตนเหมาะสมกับเป็นคนไทย

นิทานเรื่อง "หนูน้อยเด็กดี"

มีเด็กชาย 2 คน เป็นพี่น้องกัน คนหนึ่งชื่อน้อย อีกคนหนึ่งชื่อนิด หนูน้อยเป็นคนดี น่ารัก เชื้อฟ้าผู้ใหญ่ แม่เฒ่า แม่รังแกเพื่อน แต่หนูนิดเป็นเด็กเฒ่า ไม่เชื้อฟ้าผู้ใหญ่ และ ยังชอบรังแกเพื่อน

วันหนึ่งขณะที่หนูน้อยกำลังเล่นอยู่หน้าบ้าน หนูน้อยได้ยินเสียงเพลง "ชาติไทย" แล้วมาจากวิทยุใกล้บ้าน หนูน้อยจำได้ว่า ครูเคยสอนว่า ถ้าได้ยินเสียงเพลงชาติแล้ว เด็กดี ควรยืนตรงเคารพธงชาติ หนูน้อยจึงยืนตรงเคารพธงชาติ หนูนิดเห็นเข้าจึงหัวเราะเยาะ หนูน้อย และพูดว่า "ไม่ได้เข้าแถวจะต้องยืนตรงทำไม" แล้วยังผลักหนูน้อยให้เขวลาจนหกหล่น หัวเข้ากระแทกพื้นเลือดออก

พอติแม่ออกมาจากบ้านเห็นหัวเข้าของหนูน้อยเลือดออก จึงถามว่า "หกหล่นหรือลูก" "ค่ะ" หนูน้อยตอบ

"ให้แม่ดูซิ ทำอย่างไรถึงหกหล่น" แม่ถามหนูน้อย

"หนูยืนตรงเคารพธงชาติอยู่ดี ๆ หนูนิดมาผลักหนูจนหกหล่น หนูน้อยตอบ

แม่จึงถามหนูนิดว่า "กำลังหนูน้อยหรือเปล่า"

หนูนิดรีบแย้งว่า "ผมจะวิ่งเข้าบ้านเพื่อจะได้ไม่ต้องยืนเคารพธงชาติ หนูน้อยอยาก ยืนเกะกะเอง"

แม่พูดว่า "แม่เคยสอนแล้วใช่ไหมว่า ถ้าได้ยินเสียงเพลงชาติต้องยืนตรงเป็นการ แสดงความเคารพ เพราะเราเป็นคนไทย"

"แม่ทำโทษหนูนิดได้ไหม ที่ปฏิบัติตนไม่ดี แล้วยังไปแกล้งพี่อีก" แม่ถาม

"ได้ครับ" หนูนิดตอบหน้าเสื่อ ๆ

แม่จึงพูดว่า "ครั้งนี้แม่ยกโทษให้ แต่ลูกต้องไปขอโทษพี่เสียก่อน" หนูนิดปฏิบัติตาม ที่แม่บอก เดินเข้าไปหาหนูน้อย และพูดว่า "ผมขอโทษ" น้อยยิ้มให้หนูนิดเป็นการแสดงว่า หนูน้อยยกโทษให้ หนูนิดดีใจจึงพาน้อยไปทாயานบ้าน ตั้งแต่นั้นมา ครั้งใดที่หนูนิดได้ยินเสียง เพลงชาติ ไม่ว่าที่โรงเรียน ในบ้าน หรือสถานที่ที่หนูนิดผ่านไป หนูนิดจะหยุดยืนเคารพธงชาติ ทุกครั้ง จนเฒ่า ๆ ต่างชมเชยว่า หนูนิดเป็นเด็กน่ารัก ภูหน้าที่ สมเป็นเด็กไทย

หน่วย อาหารที่มีประโยชน์

แนวคิด

1. อาหาร คือ สิ่งที่เรารับประทานเข้าไปแล้วทำให้ร่างกายเจริญเติบโตและแข็งแรง
2. การมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารย่อมมีผลดีต่อสุขภาพ

จุดมุ่งหมาย

- รู้จักความสำคัญของอาหารที่มีต่อร่างกาย
- รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และสะอาด
- รู้จักมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร
- มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร

เนื้อหา

1. อาหารที่มีประโยชน์ ได้แก่ เนื้อ ไข่ ผักต่าง ๆ
2. สุขนิสัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร - การใช้ช้อนส้อม ช้อนกลาง
ไม่พูดคุยกิน เคี้ยวอาหารหรือเคี้ยวเสียงดัง
3. การเลือกซื้ออาหารที่สะอาดและมีประโยชน์
4. การรับประทานอาหารให้ตรงเวลา
6. ความหมาย มี - ไม่มี

สื่อ

นิทานเรื่อง "ลูกหมัจกมทน"

นิทานเรื่อง "หมาจิ้งจอกจอมตลกะละ"

นิทานเรื่อง "กระต่ายปวดท้อง"

นิทานเรื่อง "ลูกหมิจอมชน"

วันหนึ่งแม่หมิสั่งให้ลูกหมิเอาตะกร้าแม่ไปให้คุณยายซึ่งไม่ค่อยสบายที่บ้าน แม่หมิจึงบอกลูกหมิว่า

"ลูกหมิเอามาให้คุณยายดื่มละ คุณยายจะได้แข็งแรงหายป่วยเร็ว ๆ"

ลูกหมิสงสัยจึงถามแม่ว่า "แม่ครับ คุณยายดื่มอะไรครับ แม่สำหรับเด็ก ๆ ดื่มน้ำช้หรือ"

"นมดื่มได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ถ้าเด็กดื่มจะทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรง ถ้าผู้ใหญ่ดื่มจะช่วยให้สุขภาพแข็งแรง"

"ผมเข้าใจแล้วครับ ผมจะไปเดี๋ยวนี้" ลูกหมิพูดพร้อมกับหยิบตะกร้าแม่ไว้ในมือ แม่หมิรู้สึกดีใจของลูกหมิที่ขอบเทียวชุกชน จึงส่งลูกหมิว่า

"ลูกหมิต้องเอาตะกร้าแม่ไปให้ถึงมือคุณยายละ มีนมอยู่ทั้งหมด 6 กล่อง เสร็จแล้วรีบกลับบ้านละ เดี๋ยวมีคนค้าจะกลับบ้านลำบาก"

"ครับแม่ ผมสัญญาว่าจะเอามาให้คุณยายครบ 6 กล่อง แล้วผมจะรีบกลับบ้านครับ" พูดจบลูกหมิเดินออกจากบ้านมุ่งหน้าไปบ้านคุณยาย ซึ่งอยู่ห่างออกไปอีก

ระหว่างทาง ลูกหมิรู้สึกหิวและอยากดื่มนมในตะกร้า ลูกหมิคิดว่า "ถ้าเราหยิบนมมาดื่มกล่องหนึ่ง คุณยายคงไม่รู้หรอก" จึงหยิบนมในตะกร้ามาดื่มแล้วเดินต่อไป ลูกหมิเห็นเพื่อน ๆ กำลังกินน้ำผึ้งกันอย่างอร่อย ลูกหมิอยากกินบ้าน จึงขอเพื่อนกิน แต่เพื่อนไม่ให้ ลูกหมิจึงบอกว่า "ถ้าพวกเธอแบ่งน้ำผึ้งให้ฉัน ฉันจะให้พวกเธอ"

เพื่อนของลูกหมิเมื่อได้ยินเช่นนั้น จึงตอบตกลง พร้อมกับแบ่งน้ำผึ้งให้ลูกหมิกิน

เมื่อลูกหมิได้น้ำผึ้งแล้วจึงบอกกับเพื่อน ๆ ว่า "ฉันต้องรีบเอามาให้คุณยายก่อน"

"แล้วนมของพวกเราละ" เพื่อนลูกหมิตะโกนถาม แต่ลูกหมิทำเป็นไม่สนใจ เดินทางต่อไป เพื่อนลูกหมิจึงวิ่งตามลูกหมิไปจนถึงบ้านคุณยาย

ลูกหมิและเพื่อน ๆ ยืนเถียงกันอยู่หน้าบ้านคุณยาย เมื่อคุณยายได้ยินเสียงลูกหมิและเพื่อน ๆ จึงออกมาถามว่า "มีเรื่องอะไรกันจ๊ะ" เพื่อนลูกหมิจึงเล่าเรื่องราวทั้งหมด

ให้คุณยายฟัง

คุณยายจึงพูดกับลูกหมิวว่า "ทำไมลูกหมิวไม่เอามาให้เพื่อนตามสัญญาล่ะจ๊ะ ในเมื่อลูกหมิวได้นำผ้ามาแล้ว"

ลูกหมิวตอบว่า "ลูกหมิวกลัวแม่มด ไม่กล้าไปเยี่ยมคุณยายตามที่คุณแม่สั่ง"

ยายจึงถามว่า "แม่ฝากมาให้คุณยายกี่กล่องจ๊ะ"

ลูกหมิวทำท่าไม่อยากจะตอบ แล้วตัดสินใจตอบว่า "มี 6 กล่อง แต่ลูกหมิวกินไปหนึ่งกล่อง เหลือ 5 กล่องครับ"

ยายได้ยินเช่นนั้นจึงพูดกับลูกหมิวว่า "ลูกหมิวเมื่อพูดสัญญากับเพื่อนไว้อย่างไรก็ควรจะทำตามที่พูด มิฉะนั้นจะไม่มีการเชื่อคำพูดของลูกหมิวอีกต่อไป"

ยายจึงบอกลูกหมิวเอามาให้เพื่อนตามสัญญา และให้ลูกหมิวสัญญากับยายว่า จะรักษาคำพูด ไม่เอาของของผู้อื่นอีก ลูกหมิวให้สัญญากับคุณยาย และขอโทษคุณยายที่ไม่ทำตามที่คุณยายตามที่คุณแม่สั่ง

ยายจึงบอกว่า "ไม่เป็นไรหรอกหลาน นมของยายยังมีเหลืออยู่ ครั้งต่อไปจะทำอะไรควรคิดให้ถี่เสียบ่อย มิเช่นนั้นจะกลายเป็นคนพูดแล้วไม่ทำตามที่ทำ และยังผิดสัญญากับแม่อีก"

"ครับคุณยาย ผมเสียใจ ผมสัญญาว่าจะไม่ทำเช่นนี้อีกแล้วครับ"

นิทานเรื่อง "หมาจิ้งจอกจอมตะกละ" ✓

วันนี้เป็นวันเกิดของยิราฟ ดังนั้นสัตว์ทั้งหลายในป่าต่างพากันไปอวยพรวันเกิด และกินเลี้ยงที่บ้านยิราฟ ขณะที่สัตว์ทั้งหลายพากันเดินไปบ้านยิราฟนั้น หมาจิ้งจอกเกิดความสงสัย จึงถามลิงว่า "พวกเขากำลังจะไปไหนกัน"

ลิงจึงตอบว่า "เธอไม่รู้หรือ วันที่บ้านยิราฟมีงานเลี้ยงวันเกิด เธอจะไปกับพวกเราไหมละ"

หมาจิ้งจอกได้ยินเช่นนั้นก็เริ่มน้ำลายไหล นึกถึงอาหารมากมายในงานจึงรีบเดินตามสัตว์เหล่านั้นไปจนถึงบ้านยิราฟ สัตว์ทั้งหลายต่างทักทายพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน เพราะยังไม่ได้ถึงเวลาอาหาร แต่หมาจิ้งจอกสนใจอาหารมากกว่าการพูดคุย จึงแอบเดินเข้าไปในครัว เห็นอาหารที่จัดเตรียมไว้หลายอย่าง

"ไอ้ไอ้ ไก่มากินจัง หมูตัวใหญ่จังว่ะ " หมาจิ้งจอกอุทานเมื่อเห็นอาหาร แล้วหยิบหมู เป็ด ไก่ ปลา มากินได้โต๊ะอาหารอย่างเอร็ดอร่อย โดยไม่มีใครเห็น สักครู่ หมาจิ้งจอกมีความรู้สึกว่ามีของแถมมาติดอยู่ในคอ พยายามกลืนเท่าไรก็ไม่ลง ทำให้หมาจิ้งจอก ร้องด้วยความเจ็บปวดทรมาน หมาจิ้งจอกเดินออกมาหาเพื่อน ๆ ที่อยู่ข้างนอก เพื่อให้ช่วยเอาก้างปลาออก

ยิราฟจึงถามว่า "เธอเป็นอะไรจ๊ะ ถึงได้ร้องด้วยความเจ็บปวดเช่นนี้"

หมาจิ้งจอกจึงตอบว่า "ฉันจับกระดูกากินก่อนที่จะมาที่นี่ กระดูกกระดูกคงจะติดอยู่ในคอ" หมาจิ้งจอกไม่ยอมรับว่าตนได้กินอาหารในงาน

สัตว์ทั้งหลายต่างช่วยกันเอากะดูกในคอหมาจิ้งจอกออก แต่ไม่สำเร็จ จึงต้องขอร้องให้หมอนกกระยางมาดึงกระดูกออกให้ เมื่อคาบออกมาได้แล้ว ต่างก็ดูกระดูกที่ติดคอ หมาจิ้งจอกจึงรู้ว่ากระดูกที่ติดคานั้นไม่ใช่กระดูกกระดูก แต่เป็นกระดูกไก่ จึงทำให้สัตว์ทั้งหลายรู้ว่าหมาจิ้งจอกขโมยอาหารของยิราฟกิน และยังพูดบด ดังนั้นเมื่อบ้านใดจัดเลี้ยง จะไม่มีใครเชิญหมาจิ้งจอกไปงานอีกเลย

นิทานเรื่อง "กระต่ายปวดท้อง"

ทุกวันเมื่อถึงเวลาอาหาร กระต่ายมักจะโกหกครูว่าปวดท้อง กินข้าวไม่ได้ เพราะกระต่ายไม่ชอบกินผัก บางครั้งถ้าครูเผลอ กระต่ายมักจะเขี่ยผักทิ้ง เมื่อครูเห็นข้าวในจานของกระต่ายหมด จึงกล่าวชมเชยกระต่ายว่า

"กระต่ายเก่งจัง กินผักหมดเลย" กระต่ายยิ้ม และนึกในใจว่า ครูคงไม่รู้ว่า ตนเอาข้าวและผักทิ้งได้ไ้ะ

หลังโรงเรียนเลิก กระต่ายเริ่มรู้สึกหิว เพราะตอนกลางวันกินข้าวน้อย กระต่ายจึงเอาเงินค่าขนมที่แม่ให้ซื้อท็อฟฟี่ น้ำอัดลม หรือขนมที่มีของเล่นแถม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือโทษ ตลอดจนความสะอาดของอาหารที่กิน ทั้ง ๆ ที่แม่ของกระต่ายสั่งไว้เสมอว่า "กระต่าย ถ้าอยากกินขนมละก็ เอาเงินไปซื้อขนมที่มีประโยชน์ เช่น ขนมปัง นม และอาหารที่ไม่มีแมลงวันตอมและลูก" แต่กระต่ายไม่เคยนึกถึงคำเตือนของแม่เลย

วันหนึ่ง ขณะที่กระต่ายนั่งเล่นอยู่กับเพื่อน ก็รู้สึกปวดท้องมาก ครูจึงพาไปหาหมอที่ห้องพยาบาล หมอตรวจอาการของกระต่ายแล้ว จึงบอกครูว่า กระต่ายคงจะกินอาหารที่ไม่สะอาด มีเชื้อโรค จึงทำให้ปวดท้อง และแนะนำให้กระต่ายเลือกกินอาหารที่สะอาด ไม่มีแมลงวันตอม และอาหารที่มีประโยชน์ เช่น เนื้อ นม ไข่ ผักต่าง ๆ ร่างกายจะได้แข็งแรง ครูจึงบอกให้แม่ของกระต่ายทราบ

แม่จึงถามกระต่ายว่า "ไหนกระต่ายบอกแม่ว่า กินแต่อาหารที่มีประโยชน์ แล้วทำไมถึงเป็นเช่นนี้"

กระต่ายจึงยอมรับกับแม่ว่า "กระต่ายไม่ยากกินข้าว เพราะกระต่ายไม่ชอบผัก กระต่ายหิว เลยซื้อท็อฟฟี่บ้าง ขนมที่วางขายริมถนนบ้าง ขนมกล่องที่มีของแถมบ้าง"

"แม่เข้าใจลูกนะ จึงได้ซื้อหาอาหารกินเอง ถ้าเป็นเช่นนี้ แม่จะต้องบังคับให้กระต่ายกินแต่อาหารที่มีประโยชน์ อาการปวดท้องจะได้ดีขึ้น" แม่พูดด้วยความเป็นห่วง

กระต่ายได้กินอาหารที่มีประโยชน์ตามที่แม่สั่ง อาการปวดท้องของกระต่ายก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ

กระต่ายจึงพูดกับแม่ว่า "ถ้ากระต่ายกินอาหารที่มีประโยชน์พวกนี้เสียแต่แรก กระต่ายคงไม่ต้องปวดท้องอย่างนี้"

แม่จึงพูดว่า "เมื่อลูกรู้อย่างนี้ ลูกต้องกินผักมาก ๆ นะลูก ร่างกายจะได้แข็งแรง"

"กระต่ายจะบอกเพื่อนให้กินผักมาก ๆ และกินอาหารที่สะอาด ไม่กินท็อฟฟี่อีก"

"ดีใจลูก ลูกจะได้เป็นเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรงที่สุด"

หน่วย วันสารทไทย

แนวคิด

วันสารท เป็นประเพณีการทำบุญที่ชาวไทยปฏิบัติกันมาแต่โบราณ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ต้นข้าว และเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

จุดมุ่งหมาย

- รู้ความเป็นมาของวันสารทไทย
- รู้จักการปฏิบัติกิจกรรมกันในวันสารทไทย
- รู้จักแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและบรรพบุรุษ
- มีความสามัคคีและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

เนื้อหา

1. วันสารทไทยตรงกับวันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 วันสารทไทยเป็นวันประเพณีการทำบุญที่ชาวไทยปฏิบัติกันมาแต่โบราณ
2. อาหารที่นำไปทำบุญวันสารท - กระจยาสารท เป็นขนมที่ทำจากข้าวเม่า ข้าวตอก ถั่ว งา น้ำอ้อย น้ำผึ้ง ฯลฯ โดยนำมากววแห้งแล้วตัดเป็นชิ้น
3. ข้าวกระจยาสารททำจาก ข้าวเม่า ข้าวตอก ถั่ว งา น้ำตาล มะพร้าว
ความหมาย มาก - น้อย
4. สิ่งที่ควรทำในวันสารทไทย นำข้าวกระจยาสารทไปถวายพระ มีดอกไม้อูปเทียน เป็นเครื่องสักการบูชา
5. ข้าว เป็นอาหารที่สำคัญของประชาชนชาวไทย เมื่อต้นข้าวออกรวงเป็นน้ำนม ชาวนาจึงทำบุญเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ต้นข้าวด้วย ข้าวมีหลายชนิด เช่น ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า

สื่อ

- นิทานเรื่อง "น้ำหวานไปวัด"
- นิทานเรื่อง "สัญญาของหนูน้อย"
- นิทานเรื่อง "ตุ๊กตาทำขนม"

นิทานเรื่อง "น้ำหวานไปวัด"

วันสารทไทย เป็นวันที่ประชาชนชาวไทยต่างเตรียมข้าวปลาอาหาร ดอกไม้ ธูปเทียน ไปทำบุญที่วัด คุณยายของน้ำหวานก็เตรียมจัดอาหารใส่ตระกร้า มีขนมที่มีลักษณะเหนียว ๆ แข็ง ๆ น้ำหวานเห็นแล้วเกิดความสงสัยว่าคืออะไร จึงถามคุณยายว่า "คุณยายขา นี่เขาเรียกขนมอะไรคะ"

"อ้อ เขาเรียกขนมกระยาสาธ เป็นขนมที่ทำมาจาก ข้าวเม่า ข้าวตอก ถั่ว งา น้ำตาล มะพร้าว น้ำผึ้ง"

"แหงนากินจังเลยจะยาย น้ำหวานมือยาลองชิมรสชาติของขนมกระยาสาธที่คุณยายบอกว่า "ต้องทำบุญเลี้ยงพระก่อน เหลือจึงเอามารับประทานได้"

ถึงอย่างไรน้ำหวานก็ยังอยากชิมขนมกระยาสาธให้ได้ เมื่อคุณยายเข้าไปเอาของในครัว น้ำหวานจึงแอบหยิบขนมกระยาสาธมาชิมดู เห็นว่าอร่อย หยิบกินจนหมดเกลี้ยงน้อยกว่าเดิม ส่วนยายเมื่อจัดของเสร็จแล้วได้ตรวจความเรียบร้อย จึงเห็นว่าขนมกระยาสาธเหลือน้อย จึงถามน้ำหวานว่า แอบมาหยิบขนมในหม้อไปกินหรือเปล่า น้ำหวานปฏิเสธว่าไม่เคยหยิบไป

หลังจากทำบุญเลี้ยงพระเสร็จแล้ว พระได้เทศน์เรื่องการทำดีไม่พูดปด เพราะคนที่พูดปด เมื่อตายแล้วต้องกินน้ำในกะทะทองแดง ได้รับความเจ็บปวดทรมาน ทำให้น้ำหวานกลัวเพราะน้ำหวานเพิ่งจะโกหกคุณยายว่าไม่ได้กินขนมกระยาสาธ ดังนั้นเมื่อกลับบ้าน น้ำหวานได้ยอมรับสารภาพกับคุณยายว่า "น้ำหวานแอบกินขนมกระยาสาธ เพราะอยากรู้ว่ามีรสชาติอย่างไร"

ยายได้ยื่นแขนนั้นก็กล่าวว่า "ยายบอกแล้วว่า เลี้ยงพระเสร็จแล้วจึงจะกิน การเป็นเด็กพูดปด ไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ผิดอย่างพระเทศน์"

"คราวนี้หนูจะไม่พูดปดอีกแล้ว หนูกลัวต้องกินน้ำกะทะทองแดง" น้ำหวานพูด

"เอาหละจะ ยายยกโทษให้ แต่ครั้งต่อไปต้องเป็นเด็กดี ไม่พูดปดอีกต่อไป ถ้าอยากกินขนมกระยาสาธอีก ไปช่วยยายทำดีกว่า"

ตั้งแต่นั้นมา น้ำหวานเป็นเด็กดี เชื่อฟังพ่อแม่และไม่พูดปดอีก

นิทานเรื่อง "สัญญาของหนูน้อย"

ลุงเขยเป็นชาวนา ปลุกข้าวอยู่บ้านกับหลานชายชื่อโข่ง โข่งไปช่วยลุงเขยทำนาทุกวัน ถึงแม้ว่าโข่งยังเด็ก แต่เขามีความพยายามแข็งขันช่วยลุงเขยทำงานได้เหมือนผู้ใหญ่แท้ นอกจากนี้เขายังเป็นคนมีน้ำใจ โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่น

ศัตรูที่ร้ายกาจในการทำนาของลุงเขยคือหนู ฝูงหนูมักจะซ่อนตัวอยู่ในรูตามท้องนา เมื่อข้าวออกรวงเป็นน้ำนม หนูจะออกมากัดกินต้นข้าวได้รับความเสียหาย ถึงแม้ลุงเขยจะทำหุ่นไล่กาก็ตาม หนูเหล่านี้ไม่เคยกลัวอะไร จนเป็นเหตุให้หนูน้อยตัวหนึ่งเพิ่งออกมาหากินยังไม่รู้ว่าที่ใดปลอดภัยจากการถูกคนจับ หนูน้อยวิ่งกัดกินต้นข้าวอ่อน ๆ อย่างเอร็ดอร่อย โดยไม่ไ้ระวังตัว หนูน้อยได้เหยียบกับดักที่ชาวนาวางไว้ ได้รับความเจ็บปวดมาก คั้นเท้าไว้ก็ไม่หลุด หนูน้อยคิดถึงแม่มาก จึงร้องให้เรียกหาแม่

"แม่จ๋า แม่อยู่ไหนมาช่วยลูกด้วย" เสียงหนูน้อยร้องอย่างน่าสงสาร

โข่งได้ยินเสียงหนูน้อยร้องอย่างน่าเวทนา โข่งมองหาตามต้นข้าว พบหนูน้อยติดกับดักอยู่ โข่งพูดกับหนูน้อยว่า "โอเจ้าหนูน้อย น่าสงสารจริง คงจะคิดถึงแม่กระมัง"

"พวกเธอชอบมากัดกินต้นข้าวที่พวกเราปลูกจนได้รับความเสียหาย จึงต้องวางกับดักกันไม่ให้พวกเธอเข้ามากินข้าว"

"ได้โปรดปล่อยฉันไปเถอะ ฉันสัญญาว่า ฉันจะไม่ให้พวกของฉันมากินข้าวในนาของเธอหนูน้อยสัญญา

"ถ้าเป็นอย่างที่เธอให้สัญญาจริง ฉันก็จะปล่อยเธอไป ถ้าเธอไม่ทำตามสัญญา ฉันจะไม่ช่วยเหลือพวกเธออีกต่อไป

โข่งช่วยดึงกับดักออก หนูน้อยหลุดออกมาได้และขอบคุณโข่งพร้อมกับย้ำสัญญาที่ให้ไว้ เมื่อหนูน้อยกลับไปถึงบ้าน ได้เล่าเรื่องราวทั้งหมดให้แม่ฟัง แม่จึงพูดว่า

"ถ้าลูกให้สัญญากับเขาไว้ ลูกต้องรักษาสัญญานั้นให้ได้นะลูก"

"ครับแม่ ถ้าเราไม่กินข้าวในนาของเขา พวกเราคงลำบาก" หนูน้อยวิตก

"ไม่เป็นไรหรอกลูก เราไปหาที่ทำกินใหม่ดีกว่าเสียค่ามันสัญญา" แม่พูด

ตั้งแต่นั้นมา หนูน้อยและพวกหนูทั้งหลายไม่เข้าใจกีดกันทำลายข้าวในนาของลุงเขย
และข้างอีกเลย

นิทาน เรื่อง "ตุ๊กตาทำขนม"

คุณแม่ของตุ๊กตาซื้อของมาจากตลาดมากมาย ตุ๊กตาจึงถามแม่ว่า "คุณแม่ซื้อของมา เยอะแยะ จะทำอะไรหือคะ"

แม่จะทำขนมกระยาสารทจะ ลูกจะช่วยแม่ทำขนมไหม" แม่ถาม

ตุ๊กตาช่วยแม่ทำกับข้าว จึงรับปากกับคุณแม่ว่าจะช่วย ตุ๊กตาคุณแม่ทำขนมกระยาสารท นำน้ำตาลไปเคี่ยวให้เหนียว และใส่ถั่ว ข้าวเม่า ข้าวตอก และงา ลงลงในน้ำตาลซึ่งเหนียว แล้วกวนให้เข้ากัน พอจับกันดีก็ยกขึ้น เป็นขนมกระยาสารทที่นำรับประทาน ทำให้ตุ๊กตาอยากทดลองทำเองบ้าง

วันหนึ่งคุณแม่จะออกไปข้างนอก ได้สั่งตุ๊กตาไว้ว่า อย่าเข้ามาเล่นในครัว เวลาที่แม่ไม่อยู่ เพราะเตี๋ยหีบข้าวของมาเล่นเสียหาย และจะเกิดอันตรายได้

"คะแม่ ตุ๊กตาจะออกไปเล่นกับน้องหน้าบ้าน" ตุ๊กตาตอบ

เมื่อแม่ออกไปแล้ว ตุ๊กตานิ้งเล่นกับน้องจนไม่รู้ว่าจะเล่นอะไร จึงชวนน้องเล่นขายขนมในครัว ให้น้องเป็น 손님ซื้อ ตุ๊กตาเป็นแม่ค้าขายขนม ตุ๊กตาเลียนแบบแม่ทำขนม เอาน้ำตาล ถั่ว ข้าวเม่า ข้าวตอก และงาที่เหลื้อมากกวนเล่นจนหกเลอะเทอะเต็มครัวไปหมด เมื่อเล่นเบื่อแล้วจึงชวนน้องไปเล่นอย่างอื่นต่อไป

คุณแม่ของตุ๊กตาคลับมาเห็นห้องครัวสกปรกเลอะเทอะ จึงถามตุ๊กตาว่า "แม่สั่งลูกไม่ให้ลูกเข้ามาเล่นในครัวใช่ไหม ทำไมเข้ามาเล่นจนข้าวของหกเลอะเทอะอย่างนี้" แม่พูดด้วยความโกรธที่ตุ๊กตาไม่ทำตามที่ถูก

"เปล่าคะ ตุ๊กตาไม่ได้ทำ น้องเอาของลงมาเล่นต่างหาก" ตุ๊กตาโยนความผิดไปให้น้อง

"หนูไม่รู้เรื่องนะแม่ ที่ตุ๊กตาเขาชวนหนูเล่น" น้องปฏิเสธเช่นเดียวกัน

"แม่รู้ว่าใครทำ แม่ต้องการให้คนที่ทำผิดยอมรับผิดเอง แม่ไม่ชอบคนพูดปด ไม่ยอมรับผิด แล้วโยนความผิดไปให้ผู้อื่น เพราะเป็นการแสดงให้เห็นว่าลูกไม่มีความซื่อสัตย์" แม่พูดเพื่อให้ตุ๊กตายอมรับ

ตุ๊กตาคิดอยู่สักครู่ จึงยอมรับกับแม่ว่า "หนูขอโทษค่ะ หนูทำเองค่ะ"

"ดีแล้วที่ทำผิดแล้วยอมรับผิด แต่ลูกผิดสัญญากับแม่ใช่ไหมว่าจะไม่เข้ามาเล่น
ในห้องครัว" แม่พูด

"ใช่ค่ะ" ตุ๊กตาพูดเสียงค่อย

"แม่จะทำโทษลูก ไม่ให้ลูกเข้ามาช่วยแม่ทำกับข้าวในครัว 1 อาทิตย์ แม่ยื่นคำขาด

ตุ๊กตารู้สึกเสียใจมาก เพราะตุ๊กตาชอบช่วยคุณแม่ทำกับข้าวทุกวัน หลังกลับจาก
โรงเรียน ตุ๊กตาก็ตั้งใจว่าจะเชื่อฟังคุณแม่และไม่ผิดสัญญาอีกต่อไป

แผนการจัดประสบการณ์

- การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
- การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

แผนการจัดประสบการณ์

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

หน่วย ชุมชนของเรา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....(วันที่ 1)

นิทานเรื่อง "งานวัด"

จุดประสงค์

1. เพื่อให้รู้จักสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนของตน
2. ทราบถึงพฤติกรรมของตัวละครว่าแสดงความซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์
3. ทราบถึงโทษของการเอาของของผู้อื่นมาเป็นของตน

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ขั้นนำ</u> - ครูนำภาพวัด โรงเรียน โรงพยาบาล มาให้เด็กดู และสนทนาเกี่ยวกับภาพ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูนำหุ่นเจ้าแกละมาแนะนำตัว และ ทำความคุ้นเคยกับเด็ก 2. ครูเล่านิทานเรื่อง "งานวัด" ให้ เด็กฟัง โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่าจนจบ	<u>ขั้นนำ</u> - ครูนำภาพวัด โรงเรียน โรงพยาบาล มาให้เด็กดูและสนทนาเกี่ยวกับภาพ 1. ครูบอกให้เด็กทราบว่าหลังจากฟังนิทาน แล้ว เด็ก ๆ จะได้แสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครในเรื่องนี้ 2. ครูเล่านิทานปากเปล่าเรื่อง "งานวัด" ให้เด็กฟังจนจบ

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่าใครจะเลือกใช้หุ่นตัวใด ดังนี้ แกละ 1 ตัว ดำ 1 ตัว พ่อ 1 ตัว แม่ 1 ตัว และลุงผู้ใหญ่ 1 ตัว 4. ครูแนะนำให้เด็กจับหุ่นมือแต่ละตัวให้ถูกต้อง 5. ครูกำหนดมุมให้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตน และแสดงหุ่นมือตามบทบาทของตัวหุ่นนั้น ๆ ตามที่ครูเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงหุ่นมือตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครูและผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่ม ดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> วัดในหมู่บ้านของแกละมีงานทำบุญ เพื่อนำเงินไปสร้างโรงเรียนให้เด็กในหมู่บ้าน ได้มีโอกาสเรียนหนังสือ แกละเป็นเด็กซุกซน ชอบหนีพ่อแม่ไปเที่ยวกับดำเสมอ เช้าวันหนึ่งแม่เรียก "แกละ แกละ"... (แกละ ดำ แม่ หูดและแสดงหุ่นมือของตน)	3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่า ใครจะแสดงและสวมบทบาทของตัวละครใด ดังนี้ เป็นแกละ 1 คน ดำ 1 คน พ่อ 1 คน แม่ 1 คน และลุงผู้ใหญ่ 1 คน 4. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในการแสดงไว้ให้ตามมุม - เบ็ดตกปลา ปลา 5. ครูกำหนดมุมไว้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตน และสมมติสถานการณ์ตามนิทานที่ครูเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครูและผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่ม ดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> วัดในหมู่บ้านของแกละมีงานทำบุญ เพื่อนำเงินไปสร้างโรงเรียนให้เด็กในหมู่บ้านได้มีโอกาสเรียนหนังสือ แกละเป็นเด็กซุกซน ชอบหนีพ่อแม่ไปเที่ยวเล่นกับดำเสมอ เช้าวันหนึ่งแม่เรียก "แกละ แกละ"... (แกละ ดำ แม่ หูด และแสดงบทบาทของตนเอง)

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ตอนที่ 2</u> ขณะที่เด็กทั้งสองพากันไปจับปลาในบ่อของลุงผู้ใหญ่อ่างเพลิดเพลินก็ได้ยินเสียง (ลุงผู้ใหญ่ แกละ ดำ พุด และแสดงหุ่นมือของตน)	<u>ตอนที่ 2</u> ขณะที่เด็กทั้งสองพากันไปจับปลาในบ่อลุงผู้ใหญ่อ่างเพลิดเพลินก็ได้ยินเสียง... (ลุงผู้ใหญ่ แกละ ดำ พุดและแสดงบทบาทของตน)
<u>ตอนที่ 3</u> แกละเดินกลับบ้านด้วยความวิตกว่า พ่อแม่ รู้เรื่องคงจะต้องถูกตีแน่ ๆ พอแกละเดินเข้าบ้านเห็นพ่อแม่นั่งอยู่หน้าบ้าน แกละทำเป็นหลับ ๆ ล่อ ๆ ไม่กล้าเข้าบ้าน แม่จึงเรียกแกละเข้าไปหา..... (แกละ พ่อ แม่ แสดงหุ่นมือของตน)	<u>ตอนที่ 3</u> แกละเดินกลับบ้านด้วยความวิตกว่า พ่อแม่ รู้เรื่องคงจะต้องถูกตีแน่ ๆ พอแกละเดินเข้าบ้านเห็นพ่อแม่นั่งอยู่หน้าบ้าน แกละทำเป็นหลับ ๆ ล่อ ๆ ไม่กล้าเข้าบ้าน แม่จึงเรียกแกละเข้าไปหา..... (แกละ พ่อ แม่ พุดและแสดงบทบาทของตน)
<u>กันสรุป</u> ครูให้เด็กช่วยกันสรุปโดยการตอบคำถามดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง 2. แกละมีนิสัยอย่างไร 3. ทำไมแกละจึงไม่ช่วยแม่เก็บส้มโอ 4. เมื่อลุงผู้ใหญ่ว่าได้ว่า แกละและดำขโมยปลาในบ่อ ลุงผู้ใหญ่ว่าอย่างไร 5. แกละให้สัญญากับพ่อว่าอย่างไร	<u>กันสรุป</u> ครูให้เด็กช่วยกันสรุป โดยการตอบคำถามดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง 2. แกละมีนิสัยอย่างไร 3. ทำไมแกละจึงไม่ช่วยแม่เก็บส้มโอ 4. เมื่อลุงผู้ใหญ่ว่าได้ว่า แกละและดำขโมยปลาในบ่อ ลุงผู้ใหญ่ว่าอย่างไร 5. แกละให้สัญญากับพ่อว่าอย่างไร

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
6. นักเรียนคิดว่าแกละกระทำตัวดีหรือไม่ เพราะเหตุใด <u>สื่อ</u> 1. ภาพวัด โรงเรียน โรงพยาบาล 2. หุ่นมือที่สมมติขึ้นเป็น - แกละ คำ พ่อ แม่ ลุงผู้ใหญ่ <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม	6. นักเรียนคิดว่าแกละกระทำตัวดีหรือไม่ เพราะเหตุใด <u>สื่อ</u> 1. ภาพวัด โรงเรียน โรงพยาบาล 2. ดินเบ็ด และปลาจำลอง <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดประสบการณ์

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

หน่วย ชุมชนของเรา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....(วันที่ 2)

นิทานเรื่อง "เอกผดส์ญา"

จุดประสงค์

1. เพื่อให้รู้จักอาชีพต่าง ๆ ของบุคคลในชุมชน
2. ทราบถึงพฤติกรรมของตัวละครว่าแสดงความซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์
3. ทราบถึงโทษของการไม่รักษาคำมั่นสัญญา

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ขั้นนำ</u> - ครูนำภาพบุคคลที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ มาให้เด็กดู เช่น ครู ทหาร ตำรวจ หมอ พยาบาล ฯลฯ พร้อมกับสนทนาถึงความสำคัญของอาชีพนั้น ๆ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูนำหุ่นเอก มาแนะนำตัว และทำความคุ้นเคยกับเด็ก 2. ครูเล่านิทานเรื่อง "เอกผดส์ญา" ให้	<u>ขั้นนำ</u> - ครูนำภาพบุคคลสำคัญที่ประกอบอาชีพต่าง ๆ มาให้เด็กดู เช่น ครู ทหาร ตำรวจ หมอ พยาบาล ฯลฯ พร้อมกับสนทนาถึงความสำคัญของอาชีพนั้น ๆ <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูบอกให้เด็กทราบว่าหลังจากฟังนิทานแล้ว เด็ก ๆ จะได้แสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครในเรื่องนี้ 2. ครูเล่านิทานปากเปล่า เรื่อง "เอก

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
เด็กฟัง โดยใช้หุ่นมือประกอบเล่าจบ 3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 7 และ 8 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่าใครจะเลือกใช้หุ่นตัวใด ดังนี้ เป็นเอก 1 ตัว เต้ 1 ตัว เพื่อนของเอก 1 ตัว พ่อ 1 ตัว แม่ 1 ตัว ตำรวจ 1 ตัว พยาบาล หรือ หมอ 1 ตัว 4. ครูแนะนำให้เด็กจับหุ่นมือแต่ละตัวให้ถูกต้อง 5. ครูกำหนดมุมให้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตนและแสดงหุ่นมือตามบทบาทของตัวหุ่นนั้น ๆ ตามที่พูดเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงหุ่นมือตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครูและผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่ม ดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> เอกกลับมาจากโรงเรียนทุกครั้ง เอกต้องสวัสดีพ่อ แม่ ทุกครั้ง "....." (เอก พ่อ แม่ พูดและแสดงหุ่นมือของตน	นิคสัญญา" ให้เด็กฟัง 3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 7 และ 8 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่า ใครจะแสดงและสวมบทบาทของตัวละครใด ดังนี้ เป็นเอก 1 คน เต้ 1 คน เพื่อนของเอก 1 คน พ่อ 1 คน แม่ 1 คน ตำรวจ 1 คน พยาบาล หรือหมอ 1 คน 4. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในการแสดงไว้ให้ตามมุม - ลูกบอล 5. ครูกำหนดมุมไว้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตน และสมมติสถานการณ์ตามนิทานที่ครูเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครูและผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่ม ดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> เอกกลับจากโรงเรียนทุกครั้ง เอกต้องสวัสดีพ่อ แม่ ทุกครั้ง "....." (เอก พ่อ แม่ พูดและแสดงบทบาทของตน)

การเล่านิทานโดยใช้ท่อนมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ตอนที่ 2</u> เมื่อเอกทานข้าวเสร็จแล้วจึงรีบไปบ้านเต้ เอก เต้ และเพื่อน ๆ วิ่งเล่นในบ้านจนเบื่อ เต้จึงชวนเพื่อนออกมาเตะบอลที่ถนนหน้าบ้าน เพราะมีที่กว้าง เอกบอกเพื่อนว่า "....." (เอก เต้ เพื่อน นุดและแสดงท่อนมือของตน)	<u>ตอนที่ 2</u> เมื่อเอกทานข้าวเสร็จแล้วจึงรีบไปบ้านเต้ เอก เต้ และเพื่อน ๆ วิ่งเล่นในบ้านจนเบื่อ เต้จึงชวนเพื่อนออกมาเตะบอลที่ถนนหน้าบ้าน เพราะมีที่กว้าง เอกบอกเพื่อนว่า "....." (เอก เต้ เพื่อน นุดและแสดงบทบาทของตน)
<u>ตอนที่ 3</u> วันหนึ่งเอกเล่นบอลโดยไม่ระวังตัว ลูกบอลกระเด็นลงไปในถนน เอกจึงรีบวิ่ง ไปเก็บลูกบอลโดยไม่ดูว่ามีรถมาหรือไม่ ทันใดนั้นเองรถสีแดงวิ่งมาด้วยความเร็ว เบรคเสียงดังสนั่นชนร่างของเอกกระเด็น พอดีตำรวจเห็นเหตุการณ์จึงช่วยพาเอก ไปโรงพยาบาล..... (เอก เพื่อน เต้ ตำรวจ หมอ หรือพยาบาล พ่อ แม่ นุด และแสดงท่อนมือของตน) <u>กันสรุป</u> ครูให้เด็กช่วยกันสรุป โดยการตอบคำถาม ดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง	<u>ตอนที่ 3</u> วันหนึ่งเอกเล่นบอลโดยไม่ระวังตัว ลูกบอลกระเด็นลงไปในถนน เอกจึงรีบวิ่ง ไปเก็บลูกบอลโดยไม่ดูว่ามีรถมาหรือไม่ ทันใดนั้นเองรถสีแดงวิ่งมาด้วยความเร็ว เบรคเสียงดังสนั่นชนร่างของเอกกระเด็น พอดีตำรวจเห็นเหตุการณ์จึงช่วยพาเอก ไปโรงพยาบาล..... (เอก เพื่อน เต้ ตำรวจ หมอ หรือพยาบาล พ่อ แม่ นุด และแสดงบทบาทของตน) <u>กันสรุป</u> ครูให้เด็กช่วยกันสรุป โดยการตอบคำถาม ดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
2. พ่อให้เอกสัญญาว่าอย่างไร 3. เอกทำตามสัญญาหรือไม่ 4. เมื่อพ่อถามว่าเอกเล่นที่ไหน เอกตอบพ่อว่าอย่างไร 5. เกิดอะไรขึ้นกับเอกขณะเล่นบอลลูนที่ริมถนน 6. นักเขียนคิดว่า เอกเป็นคนอย่างไร <u>สื่อ</u> 1. หุ่นมือ - เอก เต้ เพื่อนของเอก พ่อ แม่ ตำรวจ หมอ 2. รถเด็กเล่น <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม	2. พ่อให้เอกสัญญาว่าอย่างไร 3. เอกทำตามสัญญาหรือไม่ 4. เมื่อพ่อถามว่าเอกเล่นที่ไหน เอกตอบพ่อว่าอย่างไร 5. เกิดอะไรขึ้นกับเอกขณะเล่นบอลลูนที่ริมถนน 6. นักเขียนคิดว่า เอกเป็นคนอย่างไร <u>สื่อ</u> ลูกบอล <u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม

แผนการจัดประสบการณ์

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

หน่วย ชุมชนของเรา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....(วันที่ 3)

นิทานเรื่อง "ป่าสนสุข"

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กทราบถึงการปฏิบัติตนของการอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างถูกต้อง
2. ทราบถึงพฤติกรรมของตัวละครว่าแสดงความซื่อสัตย์หรือไม่ซื่อสัตย์
3. ทราบถึงผลของความโลภ และการรักษาคำมั่นสัญญา

การดำเนินกิจกรรม

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูร้องเพลง "ชุมชนของเรา" แล้วให้เด็กร้องตามพร้อมทำท่าทางประกอบ 2. ครูสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชุมชน การช่วยกันรักษาความสะอาด และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูนำหุ่นมือ มาแนะนำตัว และทำความคุ้นเคยกับเด็ก	<u>ขั้นนำ</u> 1. ครูร้องเพลง "ชุมชนของเรา" แล้วให้เด็กร้องตามพร้อมทำท่าทางประกอบ 2. ครูสนทนาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในชุมชน การช่วยกันรักษาความสะอาด และการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน <u>ขั้นกิจกรรม</u> 1. ครูบอกให้เด็กทราบว่า หลังจากฟังนิทานแล้ว เด็ก ๆ จะได้แสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครในเรื่องนี้

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
2. ครูเล่านิทานเรื่อง "ป่าแสนสุข" ให้เด็กฟัง โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่าจนจบ 3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 7 และ 8 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่าใครจะเลือกใช้หุ่นตัวใด ดังนี้ เป็นกระต่าย 2 ตัว หนู 2 ตัว ลิง 1 ตัว ช้าง 1 ตัว ฮีราฟ 1 ตัว 4. ครูแนะนำให้เด็กจับหุ่นมือแต่ละตัวให้ถูกต้อง 5. ครูกำหนดมุมให้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตนและแสดงหุ่นมือตามบทบาทของตัวหุ่นนั้น ๆ ตามที่ครูเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงหุ่นมือตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครู และผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่ม ดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> ในป่าชายทุ่งแห่งหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยผักผลไม้ ต้นไม้เขียวชะอุ่ม บรรดาสัตว์ทั้งหลายในป่านี้อยู่อย่างมีความสุข วันหนึ่งกระต่าย	2. ครูเล่านิทานปากเปล่า เรื่อง "ป่าแสนสุข" ให้เด็กฟังจนจบ 3. ครูแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 7 และ 8 คน และให้ตกลงกันในกลุ่มว่าใครจะแสดงและสวมบทบาทของตัวละครใด ดังนี้ เป็น กระต่าย 2 คน หนู 2 คน ลิง 1 คน ช้าง 1 คน ฮีราฟ 1 คน 4. ครูจัดเตรียมอุปกรณ์ในการแสดงไว้ให้ตามมุม - เครื่องสวมหัวรูปสัตว์ต่าง ๆ ผักผลไม้ 5. ครูกำหนดมุมไว้แต่ละกลุ่มอยู่ในมุมของตน และสมมติสถานการณ์ตามนิทานที่ครูเล่า 6. ครูกล่าวนำเหตุการณ์ในนิทานเป็นตอน ๆ เพื่อให้เด็กได้แสดงบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ตามที่เด็กคิดและเข้าใจ โดยครู และผู้ช่วยเป็นผู้ควบคุมการแสดงคนละกลุ่มดังนี้ <u>ตอนที่ 1</u> ในป่าชายทุ่งแห่งหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยผักผลไม้ ต้นไม้เขียวชะอุ่ม บรรดาสัตว์ทั้งหลายในป่านี้อยู่อย่างมีความสุข วันหนึ่งกระต่าย

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
เกิดความโลภ เพราะคิดว่าถ้าป่าทั้งป่านี้เป็น ของพวกตนคงจะสบาย ไม่ต้องไปหากินที่อื่น จึงวางแผนไม่ให้สัตว์ทั้งหลายเกรงกลัว ผลไม้ ในป่ากิน กระจ่างตัวหนึ่งวางอุบายว่า "....." (กระจ่าง ลิง ช้าง ยีราฟ หู และแสดง หุ่นมือของตน)	เกิดความโลภ เพราะคิดว่าถ้าป่าทั้งป่านี้เป็น ของพวกตนคงจะสบาย ไม่ต้องไปหากินที่อื่น จึงวางแผนไม่ให้สัตว์ทั้งหลายเกรงกลัว ผลไม้ ในป่ากิน กระจ่างตัวหนึ่งวางอุบายว่า "....." (กระจ่าง ลิง ช้าง ยีราฟ หู และแสดง แสดงบทบาทของตน)
<u>ตอนที่ 2</u> เหล่ากระจ่างทั้งหลายแอบเก็บผลไม้มากิน อย่างอึดหน้ำสำราญ โดยไม่คำนึงว่าสัตว์อื่น จะเดือดร้อนอย่างไร กระจ่างไม่เคยคิดที่ จะรักษาป่านี้ให้อุดมสมบูรณ์ ได้แต่เก็บผลไม้ กิน ทั้งเศษอาหารไว้ไม่เก็บทำความสะอาด นานวันเข้าเศษอาหารมากขึ้น ๆ พวกหนูจึง มาเก็บเศษอาหารกิน "....." (หนู กระจ่าง ลิง ช้าง ยีราฟ หู และ แสดงหุ่นมือของตน)	<u>ตอนที่ 2</u> เหล่ากระจ่างทั้งหลายแอบเก็บผลไม้มากิน อย่างอึดหน้ำสำราญ โดยไม่คำนึงว่าสัตว์อื่น จะเดือดร้อนอย่างไร กระจ่างไม่เคยคิดที่ จะรักษาป่านี้ให้อุดมสมบูรณ์ ได้แต่เก็บผลไม้ กิน ทั้งเศษอาหารไว้ไม่เก็บทำความสะอาด นานวันเข้าเศษอาหารมากขึ้น ๆ พวกหนูจึง มาเก็บเศษอาหารกิน "....." (หนู กระจ่าง ลิง ช้าง ยีราฟ หู และ แสดงบทบาทของตน)
<u>ตอนที่ 3</u> กระจ่างทั้งหลายต่างให้สัญญากับช้างว่า จะกลับไปดูแลป่าให้น่าอยู่ อุดมสมบูรณ์	<u>ตอนที่ 3</u> กระจ่างทั้งหลายต่างให้สัญญากับช้างว่า จะกลับไปดูแลป่าให้น่าอยู่ อุดมสมบูรณ์

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
เหมือนเดิม "....." (ข้าง กระต่าย นู๋ และแสดงหุ่นมือของตน) <u>ขั้นสรุป</u> ขอให้เด็กช่วยกันสรุป โดยการตอบคำถามดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง 2. ทำไมกระต่ายจึงหลอกสัตว์ทั้งหลาย ในป่าว่า ผัก ผลไม้มีพิษ 3. ถ้านักเรียนเป็น ข้าง เมื่อรู้ว่า ถูกกระต่ายหลอก นักเรียนจะทำอย่างไร 4. กระต่ายให้สัญญากับข้างว่าอย่างไร 5. กระต่ายทำตามสัญญาหรือไม่ 6. นักเรียนคิดว่ากระต่ายมีนิสัยอย่างไร <u>สื่อ</u> 1. เพลง "ชุมชนของเรา" 2. หุ่นมือ กระต่าย ลิง ข้าง ยีราฟ หู 3. ผัก ผลไม้จำลอง หรือของจริง	เหมือนเดิม "....." (ข้าง กระต่าย นู๋ และแสดงบทบาทของตน) <u>ขั้นสรุป</u> ขอให้เด็กช่วยกันสรุป โดยการตอบคำถามดังนี้ 1. ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง 2. ทำไมกระต่ายจึงหลอกสัตว์ทั้งหลาย ในป่าว่า ผัก ผลไม้มีพิษ 3. ถ้านักเรียนเป็น ข้าง เมื่อรู้ว่า ถูกกระต่ายหลอก นักเรียนจะทำอย่างไร 4. กระต่ายให้สัญญากับข้างว่าอย่างไร 5. กระต่ายทำตามสัญญาหรือไม่ 6. นักเรียนคิดว่ากระต่ายมีนิสัยอย่างไร <u>สื่อ</u> 1. เพลง "ชุมชนของเรา" 2. เครื่องสวมหัวรูปสัตว์ กระต่าย ลิง ข้าง ยีราฟ หู 3. ผัก ผลไม้จำลอง หรือของจริง

การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ	การเล่านิทาน โดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ
<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม	<u>ประเมินผล</u> 1. จากการตอบคำถาม 2. สังเกตพฤติกรรมเด็กขณะทำกิจกรรม

ภาคผนวก ข

คู่มือแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

คู่มือแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์

แบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์นี้ใช้สำหรับการทดสอบนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยดำเนินการทดสอบอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบและดำเนินการทดสอบที่จะข้อเมื่อเด็กพร้อม และจัดให้มีผู้ช่วยทดสอบเพื่อช่วยให้ผู้รับการทดสอบปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งและคำอธิบายในการดำเนินการสอบ

ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ

แบบทดสอบชุดนี้เป็นแบบทดสอบรูปภาพ ประกอบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ แล้วให้เด็กตัดสินใจเลือกคำตอบจากรูปภาพ 3 ภาพ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ไม่พูดปด
- ตอนที่ 2 ไม่เอาของของผู้อื่น
- ตอนที่ 3 รักษาความลับ
- ตอนที่ 4 ทำผิดแล้วยอมรับผิด

เวลาที่ใช้ในการสอบ

ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ ข้อละ 1 นาที

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ผู้ที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 คำตอบ ได้ 0 คะแนน

1. วิธีดำเนินการ

1.1 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือจนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด สามารถใช้คำอธิบายคำสั่ง ประกอบตัวอย่างได้ด้วยคำพูดที่ชัดเจนเป็นธรรมชาติ รวมทั้งใช้นาฬิกาจับเวลาได้อย่างคล่องแคล่วก่อนกระทำการทดสอบ

1.2 จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ ให้เหมาะสมกับผู้รับการทดสอบ

1.3 เตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบดังนี้

1.3.1 แบบทดสอบสำหรับผู้รับการทดสอบแต่ละกลุ่ม และคู่มือแบบทดสอบ

1.3.2 นาฬิกาที่เที่ยงตรง 1 เรือน

1.3.3 ดินสอที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นชัดเจน

1.4 สร้างความเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้รับการทดสอบไม่กังวล มีความสบายใจ

และร่วมมือทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

1.5 ดูแลให้ผู้รับการทดสอบได้ดื่มน้ำ และเข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

1.6 เขียนชื่อ นามสกุล ของผู้รับการทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม

1.7 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

1.8 อธิบายขั้นตอน และทำตัวอย่างให้ผู้รับการทดสอบทำในตัวอย่างที่กำหนดไว้

ทุกคน แล้วจึงดำเนินการทดสอบตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

2. ผู้ดำเนินการทดสอบดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ผู้ดำเนินการทดสอบ

พูด.....สวัสดีคะนักเรียน วันนี้ครูมีอะไรที่สนุก ๆ มาให้นักเรียนทำ แต่ต้อง

ตกลงกันกันว่า นักเรียนจะต้องทำพร้อม ๆ กัน และทำตามที่คุณบอก

เท่านั้น ใครสังเกตกับครูได้ว่า จะทำตามที่คุณบอกได้ให้ยกมือขึ้น

(รอให้เด็กยกมือ) เก่งมาก เอละครูจะแจกสมุดและดินสอให้

นักเรียนอย่าเพิ่งหยิบ หรือจับอะไร รอให้คุณบอกก่อน

ปฏิบัติ.....แจกแบบทดสอบให้ตรงข้อกับเด็กในแต่ละกลุ่ม และแจกดินสอ

พูด.....อย่าลืมสังเกตที่ตกลงกันไว้ละคะ เปิดสมุดเมื่อครูบอกพร้อม ๆ กัน

เมื่อนักเรียนได้แบบทดสอบครบทุกคนแล้ว

พูด.....นักเรียนเปิดหน้าหน้า เห็นภาพหน้าตรงกลางหน้ากระดาษไหม

(พูดซ้ำ 1 ครั้ง)

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบขลุ่ยและชี้ให้ดู และดูว่านักเรียนเปิดหน้าม้าถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องช่วยเปิดให้ถูกต้อง

พูด.....นักเรียนดูนะคะ บ่อนี้เป็นข้อตัวอย่าง ครูจะอ่านสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้นักเรียนฟัง 2 เที้ยว และจะอ่านภาพแต่ละภาพเพียง 1 เที้ยว แล้วจึงขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ทับภาพที่นักเรียนคิดว่าจะกระทำ

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ให้นักเรียนดูในกระดาษ

พูด.....นักเรียนตั้งใจฟังให้ทันนะคะ ปัญหาที่ว่า คุณแม่ให้เงินค่าขนมนักเรียน 3 บาทแล้ว คุณพ่อถามนักเรียนว่า ลูกมีเงินค่าขนมหรือยัง นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร (พักช้า 1 เที้ยว)

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบอ่านสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนฟังช้า ๆ 2 เที้ยว

พูด.....นักเรียนเอานิ้วชี้ที่รูปภาพตามครูที่ครูอ่านทีละภาพ

ภาพที่ 1 ยังไม่ได้เงินเลย วันนี้ขอ 3 บาท

ภาพที่ 2 ยังไม่ได้เงินเลย

ภาพที่ 3 คุณแม่ให้แล้ว

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบอ่านภาพพร้อมกับชี้ที่รูปภาพทีละภาพและดูว่านักเรียนชี้ตามถูกต้องหรือไม่

พูด.....ผู้ทำการทดสอบถามนักเรียนว่า นักเรียนจะเลือกทำตามภาพใด (นักเรียนตอบภาพที่ 3)

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบ ดูนักเรียนขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ทับภาพที่ 3
ดูนักเรียน

ถูกต้องหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจและแก้ไข

พูด.....นักเรียนกากบาท (X) เสร็จแล้วเปิดหน้า สิ่งใด

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบและผู้ช่วยดูว่านักเรียนกากบาทภาพเรียบร้อยแล้ว จึงให้เปิดหน้าต่อไปได้

พูด.....นักเรียนดูหน้าสิ่งใด ฟังปัญหา นักเรียนเห็นกับท่าความสะอาดห้อง
อยู่คนเดียว เมื่อครูถามว่าใครทำความสะอาดห้องได้เรียนร้อยละ
ครูมีรางวัลให้ นักเรียนจะบอกครูอย่างไร (พูดซ้ำ 1 เที้ยว)

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบอ่านสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนฟังซ้ำ ๑ 2 เที้ยว

พูด.....นักเรียนชี้ที่ ภาพที่ 1 หนูเห็นกับท่าละ

ภาพที่ 2 หนูช่วยกับท่าละ

ภาพที่ 3 หนูทำเองละ

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบ และผู้ช่วยครูว่านักเรียนได้เลือกจากภาพภาพเรียบร้อย
แล้วจึงให้เปิดหน้าต่อไป

พูด.....นักเรียนดูหน้าสิ่งใด ฟังปัญหา นักเรียนไม่ยอมออกไปโรงเรียน

เพราะทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร

(พูดซ้ำ 1 เที้ยว)

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบอ่านสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนฟังซ้ำ ๑ 2 เที้ยว

พูด.....นักเรียนชี้ที่ ภาพที่ 1 ปวดท้องไปโรงเรียนไม่ไหว

ภาพที่ 2 ทำการบ้านยังไม่เสร็จ

ภาพที่ 3 ทำสมุดการบ้านหาย

ปฏิบัติ.....ผู้ทำการทดสอบ และผู้ช่วยครูว่านักเรียนได้เลือกจากภาพเรียบร้อยแล้ว
จึงให้เปิดหน้าต่อไป

ฯลฯ

หมายเหตุ ผู้ทำการทดสอบและผู้ช่วยปฏิบัติตามขั้นตอนข้างต้นในข้อต่อไปจนจบ

ตอนที่ 1 ไม่พูด

ตัวอย่าง คุณแม่ให้เงินค่าขนมนักเรียน 3 บาท คุณพ่อถามนักเรียนว่า

ลูกมีเงินค่าขนมหรือยัง นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร

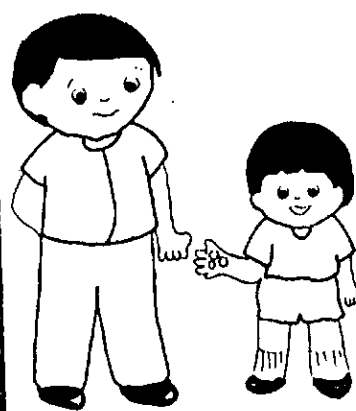
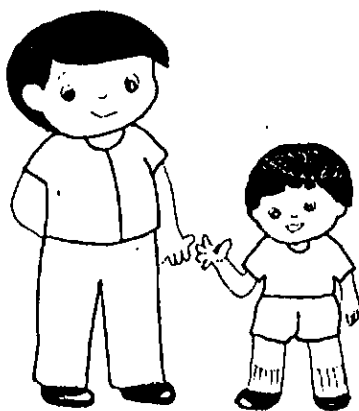
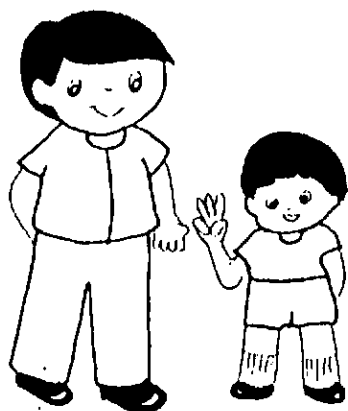

ภาพที่ 1 ยังไม่ได้เงินเลย วันนี้ขอ 3 บาท

ภาพที่ 2 ยังไม่ได้เงินเลย

ภาพที่ 3 คุณแม่ให้แล้ว

คุณแล้ว

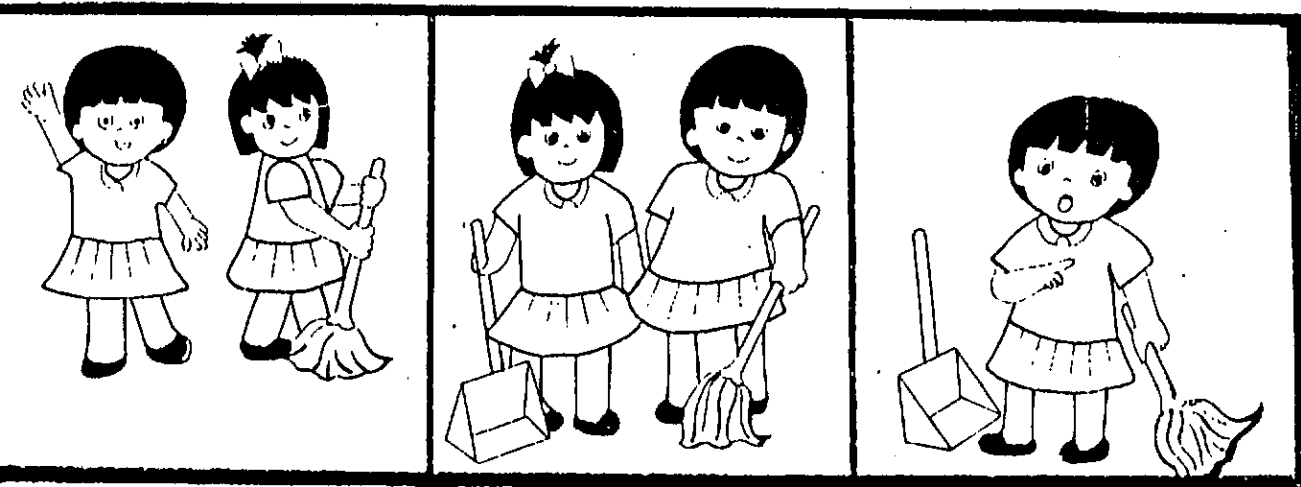
นักเรียนเห็นกับทำความสะอาดห้องอยู่คนเดียว เมื่อครูถามว่าใครทำความสะอาดห้องได้
เรียบร้อยดีมาก ครูมีรางวัลให้นักเรียนจะบอกครูว่าอย่างไร

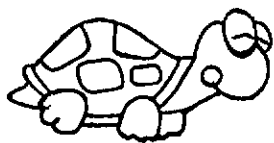
ภาพที่ 1 หนูเห็นกับทำค่ะ

ภาพที่ 2 หนูช่วยกับทำค่ะ

ภาพที่ 3 หนูทำเองค่ะ

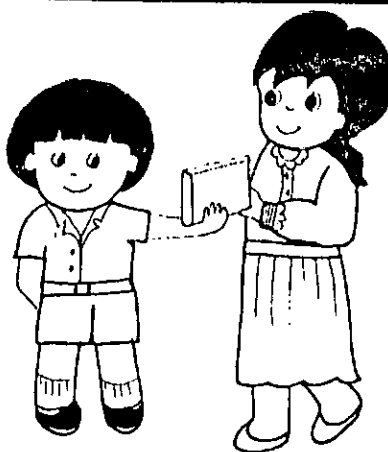
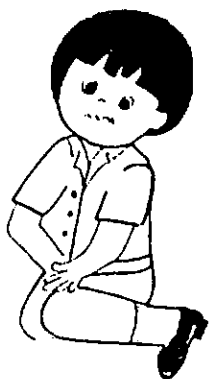
นักเรียนไม่อยากไปโรงเรียนเพราะทำการบ้านไม่เสร็จ นักเรียนจะบอกคุณแม่ว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 ปวดท้องไปโรงเรียนไม่ไหว

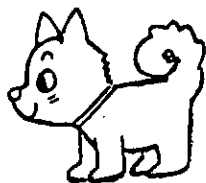
ภาพที่ 2 ทำการบ้านยังไม่เสร็จ

ภาพที่ 3 ทำสมุดการบ้านหาย

ฝนมีหนังสือไว้บนโต๊ะนักเรียนจึงหยิบมาอ่าน เมื่อฝนยกขึ้นได้จึงมาเอาหนังสือที่โต๊ะแต่

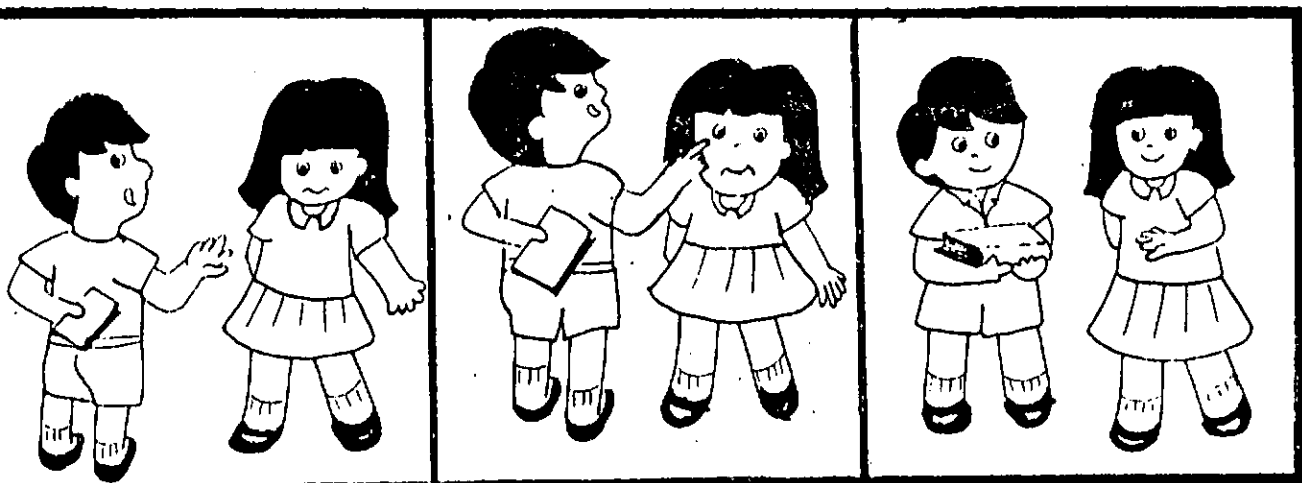
ไม่เห็นหนังสือ ฝนถามนักเรียนว่าเห็นหนังสือของฝนหรือไม่ นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 ไม่เห็นเลย

ภาพที่ 2 อยู่โน้นไง

ภาพที่ 3 อยู่โน้นยืมอ่านหน่อย

นักเรียนเห็นผู้เฒ่าคนหนึ่งของนาไปกิน นาดถามนักเรียนว่า ใครมากินขนมของนา นักเรียน

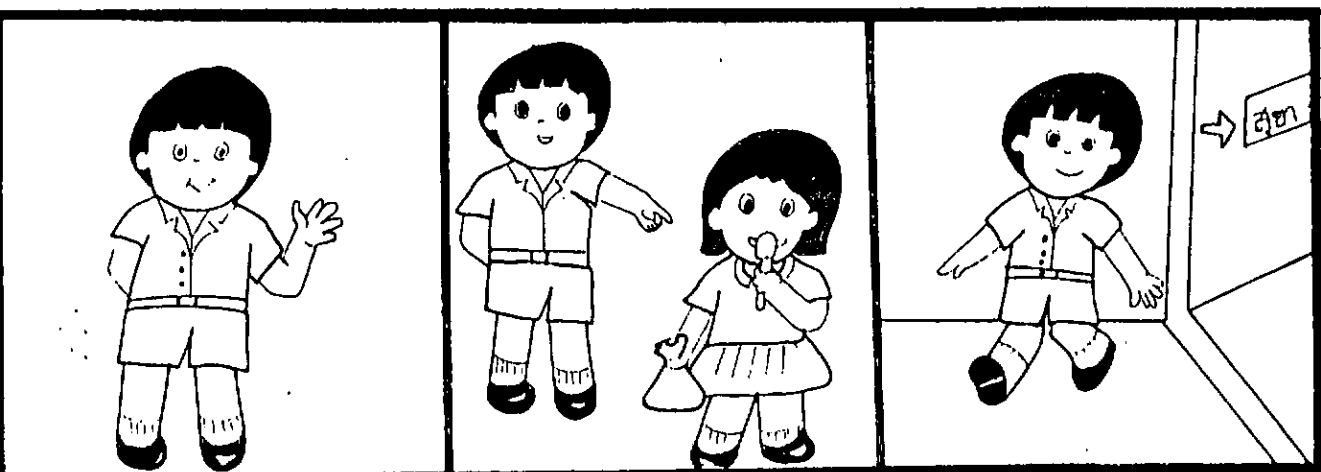
จะตอบว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 ไม่รู้

ภาพที่ 2 ผู้เฒ่าไป

ภาพที่ 3 ไม่เห็น ฉันเพิ่งกลับจากห้องน้ำ

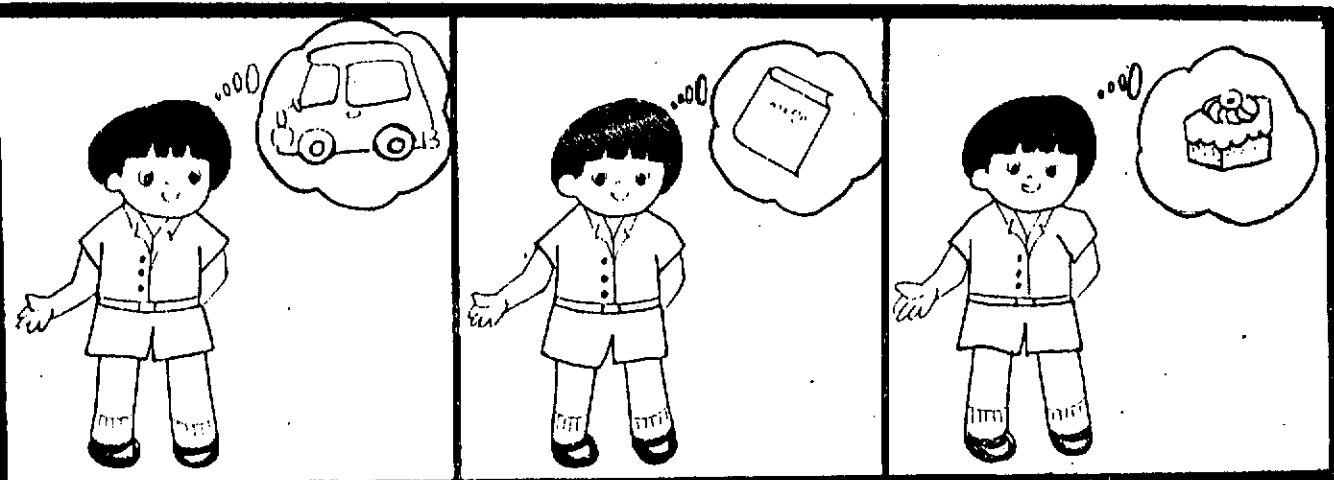
นักเรียนอยากได้เงินไปซื้อของเล่นที่นักเรียนอยากได้ นักเรียนจะบอกพ่อว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 พ่อครับ ขอเงินไปซื้อของเล่น ๒

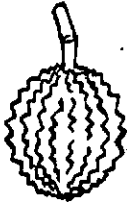
ภาพที่ 2 พ่อครับ ขอเงินไปซื้อหนังสือ

ภาพที่ 3 พ่อครับ เงินหม่หายไม่มีเงินค่าขนม

ตอนที่ 2 ไม้เอาของของผู้อื่น

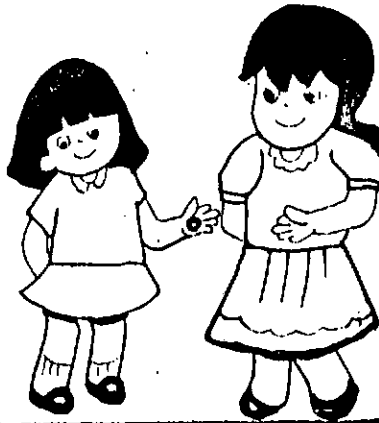
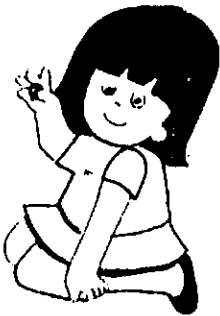
นักเรียนกำลังวิ่งเล่นอยู่ที่สนาม เห็นเงินตกอยู่ใกล้เรียนจะทำอย่างไร

ภาพที่ 1 เก็บเงินใส่กระเป๋

ภาพที่ 2 เก็บเงินไปให้คุณครู

ภาพที่ 3 วิ่งเล่นกับเพื่อนต่อไปโดยไม่สนใจ

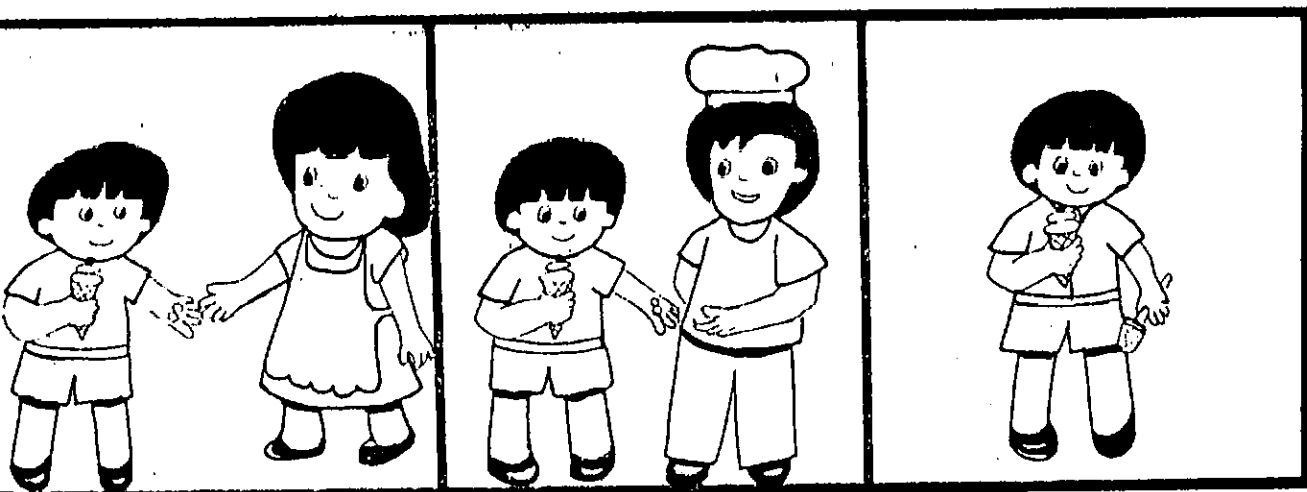
นักเรียนซื้อไอศกรีมแล้วห่อค้ำทองเงินเกิน 2 บาท นักเรียนจะทำอย่างไร

ภาพที่ 1 นำเงินที่ทองเกินไปให้คุณแม่

ภาพที่ 2 ส่งเงินทองที่เกินคืนให้พ่อค้า

ภาพที่ 3 นำเงินทองที่เกินไปซื้อขนม

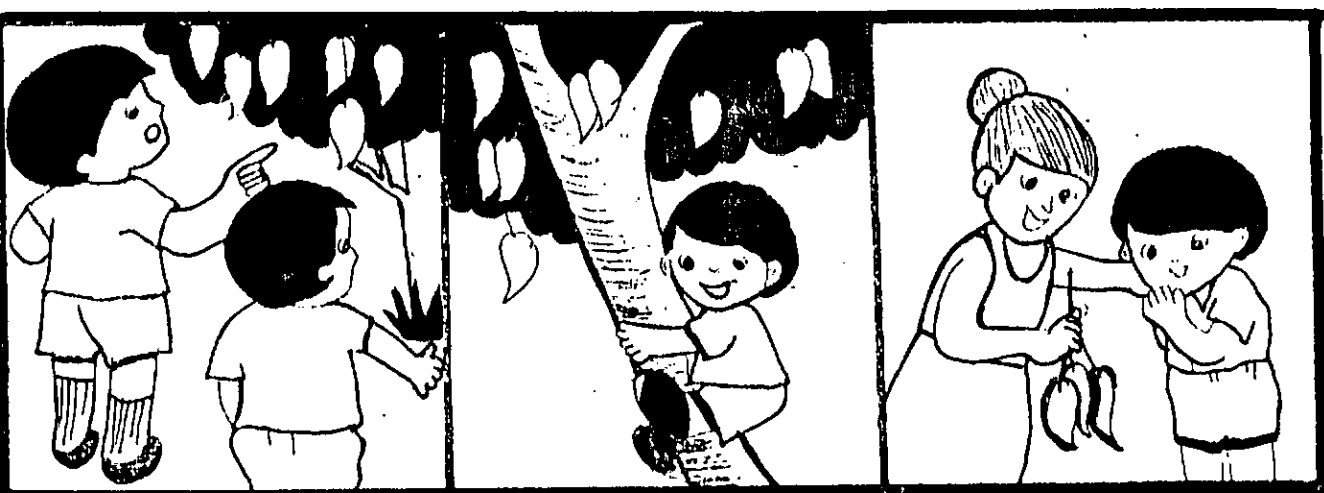
นักเรียนอยากกินมะม่วงในสวนของป้าแจ่ม นักเรียนจะได้อย่างไร

ภาพที่ 1 บอกเพื่อนให้กินมะม่วงของป้าแจ่ม

ภาพที่ 2 ปีนกินมะม่วงในสวนของป้าแจ่ม

ภาพที่ 3 บอกป้าแจ่มว่าหนูอยากกินมะม่วง

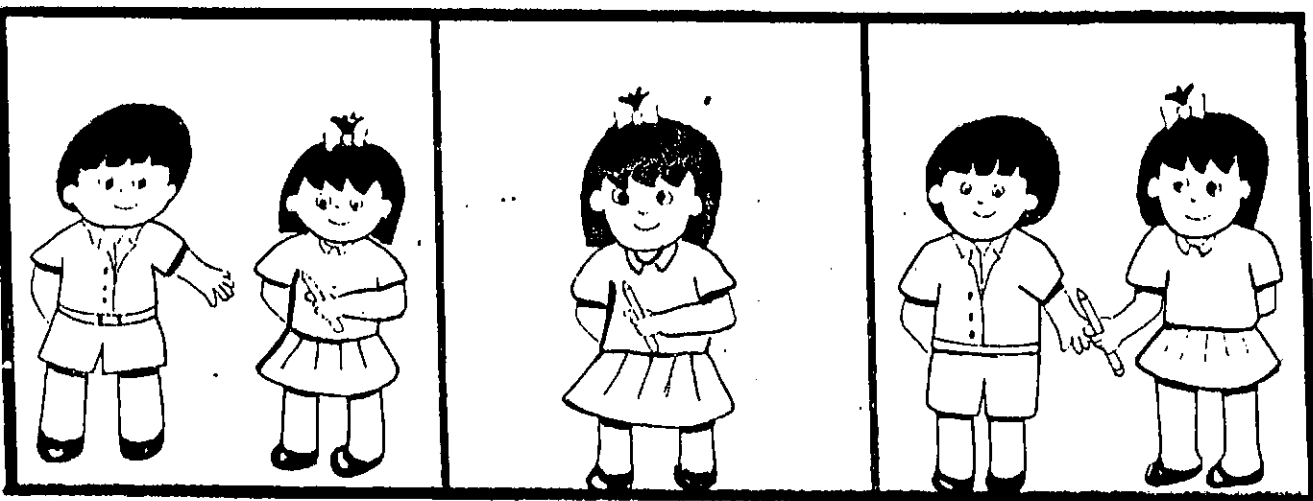
นักเรียนเฝ้ามองดินสอสีของป้อมมาซี่ เมื่อใช้เสร็จแล้วนักเรียนจะอย่างไร

ภาพที่ 1 รอให้ป้อมทวงก่อนจึงคืน

ภาพที่ 2 เก็บดินสอไว้เลย

ภาพที่ 3 เอาไปคืนป้อมทันที

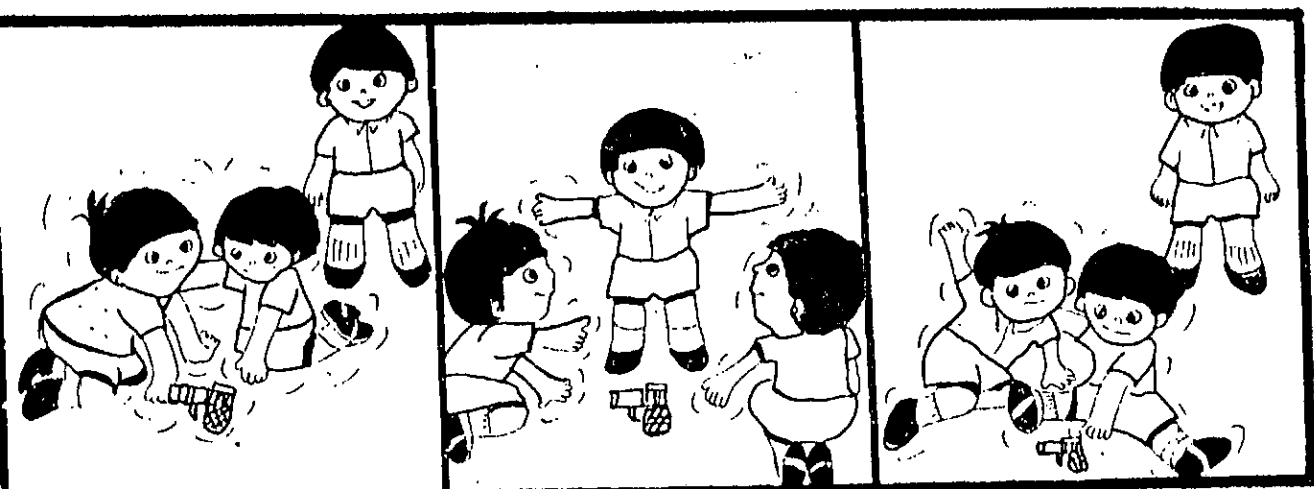
นักเรียนเห็นเอากล้างแ่งป็นของแดง นักเรียนจะอย่างไร

ภาพที่ 1 ช่วยเอแ่งป็นมาจากแดง

ภาพที่ 2 ห้ามไม่ให้เอแ่งป็นของแดงมาเล่น

ภาพที่ 3 ยืนดูเอกับแดงแ่งป็นกัน

ตอนที่ 3 รักษาฉันเสีย

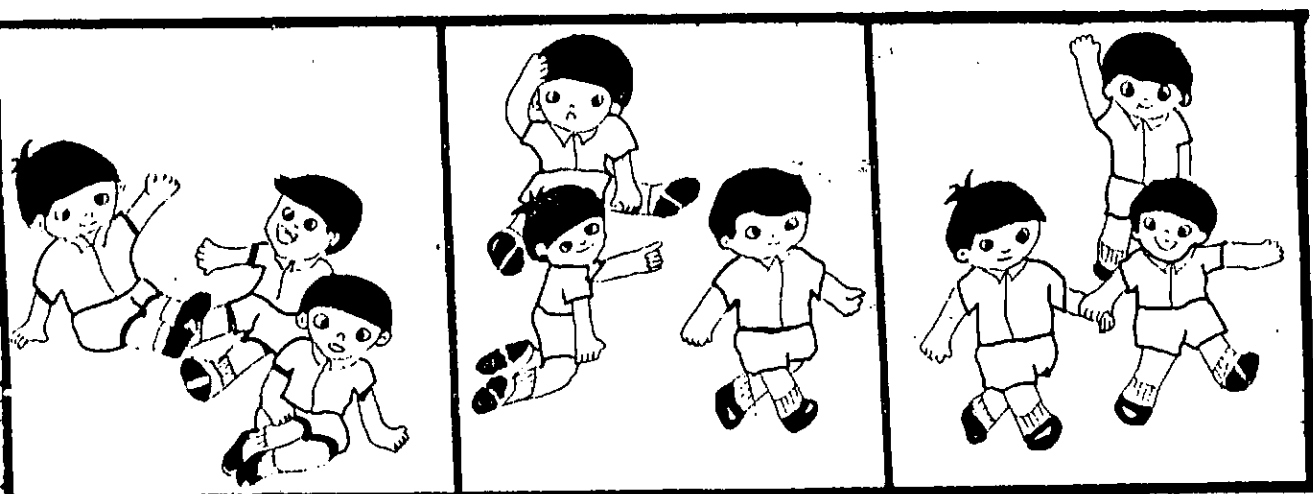
นักเรียนวิ่งไล่จับกับเพื่อน เมื่อถึงคราวที่นักเรียนต้องเป็นคนที่วิ่งไล่ นักเรียนจะอย่างไร -

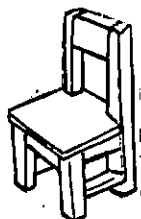
ภาพที่ 1 ไม่ยอมเป็นคนที่วิ่งไล่จับ ให้เพื่อนอีกคนเป็นแทน

ภาพที่ 2 บอกเลิกเล่น เหนื่อยวิ่งไม่ไหวแล้ว

ภาพที่ 3 ยอมเป็นคนที่วิ่งไล่จับเพื่อนตามกติกา

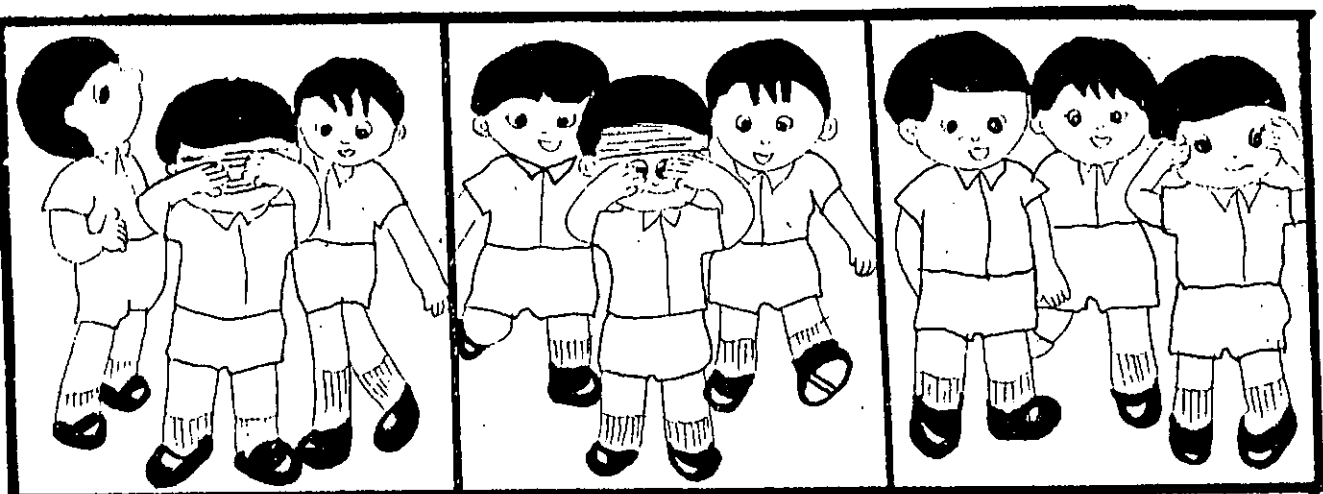
นักเรียนเล่นซ่อนหา เมื่อนักเรียนเป็นคนหาจึงต้องใช้ผ้าปิดตา เพื่อจะได้มองไม่เห็นคนที่
ไปซ่อน นักเรียนจะได้อย่างไร

ภาพที่ 1 เอาผ้าปิดตาให้สนิท

ภาพที่ 2 เอาผ้าปิดตาให้พอมองเห็นบ้าง

ภาพที่ 3 แอบเปิดผ้าปิดตาเวลาเพื่อนหลอ

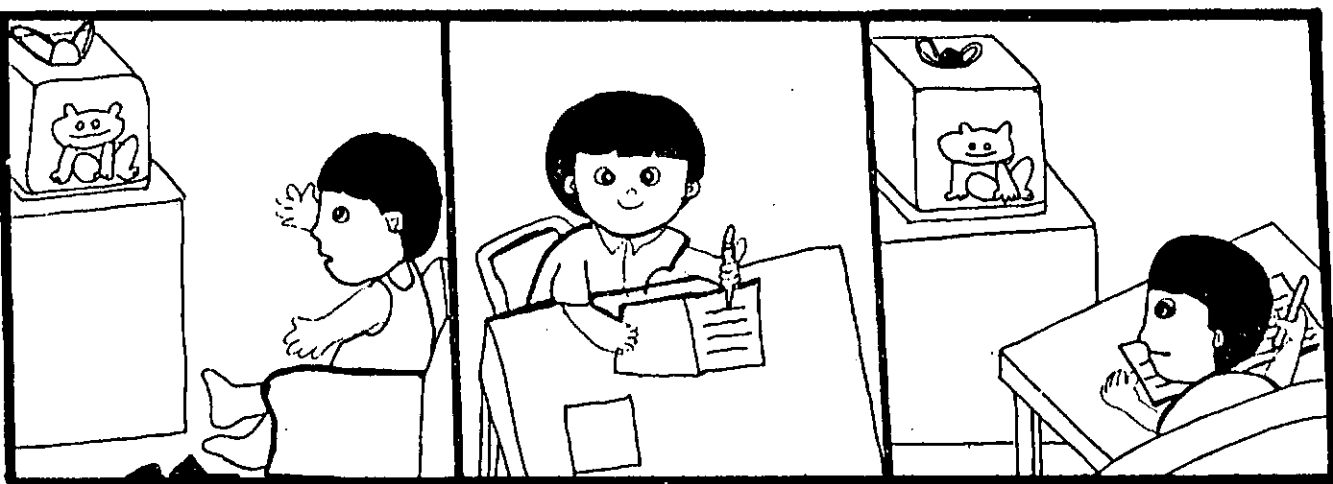
นักเรียนสัญญากับคุณแม่ว่า จะทำการบ้านให้เสร็จก่อนแล้วจึงดูโทรทัศน์ วันนี้คุณแม่ไม่อยู่บ้าน นักเรียนจะทํายังไรเมื่อนักเรียนต้องการดูรายการโทรทัศน์ที่ชอบ แต่นักเรียนยังทำการบ้านไม่เสร็จ

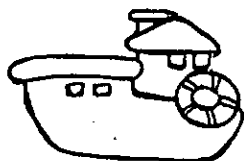
ภาพที่ 1 ดูโทรทัศน์ก่อนจึงทำการบ้าน

ภาพที่ 2 รีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนจึงดูโทรทัศน์

ภาพที่ 3 ทำการบ้านด้วย ดูโทรทัศน์ด้วย

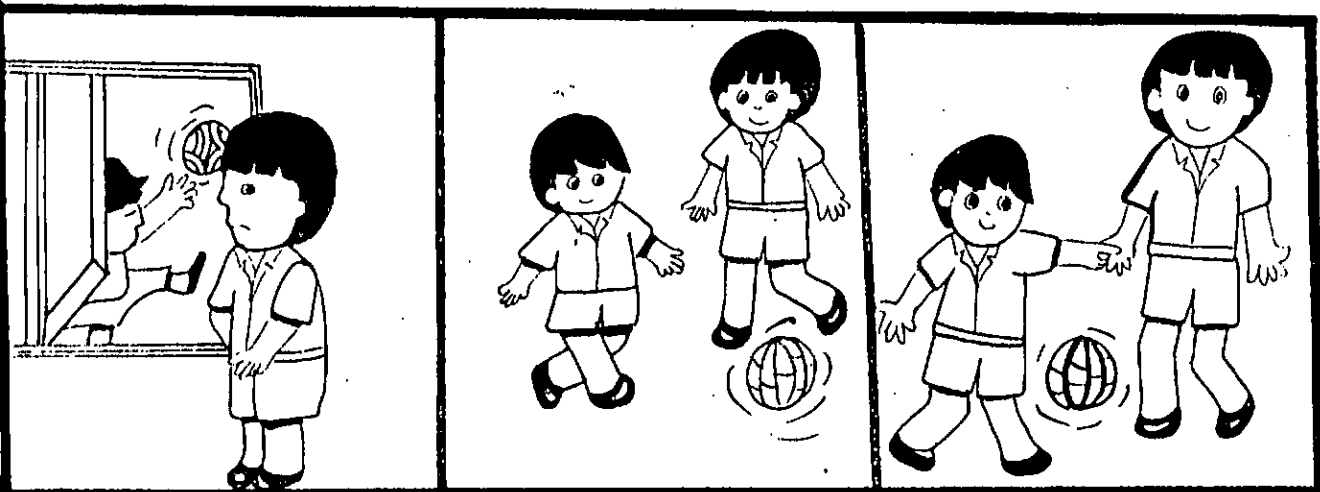
แม่สั่งนักเรียนไว้ว่า ถ้าแม่ไม่อยู่บ้านให้นักเรียนอยู่บ้านอย่าออกไปเล่นข้างนอกจนกว่าแม่จะกลับ นักเรียนเห็นเพื่อนข้างบ้านเล่นลูกบอลอย่างสนุกสนานจึงอยากออกไปเล่นบ้าง นักเรียนจะอย่างไร

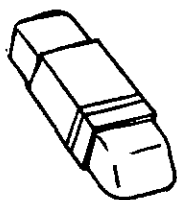
ภาพที่ 1 ยืนดูเพื่อนเล่นอยู่ในบ้าน

ภาพที่ 2 ออกมาเล่นกับเพื่อน

ภาพที่ 3 ออกไปดูเพื่อนเล่นนอกบ้าน

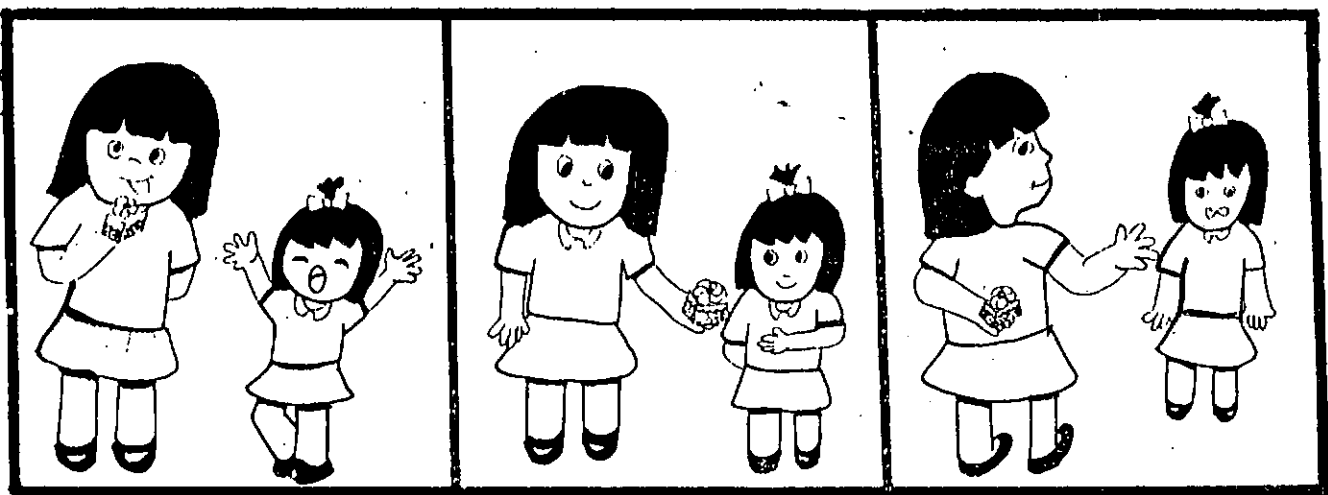
น้องกำลังกินขนมอยู่ นักเรียนจึงขอแบ่งขนมจากน้องโดยให้สัญญาว่า ถ้านักเรียนมีขนมจะแบ่งให้น้องกิน เมื่อนักเรียนซื้อขนมมาน้องจึงขอขนมกินบ้าง นักเรียนจะอย่างไร

ภาพที่ 1 กินขนมคนเดียวไม่แบ่งน้อง

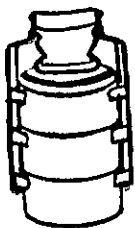
ภาพที่ 2 แบ่งขนมให้น้องกิน

ภาพที่ 3 เอาขนมซ่อนไว้ไม่ให้น้องเห็น

ตอนที่ 4 ทำผิดแล้วขอรับผิด

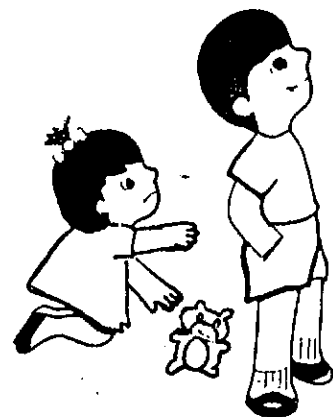
นักเรียนแย่งตุ๊กตากับน้องจนน้องหกล้มร้องไห้ เมื่อแม่ถามว่าใครทำน้องร้องไห้ นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 บอกแม่ว่า น้องล้มเอง

ภาพที่ 2 ขอรับกับแม่ว่าเป็นคนทำน้อง

ภาพที่ 3 เดินหนีไป

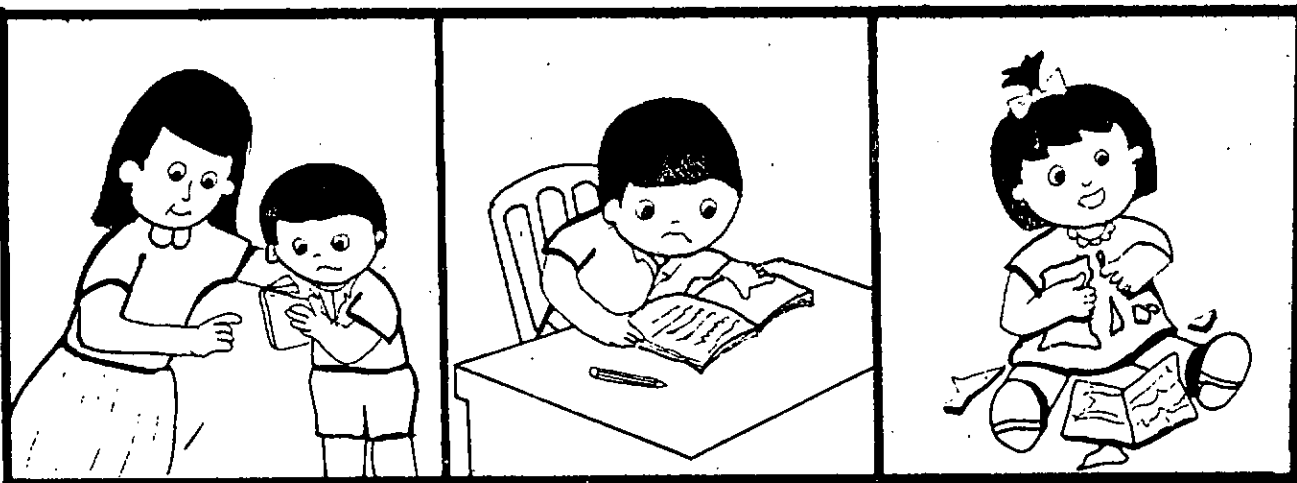
นักเรียนทำหนังสือของคุณแม่ขาด นักเรียนจะทำอย่างไร

ภาพที่ 1 บอกคุณแม่ว่า ทำหนังสือขาดแล้ว

ภาพที่ 2 อ่านหนังสือต่อไป

ภาพที่ 3 บอกคุณแม่ว่าน้องทำขาด

นักเรียนเล่นสื่อกับอ้อ นักเรียนต้องการขวดสื่อก้าวะบายคนเดียว จึงแย่งขวดสื่อกัน
ทำให้น้ำหกเลอะเสื้อของอ้อ นักเรียนจะอย่างไร

ภาพที่ 1 ขบโทษอ้อ

ภาพที่ 2 บอกอ้อว่า อ้อทำเองนะ

ภาพที่ 3 เดินหนีไปเฉย ๆ

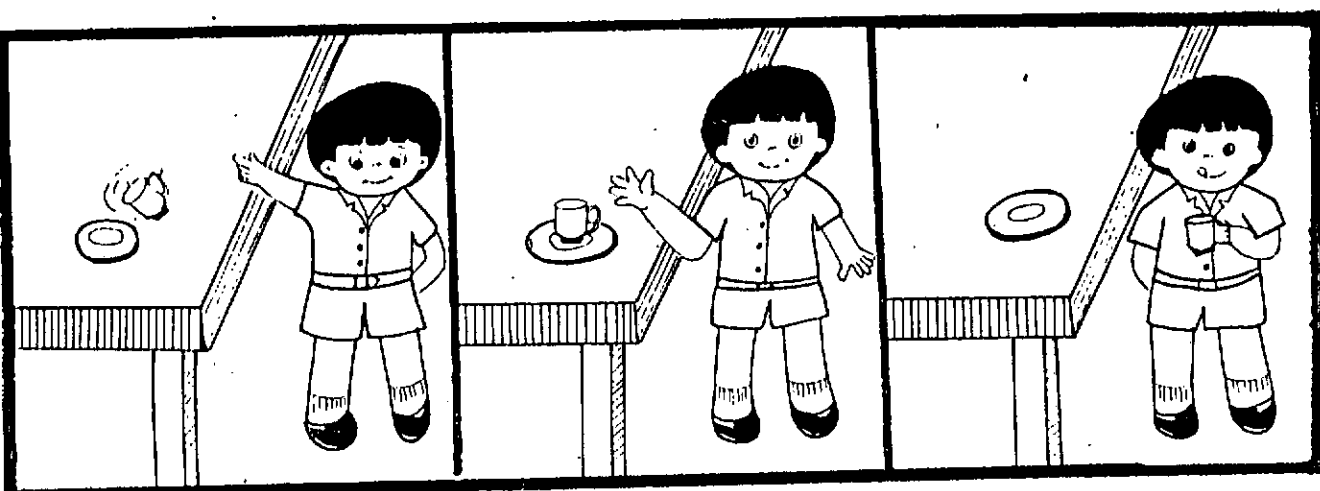
นักเรียนเห็นพ่อวางแก้วกาแฟไว้บนโต๊ะแล้วเดินเข้าห้องน้ำ นักเรียนอยากทราบว่ากาแฟมีรสชาติอย่างไร จึงแอบดื่มกาแฟของพ่อ เมื่อพ่อเห็นกาแฟในแก้วน้อยลง จึงถามนักเรียนว่าดื่มกาแฟของพ่อหรือเปล่า นักเรียนจะตอบว่าอย่างไร

ภาพที่ 1 กาแฟมันหกรับ

ภาพที่ 2 ผมไม่ได้ดื่มกาแฟของพ่อนะครับ

ภาพที่ 3 ผมลองชิมกาแฟของพ่อว่าอร่อยไหม

นักเรียนวิ่งเล่นกับน้องที่สนาม บังเอิญนักเรียนเหยียบต้นไม้ที่พ่อเพิ่งปลูกไว้หัก นักเรียนจะ
ทำอย่างไร

ภาพที่ 1 บอกพ่อว่า นักเรียนเหยียบต้นไม้หักเอง

ภาพที่ 2 บอกพ่อว่า น้องเหยียบต้นไม้หัก

ภาพที่ 3 เจ้าตูบเหยียบต้นไม้หัก

ภาคผนวก ค
การวิเคราะห์ข้อมูล

การแสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ

การจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 20 ข้อ

แบบทดสอบ	ข้อ	p	r	แบบทดสอบ	ข้อ	p	r
ตอนที่ 1 ไม่พูด	สิงห์โต	.80	.27	ตอนที่ 3 รักษาคำมั่นสัญญา	กางเกง	.53	.33
	สุนัข	.60	.53		เก้าอี้	.60	.53
	เต่า	.60	.4		รถยนต์	.63	.33
	กระต่าย	.63	.47		เรือ	.50	.47
	หมี	.77	.27		ยางลบ	.60	.40
ตอนที่ 2 ไม่เอาของของผู้อื่น	ทุเรียน	.60	.53	ตอนที่ 4 ทำผิดแล้วยอมรับ ผิด	ปิ่นโต	.63	.20
	มะม่วง	.57	.33		แก้วน้ำ	.63	.33
	มังคุด	.60	.53		นาฬิกา	.70	.33
	มะละกอ	.70	.2		ดอกไม้	.60	.27
	กล้วย	.60	.53		ดินสอ	.43	.33

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์โดยใช้สูตร คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน 20 (KR 20) ผลปรากฏว่า แบบทดสอบชุดนี้มีความเชื่อมั่น .82 โดยมีวิธีคิดดังนี้

คำนวณค่า S^2_x จากสูตร

$$S^2_x = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

$$\text{เมื่อ } \sum X = 371$$

$$\sum X^2 = 5205$$

$$N = 30$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } S^2_x &= \frac{30(5205) - (371)^2}{(30)^2} \\ &= \frac{156150 - 137641}{900} = \frac{18509}{900} \\ &= 20.57 \end{aligned}$$

หาค่าความเชื่อมั่นจากสูตร

$$r_{kk} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2_x} \right]$$

$$\text{เมื่อ } n = 20$$

$$\sum pq = 4.53$$

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า } r_{tt} &= \frac{20}{20 - 1} \left[1 - \frac{4.56}{20.57} \right] = 1.05 \times 0.78 \\
 &= 0.819
 \end{aligned}$$

ตาราง 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่างก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือและการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ΣD	t
		X	S^2	X	S^2		
กลุ่มควบคุม	15	14	5.429	18.067	2.495	61	9.211**
กลุ่มทดลอง	15	13.333	3.981	19.067	1.924	81	17.220**

$$t_{.01} \text{ df } 14 = 2.624$$

จากสูตร

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n - 1}}}$$

$$\text{โดยมี df} = n - 1 = 14$$

$$\text{กลุ่มควบคุม เมื่อ } \Sigma D^2 = 289$$

$$n = 15$$

$$t = \frac{61}{\sqrt{\frac{15(289) - (61)^2}{15 - 1}}} = \frac{61}{6.622} = 9.211$$

กลุ่มทดลอง เมื่อ $\sum D^2 = 553$

$$n = 15$$

แทนค่า

$$t = \frac{89}{\sqrt{\frac{15(553) - (89)^2}{15 - 1}}} = \frac{89}{5.169} = 17.220$$

ตาราง 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของความสามารถ
ในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองระหว่างกลุ่ม
ที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S ²	t
กลุ่มควบคุม	15	18.067	2.495	1.842
กลุ่มทดลอง	15	19.067	1.924	

$$t_{.01 \text{ df } 28} = 2.602$$

จากสูตร

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2}}}$$

$$\text{เมื่อ } df = \frac{\left[\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2} \right]^2}{\frac{S^2_1}{n_1 - 1} + \frac{S^2_2}{n_2 - 1}}$$

$$\frac{\left[\frac{S^2_1}{n_1} + \frac{S^2_2}{n_2} \right]^2}{\frac{S^2_1}{n_1 - 1} + \frac{S^2_2}{n_2 - 1}}$$

$$df = 28$$

$$\text{แทนค่า} \quad 18.067 - 19.067$$

$$t = \frac{2.495 + 1.924}{15}$$

$$-1$$

$$=$$

$$0.5427$$

$$= -1.8426$$

ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์
ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และ
การเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ

บทคัดย่อ

ของ

สุภาวดี ไยพิมพ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

กุมภาพันธ์ 2533

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจำแนกพฤติกรรม
ด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือกับการเล่านิทานโดยแสดง
บทบาทสมมติประกอบ

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 อายุ 5 - 6 ปี โรงเรียน
พิมลวิทย์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน
30 คน แบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ใช้วิธีสุ่มเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ และ
กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ ทั้ง 2 กลุ่มนี้ดำเนินการทดลอง
โดยผู้วิจัยและผู้ช่วย 1 คน เป็นเวลา 8 สัปดาห์

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบทดสอบการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์
นิทานส่งเสริมความซื่อสัตย์ และแผนการจัดประสบการณ์การเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ
และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t - test
ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยแสดง
บทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลอง
สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
2. เด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ มีความสามารถ
ในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

184

PRE - SCHOOL CHILDREN'S ABILITY IN DISCRIMINATING HONESTY
BEHAVIORS USING THE TECHNIQUES OF STORY - TELLING
WITH PUPPETRY AND ROLE - PLAYING

AN ABSTRACT

BY

SUDAVADEE YAIPIMOL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

February 1990

The purpose of this study was to compare the pre - school children's ability in discriminating honesty behaviors using the techniques of story - telling with puppetry and role - playing.

The sample consisted of 30 third - year pre - school children of Pimolvit School, Bangkolnoi District, Bangkok Metropolis, in the second semester of academic year 1989. They were divided into 2 groups of 15 children each. One served as the experimental group, while the other served as the controlled group. Both groups were taught by the researcher and the one assistant for eight weeks.

The instruments of this study were discrimination of honesty behaviors test, the honesty stories and the lesson plans for puppetry story - telling and role - playing. The statistics used in this study was the t - test.

The findings of the study were as follows :-

1. The ability in discriminating honesty behaviors of pre - school children listening to the story - telling with puppetry and role - playing was higher at the .01 of statistical significance.

2. The ability in discriminating honesty behaviors of pre - school children listening to the story - telling with role - playing and with puppetry was different with no statistical significance.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สุทาวดี ไยพิมพ์

เกิดวันที่ 28 เดือน กันยายน พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด

เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

บ้านเลขที่ 773/89 ถนนจรัลสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด

เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ 10700

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนพิมพ์วิทย์ เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ
10700

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2521 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนพระศรีรัตนวงษ์

เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพฯ

พ.ศ.2525 ค.บ. (วิชาเอกการอนุบาลศึกษา) จาก

วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

พ.ศ.2533 กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จาก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร